STATUTI
1484
BIBLIOTECA
DEL SENATO

Statuta 1482

STA
14
BIBLI
DEL S

Valtopina

STATVTA

VALLIS TOPINI.

IMPRESSA PVBLICO SVMPTV,

AD VTILITATEM, ET COMMODVM

EIVSDEM COMVNITATIS,

CVI EIVSMODI DECRETIS VTI OPVS ERIT.

FVLGINIAE,

Apud Augustinum Alterium. M. DC. XXVIIII.

DD. Superiorum permissu.

STAT
14
BIBLIO
DEL S

Iv

STATVTA

VALLIS TOPINI,

IMPRESSA PVBLICO SVMPTV,

AD VTILITATEM, ET COMMODVM

HIVSDEM COMVNITATIS,

CVM HIVSMODI DECRETIS VTI OPVS ERIT,

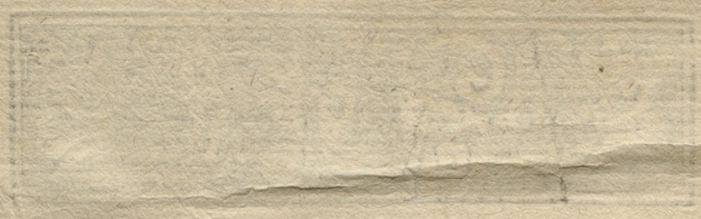

TAVRINIAE.

Apud Hugonem Alcinum. M. DC. XXVIII.

DE

PROHOEMIVM

NEMINI dubium est, nihil magis ad optimum Reipub. cuiuscumque statum, & conseruationem necessarium esse, nihil magis vtile, & expediens, quam leges, atq. institutiones habere, vnde fontes,& facinorosi homines pœnarum mœtu à flagitijs remoueãtur: Probi verò, & honesti Ciues ad virtutum exercitationẽ prẽmiorum excellentia magis, magisq. indies exardescant, & alliciantur. Hinc moti perspicacissimi Ciuitatum, atq. rerum publicarũ institutores sacròsanctas leges condere voluerunt, vt earum vi bonos ad bene viuendi consuetudinem inuitarent, prauos à prauis humanę vitę corruptionibus deterrerent. Ea enim intentio legislatoris esse debet, vt noxias humanę societati libidines; immoderatasq. cupiditates Iustitiæ frẽno ita compescat,vt earum vehementiores impetus, earumq. rursus impetuosa licentia neminem lędant honestatem vitæ non perdant, Iusq. suum nemini valeant auferre: Sic vel pauciores numerò fiunt morum corruptele vel ampliores Ciuium optimorum autoritates, & vires. Sed quia mortalium ingenia diuertissima inter se sunt vbiq. gentium experimento compertum habemus vnam legem non omnibus æque vniuersi terrarum orbis nationibus conuenire. Ea ratione fit, vt quę sunt hic iustissima, alibi sint iniquissima Iura. Non autem dixerim diuersitatis, quam passim conspicimus in condendis legibus inueniri, solam ingeniorum diuersitatem causam esse. Nan hæc ipsa diuersitas ex locorum quandoq. fœcunditate, quandoq. ex eorumdem sterilitate: interdum ex genuinis Populi cuiusq. conditionibus, habitutinibus, complexionibusq. proprijs, & naturalibus prouenit, & contingit. Scimus enim alios homines natura ferociores, alios mitiores oriri: alios rursus vberius, alios infructuosius cœlum naturali quodam fato sortitos. Conuenit igitur, vt in agro fertiliori pecuniario supplicio grauius feriantur nocentes; leuius in ea regione, quę sit sterilior. Humaniq. sanguinis auidiores populos acrius puniri opportet, quã eos, qui sont natiua proprietate benigniores. Huius per quàm necessaria diuersitatis consideratio in causa fuit, vt sibi vna quæq. Ciuitas,vnaquæq. Respub. propria Iura constitueret: ita tamen, vt ab aliarum Ciuitatũ legib⁹, & sanctionib⁹in qualitatib⁹,& quãtitatib⁹ pœnarũ, nõ autẽ in iustitiæ substantia dissiderent. Omnes omnium Populorum leges puniunt homicidas,fures, adulteros: & ad hoc iustitiæ perducuntur impulsu: Sed ex ijs, quas diximus, rationibus, non omnes æquatum in quantitate pœna puniunt delinquentes. Sequitur igitur ex his,vt iustitiæ quidem virtus vbiq. sit eadem. Exercitia verò Iustitię non vbiq. paria.

Hoc igitur cõsiderantes Viri Vallis Tupinæ, inter se habito maturo, ac diligenti cõsilio, dederunt, & concesserunt prouidis, & circuspectis viris Reuerend. admodum D. Ioanni Marię Coccio, & D. Martino Angelo Fancello, authoritatem, ac facultatem, & potestatem omnimodam, Statuta antiqua eodem Comuni, curandi imprimenda aere publico, prout ipsis visum fuerint. Qui quidem homines sic electi, & à præfato Consilio Deputati, volentes (vt par erat) hoc publicum Comunitatis Decretum ad congruum, & debitum finem perduci, prouinciã hanc libenter susceperunt, ad laudem, gloriam, & honorem D. N. Iesu Christi, eiusq. Matris, & Beatiss. sumper Virginis Mariæ, ac Beatorũ Apostolorũ Principum Diuorum Petri, & Pauli, omniumq. Sanctorum, atq. Sanctarum totius Cælestis, & sempiternę Curię.

STAT
14
BIBLIO
DEL SI

LIBER PRIMVS.

IN Nomine Domini Amen. Sancteq. Indiuiduę Trinitatis, ad honorem laudem, gloriã, & reuerentiã omnipotentis Dei eiusq. glorioſæ Matris ſemper Virginis Mariæ, Beatorũ Apoſtolorum Petri,& Pauli, & aliorũ Sanctorum, & Sanctarum totius Celeſtis Curiæ Amen, Ad honorem ſtatum, & reuerentiã Sacroſanctæ Matris Eccleſiæ, & Sanctiſſimi Dñi noſtri Domini Eugenij Diuina prouidentia Papæ Quarti, ſuorumq. in Sede Apoſtolica Canonice ſucceſſorum. Nec non ad honorem, ſtatum, augumentum, pacem, tranquillitatem, & bonum Regimen hominum, & vniuerſitatis Vallis Tupini. Cũ Iura Comunia, & Prouinciales Conſtitutiones adeo rigidæ in traſgreſſorem pænas ſe trahere videantur, quod niſi temperie municipalis iuris aliqual. mollirentur crudelitatem potius quam humanitatem ſapere cenſerentur. Vnde augumentum quod cupimus vniuerſitatis, & omnium predictorum ex ſeueritate pęnarum ex parſionem, & diminutionem incurreremus eorũdem. Quare nos Raynaldutius alias Scõcia, Bartholomeus Nicolai, Antonius Iacobi, Benedictus Petri, Sanctus Pennæ,Roſticonus Bruti, Bartholomeus Sardinæ, Picetius Fiorellæ, Mactiolus Sanctis, Factibonus, Andreas Dominici Cintij, Ser Bictus Marciani,Liale Venturæ,Ioãnes Zaccheræ,Raynallutius Ser Rogerij, Bartholomeus Torti, Santorus Vannis, & Gilius Spenis ſtatutarij, & ordinatores ſtatutorũ, & ordinamentorũ Infraſcriptorum per dictos homines, & vniuerſitatem electi, & ſpecialiter deputati Volẽtes ſalubritati, & bono publico dictorum vniuerſitatis, & hominum prouidere infraſcripta ſtatuta, & ordinamenta pro inuiolabili lege in vniuerſitate, & diſtrictu predictis perpetuo obſeruanda fecimus, compoſuimus, ordinauimus, & ſtatuimus.

De Officialibus Coĩs, qui regere debent, & eorum officio. Rub. Cap. I

IN primis pro bono, & vtilitate dicti Coĩs Vallis Tupini, & Villę Balciani. Statuimus, & ordinamus qd. in dicto Comuni, & de omnibus ipſius Coñis ſint, & eſſe debeãt illi Sindici, & Maſſarij, & illius numeri qui per ipſum Commune deputati, & ordinati fuerint, & ſcripti reperientur in libro reformationum d. Coĩs manu noſtri V. C. qui pro tempore fuerit, vel alterius officialis, qui Sindici, & Maſſarij regere, & gubernare debeant ipſum Coñe bona fide, & ſine fraude. Et etiam eſſe debeant in auxilium V. C. & Curiæ, & aliorum officialium ipſius Coĩs, & teneantur, & debeant dare eis adiutorium, conſilium, & fauorem ad voluntatem ipſorum, & cuiuſcunq. ipſorum ne maleficia remaneant impunita,&c.

De modo eligendi Sindicos, & Maſſarios, & Camerarium. Rub. Cap. II.

ITem ſtatuimus, & ordinamus, qd. ſingulis ſex menſib⁹ de mandato, & cũ ſcientia V.C. qui pro tempore fuerit fiat in loco conſueto generale conſilium, parlamentum, & arenga omnium hominũ vniuerſitatis Vallis Tupini,& Villæ Balciani pred. In quo quidem conſilio eligantur, & eligere debeant vnus Sindicus, qui ſit Sindicus, & pro tempore generalis d. Coñis. Octo Maſſarij,& vnus Camerarius,quorum officium duret,& durare debeat ſex menſib⁹,qui Sindicus, & Maſſarij, vel maior pars ipſorũ habeant poteſtatẽ, baliã, Iuriſditionem, & auctoritatem ordinandi, & reformandi, ac etiam conſulere, & deliberare ſuper omnib⁹,& ſingulis negotijs ipſius Coñis, de quib⁹ per V.C. d. Coñis proponeretur

ponerẽtur, & etiã ſine propoſita, & Camerarius d. Coĩs faciat illas expenſas, & illis perſonis, & pro illis reb⁹ & negotijs, quæ videbuntur eis, vel maiori parti ipſorũ in vtilitatẽ, & ſeruitiũ d. Coĩs vbi, & quotiens eis videbitur, & placebit, & ſoluat, & expẽdiat idẽ Camerarius de pecunia d. Coĩs. Quicquid autẽ per eos, vel maiorẽ partẽ ipſorũ ordinatũ, & deliberatũ extiterit plenã obtineat roboris firmitatẽ, non faciendo tamen contra formã aliorũ capitulorũ preſentis ſtatuti, & prouidere ſup oĩb⁹ negotijs d. Coĩs prout eis videbitur, & placebit; Et oĩa alia & ſingula facere, & exercere poſſint, quę vniuerſitas tota d. Coĩs facere, & exercere poſſet, non tamen vt pred. contra formã capitulorum pñtis ſtatuti quę capitula ſtatuta ſemper firma perdurent. Qui Sindicus, & Maſſarij iurent ad S. Dei Euangelia tactis ſcripturis eorũ exercitiũ facere, & exercere bona fide, & ſine fraude, & dare, exibere, & capere bonum, & vtile conſilium pro Cõi. & venire ad conſilium quotiens fuerint requiſiti, & oĩa facere, quæ ad eorũ officium ſpectant ſecundũ formã capitulorum ſtatuti, & ſemper vtilia pro d. Cõi facere, & exercere, & inutilia pretermictere, & ſuprad. Sindicus, & Maſſarij durante, eorum officio non poſſint aliquẽ conuenire, nec ab aliquo, vel aliquib⁹ cõueniri, & ſi ad conſilium non venirent ſoluat quilibet ipſorũ qui non venirent ſol. XX. deñ pro qualibet vice de facto prout ipſis Sindico, & Maſſario vel maiori parti ipſorum videbitur, & placebit ipſam pœnam deſtribuire poſſint, & valeant.

De iuramento, & officio Camerarij. Rub. Cap. III.

CAmerarius d. Coĩs in principio ſui officij teneatur iurare in manib⁹ V.C. vel eius officialis d. Coĩs ad S. Dei Euangelia tacto libro, & iurando promictere ſuprad. V.C. vel ſuo officiali recipienti noĩe ipſius Coĩs ipſum officiũ Camerariatus exercere fideliter, & legaliter ſine fraude, & cuſtodire, & ſaluare quicqd. ad ſuas manus peruenerit in ipſo, & pro ipſo officio pro d. Coĩ. Et finito ſuo officio ſi aliquid reſtabit eidẽ de bonis d. Coĩs, & de pecunia, & reb⁹ ipſius exaptis expenſis pro ipſo Coĩ factis cũ deliberatione Sindici, & Maſſariorũ, & conſilij reſtituere ſucceſſori ſuo infra XV. dies a fine ſui officij, vel poſtquã ad rationatores poſiti fuerint ad rationandum ipſum, & ſuam rationẽ aſſignauerint pęna C. ſol. ſi contra fecerit non reſtituendo in d. tempus reſiduum vt dictũ eſt. Et nihilominus per officialẽ d. Coĩs cogi, & compelli debeat ad reſtituendũ eĩ quod ad rationatores predicti aſſignauerint; & etiã aſſignare Sindico, & Maſſarijs, vel cui ipſi, vel maior pars ipſorum voluerint libros priuilegia, & quaſcunq. ſcripturas, & res, & bona ipſius Coĩs per inuentarium, & fiant duo inuentaria, quorũ vnum remaneat apud Sindicũ, & alterum teneat Cameraius nouus; Ipſe enim Camerarius teneatur facere illas expenſas ex deliberatione dictorũ quæ permictuntur a ſtututo; & ſi aliter fieret, vel expenderet de ſuo proprio expendere videatur, de quib⁹ expenſis, & etiã introitib⁹ d. Coĩs fiant, & fieri debeant duo baſtardelli in quib⁹ ſcribantur oẽs introitus credita, & prouenta d. Coĩs ad manus ipſius Camerarij peruen. & peruenien. & etiam exitus oẽs expenſas fact. in d. Coĩ de die, in diẽ particulariter aſſignando cauſam pro qua, & quib⁹ fiunt, ita quod clare, & euidenter appareat, quorũ baſtardell. vnus ſit d. Camerarij, & alius remaneat apud Sindicum, & Maſſarios d. Coĩs; ſtatuentes etiã quod ipſe Camerarius teneatur in principio ſui officij dare V. C. vel eius officiali d. Coĩs duos bonos, & idoneos fideiubſores cum ſtipulatione certę pœnæ de obſeruãdo predictis Adrationatores vero d. Camerarij fiant, & eligantur per cõſiliarios, ſeu Maſſarios, & Sindicũ, & ſucceſſores in officio, & quilibet eorum debeat ra-

tionare infra X. dierũ finito ſuo officio, & relaxet baſtardellum introituum, & exituum in manib⁹ ſucceſſoris videl. Sindici, & Maſſariorũ pęna XXV. lib. deñ de facto auferendorũ.

Quando Sindicus, & Maſſarij poſſint congregare Conſilium. Rub. Cap. IIII

SIndicus, & Maſſarij d. Coĩs, vel maior pars ipſorum cũ voluntate V. C. poſſint, & eis liceat congregare, & congregari facere oẽs homines Coĩs d. Vallis Topini, & Villæ Balciani quotiens, & quando eis videbitur, & placebit pro vtilitate d. Coĩs, & inter eos proponere, ordinare, & reformare, & oĩa, & ſingula facere cum conſenſu, & voluntate conſilij dictorũ hominũ oĩum d. Coĩs, vel maioris partis ipſorũ prout eis videbitur, & placebit pro vtilitate d. Coĩs; debeantq. d. Sindicus, & Maſſarij requirere, & monere V. C. vel eius officialem, ac etiam proteſtari vt dicta ſtatuta, & ordinamenta dicti Communis, & iura vnicuiq. debeant obſeruare.

De Iuramento V. C. Rub. Cap. V.

VIcecomes Coĩs Vallis Topini, & Villæ Balciani, qui pro tẽpore fuerit, vel eius officialis in principio ſui officij iuret, & iurare debeat ad S. Dei Euang. corporaliter tactis ſcripturis ſuũ officiũ V. Coĩtat. facere, & exercere bona fide, & ſine fraude, & facere, & miniſtrare Ius, & Iuſtitiam omnib⁹ petentib⁹ coram eo equaliter diuitib⁹, & pauperib⁹, orfanis, & viduis, & miſerabilib⁹ perſonis, & oĩb⁹ alijs quibuſcunq. perſonis, & ſaluare, & cuſtodire ipſum Cõne, & homines ipſius Coĩs, & res & bona ipſius Coĩs, & bona Eccleſiarũ, & obſeruare, & obſeruari facere oĩa, & ſingula ſtatuta, & ordinamenta, & reformationes factas, & fiend. & non permictere quod bona d. Coĩs inlicite expendantur; & nõ patietur, nęc pati faciet in conſilio, vel arenga aliquod arbitrium in formã capitulorũ præſentis ſtatuti, & ſi ei daretur nõ valeat vllo modo, & nihilomin. perdat de ſuo ſalario XXV. lib. deñ de ſuo ſalario ſi contra fecerit, & augumentabitur, & non minuet ipſum Cõne, & iura ipſius Coĩs, & iuriſditione ipſius Coĩs, & recuperabit perſonas hominũ d. Coĩs, & res, & bona ipſorũ toto poſſe ſuo, & qd. dabit bonum legale, & ſauium conſilium bona fide, & ſine fraude, & ſi d. V. C. fuerit negligẽs in pred. vel aliquo predictorum in XXV. lib. deñ per ſindicatores puniatur.

De Officio V. C. Rub. Cap. VI.

ITem ſtatuimus, & ordinamus qd. d. V. C. Coĩs d. Vallis, & Villę poſſit, & debeat recipere oẽm accuſam, & denuntiam coram eo fiend. & etiã formare oẽm inquiſitionẽ, & proceſſum per formam capitulorum pñtis ſtatuti, & dare, & ſtatuere, terminos, & dilationes, & ſcribere, & facere cõmiſſiones, & relat. & excuſat. & ſtipulat. recipere, & oĩa facere, & exercere poſſit, & valeat, vt Iudex, & tanquã Iudex, & officialis d. Coĩs, & determinabit finiet, & ſententiabit oẽs ciuiles, & criminales cauſas corã eo vertentes videl. ciuiles cauſas infra XXX. dies à die conteſtat. lit. cõputando, ni ſteterit per partes. Criminales vero infra L X dies vtiles à die excuſationis factæ, ſi cõpit. fiunt, vel à die initiati proceſſus quando contumax quis eſſet, & ſi aliter determinauerit, & vel diffiniuerit poſt d. tempus non valeat, nec teneat vllo modo. Excepto in criminalib⁹ cauſis, quod hoc intelligatur quando V. C. eſſet in Valle Topini pred. & ſi non diffiniuerit in d. tẽpora puniatur pęna viii lib. deñ, & in tanta quantitate in qua deberet condemnari reum accuſatũ, denuntiatũ,

vel

vel inquisitū, & obseruabit, & obseruari faciet oīa, & singula capitula huius statuti,& dabit bonum consilium, & bona fide, & sine fraude d. Cōni prout supra in hoc capitulo dictum est; & oēs credentias impositas, & imponendas retinebit quæ retinenda sunt, & augumentabit, & non permictet d. Cōne iurisditionem, & iura ipsius subfraudari, vel submicti,neq. minui, & obseruabit Instrū. publica, & obseruari faciet, quæ corā eo producta, vel ostensa erunt,ni essent falsa, vel simulata, vel de iure non valerent, vt in capitulo de ciuilib⁹ causis pleñ. continetur, & non recipiet ab aliqua persona aliqd. enseniū & non recipiet à Cōi vel specialib⁹ personis vltra salarium sibi ordinatum, & non acceptabit aliquod officiū durante suo officio extra d. Vallem Topini, & d. V.C. vel eius officialis finito suo officio debeat stare ad sindicatum trib⁹ dieb⁹ coram Sindico, seu Sindicis eligendis per Sindicū Coīs & Massarios d. Coīs, vel maiorem partem ipsorū, & d. V. C. vel eius officialis, teneatur,& debeat scribere oēs,& singulas scripturas publicas,& priuatas ad suū officium spectantes, & stare debeat continuo in d. Valle, & non discedere toto tēpore sui officij, nec se absentare ab officio pred. nullo modo sine espressa licentia dictorū Sindici, & Massariorū, vel maioris partis ipsorū pæna XX. lib. deñ de suo salario retinendorū, & d. V.C. tempore sindicatus teneatur, & debeat dare duos bonos fideiubsores sindico, seu Sindicis posit. ad sindicādum ipsum de stando Iuri & de soluendo omnem pænam in qua per dictis Sindicum, seu Sindicos exteterit condemnat.

Quod V. C. teneatur facere Inuentarium de libris suis. Rub. Cap. VII.

ITem statuimus,& ordinamus quod V.C. vel eius officialis coīs d. Vallis Topini,& Villæ Balciani teneatur,& debeat facere inuentariū de oīb⁹ libris,& cartis siue script. & non script. quaternorū, & librorū oīum scriptorū per ipsum toto tēpore sui officij, & ipsos libros, & inuentarium dare,& assignare debeat idem V.C. vel officialis Sindico,& Massarij d. coīs in fine sui officij, & etiā facere teneatur idem V. C. duos libros, seu bastardellos de introitib⁹, & exitib⁹ d. coīs, qui peruenerint ad manus Camerarij d. coīs, quorū vnum d. Camerarius retineat apud se, & alium remaneat penes Sindicum, & Massarios pred.sine aliquo ptio videlicet de bastardello quē remanet d. Sindico,& Massarijs tant.etc. et etiā scribere teneatur, et debeat in ipso bastardello omnes introitus,et exitus d. coīs tempore sui officij sine aliquo ptio vt dictum est, etc.

De electione, & officio Bayulorum. Rub. Cap. VIII.

BAyuli coīs Vallis Topini, et Villæ Balciani sint, et esse debeant duo bayuli boni, et sufficiētes, qui bayuli eligātur hoc modo videlic. qd bādiatur aut notificetur si quis sponte voluerit acceptare officium bayulat. ille, seu illi sint bayuli d. coīs cū salario deputando per d. coñe pro qualibet ipsorū pro sex mensib⁹. Si vero aliquis d. bayulat. officiū non acceptauerit sponte; Tunc Sindicus, et Massarij d. coīs, qui pro tempore fuerint facere debeant electionem duorū bayulorū cum d. salario pro d.sex mensib⁹, et ille,seu illi, qui fuerint electi, et nominati per d. Sindicum, et Massarios teneantur,e debeant ipsum officium acceptare, et facere peñ l. solid. deñ,etc. pro quolibet non acceptant. et si totū hoc deficeret, et prædicta locū non haberent volumus qd ipsi bayuli eligantur hoc alio modo videlicet quod primo,et ante oīa imbussulētur oēs Villæ d. Vallis Topini, et Villæ Balciani pro eius parte,et singulis sex mensib⁹ in consilio generali extraantur duo Villæ de d.Bussula

dummodo

STAT
14
BIBLIO
DEL S

LIBER

dūmodo d. Villæ fiant equales, vel quasi videl.in focularibus, & illæ duo Villæ sint in cō-silio corā oībus existentibus in ipso cōsilio extract. teneantur,et debeant dare duos bayulos vnū pro qualibet Villa cū d. salario à cōni pro d. sex mēsibus, et si d. Villæ vel aliqua ipsa-rū fuerint negligentes, et non dederint d. Bayulos ipsa Villa, seu Villę incurrant pænā quo-libet die qua steterit, seu steterint in mora de non dando d. Bayulos quinq. solid. deñ, et pro qualibet Villa sic electa, et extracta, et quolibet istorū modorū insimul, et separatim, et incepta una uia possit rediri ad aliam, ne coñe aut speciales personas ipsius coīs, et etiā Curia ipsius coīs patiantur detrimentum de ipso officio bayulat. prot. Et quod ipsi Bayuli teneantur facere citationes personales, uel ad domū habitationis cum familia, et habitātes in Villis non possint citari in Cūo. nisi citarentur personaliter, uel ad domū habitationis cū familia, et etiā facere illas ambassiatas, quas eis imponerentur per Sindicum, et Massarios, et Curiā coīs d. Vallis, et Villæ pertinen. et spectan. ad eorum officium bayulat. et omne totum, et quicquid faciunt pro utilitate Coīs, et Curiæ d. Vallis, et Villæ facere teneantur, & debeāt fideliter,et legaliter,& sine fraude, & oīa, & singula facere, quæ ad eorū spectant officiū. Citationes atq. relationes bayulorum, & cuiuscunq. ipsorū credatur, & habeatur pro plena fide non obstant. si de cōmission. &c. non appareret, sed solum citationis rela-tio sufficiat absq. cōmissione, & hoc locum habeat in Ciuilib⁹ causis. Saluo quod in cau-sis malificiorū debeat apparere de cōmissione, & relatione, & quicunq. ex d. bayulis falsā fecerit ambassiatā, seu citationē, vel relat. vel fraudē comiserit in suo officio puniatur pæ-na XX. solid. deñ, & dannū passum emendet patienti pro qualibet Vice, & persona. Qui bayuli vnus ipsorū continue morari debeat cū Curia, nec se absentare debeat sine expressa licentia ipsius Curiæ ad pæna V. solid. deñ pro quolibet, & qualibet vice de facto auferen-dorū, & quod ipsi Bayuli non possint facere aliquā aduocatione,vel procuram pro aliquo corā Curia ad pænam XX. solid. pro quolibet,& qualibet vice, & quod ipsi Bayuli, & qui-libet ipsorū possint eorum officiū facere, & exercere etiā post finit. sex mensib⁹ donec alij bayuli noui electi fuerint, & iurauerint eorū officium, & quicquid per ipsos, vel aliquem ipsorum factum fuerit valeat, & teneat non obstāt. elapsis d. sex mensib⁹; Et quod nullus bayulus possit facere aliquā ambassiatā extra distrip. d. Coīs Vallis Topini,& Villæ Balcia-ni pro facto prop. alicuius officialis contra eorū velle, & si aliquis officialis cogeret ipsos pro pred. soluat de suo salario pro quolibet,& vice qualibet C.solid. dañ,&c. Et si d. bayu-li,vel aliquis ipsorū non fecerit citationes,vel relationes prout eis,vel alicui ipsorū mandatū, & dictū fuerit soluat de suo pro quolibet, & qualibet vice solid. V. deñ &c. Et pref. bayuli, & quilibet ipsorū teneantur, & debeant in principio eorū officij iurare corporaliter tacto libro in manib⁹ V. C. d. eorū officium bayulat. & oīa suprad. & infrascripta capitulorum præsentis statuti pertinen. & spectan. ad d. eorū officiū, & qd. p formam ipsorum capi-tulorū statut. teneantur, & debeant facere, & exercere sollicite, diligenter, fideliter,& lega-liter sine aliquo fraude ad pænam in statuto contempt. & noīa, & pronomina dictorū ba-yulorum scribantur in libro reformat. d. Coīs cum anno, mense, & die, & cum iuramē-to ipsorum bayulorum manu V. C. qui pro tempore fuerit.

Quod Sindici, & Massarij possint eligere aliū loco cōsiliariorū mortuorū. Rub. Cap. VIIII

SI cōtigerit aliquē Massariū, Sindicū, vel Camerariū d. Coīs mori vel absentari à d. Val-le Topini,& Villa Balciani,vel eius distript. per longā absentiā,quod Sindicus,& Mas-sarij d. Coīs, qui pro tempore fuerint, vel maior pars ipsorū loco ipsius mortui, vel

absentis

absentis aliũ eligere possint, & valeant, & scribi facere de ead. Villa seu loco a qua, seu quo talis mortuus esset in XV. dies postquam talis mortuus esset, vel absent.

De Sindicamento officialium Rub. Cap. X.

MAssarij, & Sindicus d. Coĩs Vallis Topini, & Villæ Balciani qui pro tempore erunt in officio d. Coĩs teneantur eligere Sindicum, seu Sindicos, seu adrationatores ad sindicãdũ tantũ V. C. vel aliũ officialẽ forensem, quã etiam officiales nostratos de sex mensib⁹ in sex mensib⁹ V. dieb⁹ ante finẽ officij ipsorũ, & cuiuscunq. eorũ videlicet hoc modo qd. d. Sindicatores, & Notis si opus fuerit, & eis videbitur eligantur per d. Sindicos, & Massarios d. Coĩs, & ille vel illi sint, & esse debeant Sindicatores, & adrationatores, & Not. ad sindicandum ipsos officiales, vel aliquẽ ipsorũ, qui sindicatores, adrationat. & Not. habeant, & habere debeãt pro eorũ salarijs illud quod per d. Sindicũ, & Massarios fuerit deliberatũ, qui Sindicus, & adrationatores pref. habeant plenã iurisditionẽ, cognitionẽ procedendi, inquirendi, sententiandi, sine strepitu, & figura Iudicij cõtra pred. officiales delinquentes cõtra formã pñtis statuti, & repertos culpabiles m X. lib deñ pro quolibet cõdemnare, & sententiare, & in restitutione rei acceptæ indebite Cõi seu speciali personæ & in eo quod dannificasset Coñe, vel speciales personas indebite, & cõtra eorũ proces. sẽtentiã, seu condemnationem per ipsos sindicatores, & adrationatores feren. nil possit opponi videl. V.C. Sindicus, & Massarij, qui erunt pro tempore teneantur, & debeant sententias, & condemnationes pred. infra XV. dies pœna XX. lib. exequtioni mandare; Et V.C. vel alius officialis forensis teneantur, & debeant tempore eorũ sindicatus dare eorũ Sindicis, seu Sindicatorib⁹ duos bonos fideiubsores de stando iuri, & etiã conseruando indemn. eorum Cõne, & speciales personas in administratione eorum officij.

Quod V.C. debeat exequi sententias suo tempore latas. Rub. Cap. XI

VIcecomes vel eius locumtens, vel officiolis d. Coĩs dictarũ Vallis, & Villæ teneantur, & debeant oẽs, & singulas condemnationes, & cõdemnatorias sententias latas tempore ipsorũ officij exequi, & exequtioni mandari cũ effectu in vnũ mensem à die latę sententiæ sub virtute prestiti iuramenti exceptis sententijs cõtumaciter latis, & sententijs vltimis, quas tulerit tempore sui officij, & si negligens fuerit in pred. incurrat pænã V. solid. pro qualibet vice, & pro quolibet condemnan. per sindicatores ipsius Coĩs.

Quod reformationes, & ordinamenta valeant modo infras. Rub. Cap. XII.

OMnes, & singulas deliberationes reformationes, & ordinamenta, & prepositas factas, seu fiend. per Sindicus, & Massarios d. Coĩs in quib uscunq. consilijs, arenghis, seu addunantijs habentib⁹ autoritatẽ, valere volumus, & tenere non obstantib⁹ quod non reperirentur bãdimenta facta de ipsis, vel aliqua ipsarũ, & nõ obstante quod nõ essent factæ prepositæ contra quas reformationes, deliberationes, ordinamenta facta ab autoritate habentib⁹ nihil possit obici, vel opponi. Adit. est huic capit. quod in quacunq. arenga, Adunantia, vel consilio hominum d. Cri Podij, & totius Vallis Topini, & Villæ Balciani pred. fieret aliqua preposita sup qua consiliũ fuerit reditum per aliquẽ consultorẽ, vel plures, quod Sindicus, & Massarij de voluntate V. C. si fuerit teneantur, & debeant mictere ad partitũ, ad bussulã, & ad fabas dictum, & consilium illius consultoris, & non alio modo,

& quod deliberatũ fuerit, & ad tentũ per maiorẽ partẽ ipsorũ Consiliariorũ, Sind. & Massariorũm, & hominũ d. Coïs. Hoc tamen declarato, quod si dicta consultorũ fuerint in substantia ad inuicẽ Contraria, quod tunc mictatur ad partitũ dictũ senius contra dictũ alterius: Et si plures consultores reddiderint consilium in eadẽ substantia, & effectu alius consultor siue plures consulerint in contrarium tunc vt supra mictatur ad partitum vnũ dictũ contra aliud, & illud quod obtinebitur per maiorẽ partẽ ad statium in ipsa arenga, adunãtia, vel Consilio roboris obtineat firmitatẽ, & reformat. ac pro reformato solemniter habeatur, & si aliter fieret non valeat. Et præd. V. C. Sindicus, & Massarij contrafacientes in aliquo de præd. pænam incurrant X. solid. deñ pro quolibet & Vice qualibet.

Quod Sindicus, & Massarij teneantur assignare debita Coïs eorum successoribus. Rub. Cap. XIII.

SIndicus, & Massarij d. Coïs qui sunt, & erunt pro tempora teneantur, & debeant infra octo dies post depositionẽ eorũ officij consignare Sindico, & Massarijs nouis oĩa, & singula debita Coïs facta eorũ tempore in scriptis ad pænã XV. solid. deñ pro quolibet, & quod singulis sex mensib⁹ per Sindicũ, & Massarios d. Coïs imponatur collecta pro d. debitis prout eis vel maiori parti ipsorũ, & videbitur, & placebit ad d. pẽnã pro quolibet ipsorũ

Quod Sindicus, & Massarij possint prorogare terminos in Processibus, & sententijs ferendis. Rub Cap. XIV.

AD hoc vt processus Ciuiliũ, & Criminaliũ causarũ, & etiã sententiæ super eis ferẽdæ perire non valeãt, statuimus, & pñti Lege firmamus, quod Sindicus, & Massarij Coïs Vallis Topini, & Villæ Balciani, vel maior pars ipsorũ, vna cũ V. C. & de sua voluntate possint, & valeant vbi, & quando, & quotiens opus fuerit, & eis videbitur, & placebit in ipsis processis expediendis, & in sententijs super eis ferendis terminum, seu terminos stitut. infra quẽ, seu quos debeant ipsi processus expediri, & super eis sentẽtias ferri prorogare, & etiã in terminis testiũ recipiendorũ, & quicquid per eos factum fuerit valeat, & teneat non obstante aliquo statuto quod in contrarium loqueretur.

De Ambassiatoribus transmictendis. Rub. Cap. XV.

STatuimus, & ordinamus, quod Sindicus, ex Massarij, qui pro tempore erunt in officio Massariat. d. Coïs teneantur; & debeant in ambassiatis quas expedit transmicti debere in seruitiũ d. Coïs talẽ modũ seruare videlicet quod quandocunq. fuerit opportunum aliquẽ, seu aliquos ambassiatores transmictere, transmictant bonos legales, & sufficientes, quo, seu quib⁹ trasmissis, ipsum, vel ipsos ambassiatores semel transmissos toto tẽpore eorũ officij amplius nõn transmictant. Hoc declarato quod ambassiatores euntes ad locũ distantẽ per XX. miliaria, vel infra vsq. ad quinq. miliaria habeant pro quoliqet eorũ, & pro quolibet die X. sol. deñ; Et à XX. miliarib⁹ supra habeant sol. xii deñ 6. pro quolibet eorũ, & qualibet die, & à quinq. miliarib⁹ infra, sol. V. deñ pro quolibet, & plus, & minus in quolibet dictorũ casuu prout d. Sindico, & Massarijs videbitur, & placebit.

De Salarijs Sindici, Massariorum, & Camerarium Coïs. Reb. Cap. XVI.

MAssarij, Sindicus, & Camerarius d. Coïs qui pro tẽpore erunt habeant, & habere debeant à d. Coñi pro eorũ Salarijs pro sex mensib⁹ videlicet quilibet Massarius habeat XXX. sol. deñ, & Sindicus lib. V. deñ, & Camerarius habeat lib. X. deñ

pro

ro singulis sex mensib⁹, & plus petere non possint, nec habere, quæ salaria Camerarius d. Coīs, qui pro tempore fuerit soluere debeat de bonis, & pecunijs d. Coīs in fine sui officij, & plus, & minus Sindic. & Massarij d. Coīs cū voluntate Consilij d. salaria possint accrescere, & decrescere prout eis videbitur, & placebit.

Qd. Massarij, & Sindicus obediant V. C. in suo officio facien. Rub. Cap. XVII.

ITem cū expediat, & congruū sit, qd qui honorē sentit à suo Coñi, & onera sentiat ab eodē statuerunt, & ordinauerunt reformantes, qd oēs Massarij, Sindicus, & Camerar. qui pro tempore erunt, ac etiā oēs alij homines de d. Valle Topini, & Villa Balciani, & eorū districtu, & quilibet ipsorū qui requisiti fuerint à d. V. C. Vallis Topini, & Villæ Balciani, & pro eius parte, & mand. pro aliqua seu aliquib⁹ exequtionib⁹ facendis de aliquo seu aliquib, condēnatis, vel pro aliquib⁹ datiuis, vel collectis in d. Coñi, vel etiā in exercendo qualib⁹ suū officiū V. Comitat. & in oīb⁹ alijs negotijs d. Coīs venire debeant, & se presentare coram ipso V. C. vel alio officiali, & accedere ad locū vbi per ipsum V. C. mand. fuerit ad d. executionē, & negocia facienda, & ab ipso V. C. non discedere donec d. exequtio, seu alia necessaria ad d. suū officiū spectantia facta fuerint, & ab ipso licentiā habuerint discedēdi. Et qui cōtra fecerit in pred. vel aliquod predictorū incurrat peñ X. lib. deñ de facto auferen. saluo qd. quicunq. habuerit iustā causan. & excusam legitimā qd. ad d. pœnā minime teneatur, & V. C. pred. possit procedere in pred. per omnem modum.

De modo imponendi datiuas, seu collectas. Rub. Cap. XVIII.

ITē statuerunt, & ordinauerunt reformantes, quod pro debitis, & expensis d. Coīs videlicet pro subsidio faciendo pro salarijs V. C. Massariorū Sindici general. & Camererij d. Coīs, pro salarijs Castellanorū, & bayulorum pro ensenijs faciendis in fest. Natiuitatis Dñi, & resurrectionis, & pro salarijs Sindicorū, & ad rationatorū officialiū d. Coīs, & pro salarijs, & prouisionib⁹ ambassiatorū trasmissorum in seruitiū Coīs qn. necess. fuerit. Et pro singulis oīb⁹ expensis fiendis in d. Coñi. Imponatur collecta, siue datiua hoc modo videl. p quantitat. ex peñ imponatur per catastū videl. per librā extimat catasti, & per focum, & per librā, & focū Sindicus, & Massarij qui pro tempore fuerint infra XV. dies in principio orū officij debeant ad sortē prout eis, vel maiori parti ipsorū videbitur, & placebit, ita qd. datiua imponantur singulis sex mensib⁹ per librā, & focum, vt dictum est.

Quod Comerarius Coīs non soluat aliquā quantitatē sine deliberatione, & modo infrascr. Rub. Cap. XIX.

ITē dicimus. statuimus, & ordinamus qd Camerarius d. Coīs qui pro tēpore fuerit non audeat, vel presumat aliquā quantitatē pecuniarū de pecunijs, & ere d. Coīs dare soluere, vel tradere alicui sine expressa licentia, & deliberatione Sindici, & Massariorū d. Coīs, vel maioris partis ipsorū, & si contra fecerit de suo proprio dedisse, & soluisse presumatur, & habeatur. Hoc addito huic capitulo, & expresse ordinato, & declarato, qd idem Camerarius de denariis, & pecuniis exactis, & exigēdis, & ad suas manus peruentis, seu perueniendis de datiuis, & collectis impositis, & imponendis teneatur, & debeat conuertere, soluere, & destribuere in illis, & pro illis expensis salariis, & debitis, pro quib⁹ d. collecta, seu datiua imposita, ordinata, & deliberata fuissent per Sindicū, & Massarios d. Coīs, & nō possit neque debeat aliquā quātitatē de dictis collectis seu datiuis cū deliberatione vel sine

dare

dare soluere vel quomodolibet expendere pro aliquib⁹ opportunitatib⁹, & necessitatib⁹ d
Coïs nisi tantummodo pro subsidiis solut. & salariis subscriptis ad pænã, & sub pæna XX
solid. denñ, & ead. pæn. volumus incurrere Sind. & Massar. d. Coïs qui deliberauerint qc
ex d. denariis, & quantitate pred. aliqua quantitas conuerteretur, vel expenderetur aliqu
occasione quã occasionib⁹ suprad. & V. C. si pred. consenserit incurrat pæn. dupl.

De electione Viarior. & Seinator. & eorum officio Rub. Cap. XX.

VIarii, & Seinatorii super viis, & Seinatis Communis vallis Topini, & villæ Balciat
& eorum distrĩct. sint illi, & illius qui electi, & deputati fuerint per Sin
dicum, & massarios dicti Communis vel maiorem partem ipsorum,& nomina i
lorum talium electorum scribantur in libro reformat. vbi scribuntur alii officiales dic
Communis manu V. C. qui pro tempore fuerit, vel alterius officialis dicti Coïs. Qui sin
dicus, & massarii predicti cum maior pars ipsorum debeãt eligere ipsos uiarios, & senat
rias bonos, & sufficientes ad predicta faciend. Qui viarii,& senatarii teneantur in principi
eorum officii Iurare ad Sancta Dei Euangelia corporaliter tactis scripturis in manu V. C
eorum officium facere, & exercere bene legaliter. & fideliter, & obseruare contenta i
presenti cap.& in aliis qui de tali materia loquerentur. Et ipsi Viarii, & senatarii pra
dicti, & quilibet ipsorũ in sua contrata vna cũ V. C. & sine rimari ediscut. & reinueni
oẽs,& singulas vias, tã in eorũ cõtratis quã etiã per totã Vallẽ Topini,& villæ Balciani,et
stript. eorũ,et ipsas vias quas nõ inuenerint terminatas debeant vna cũ Massariis, quos el
gerit, et duxerint cũ eisdẽ si eis videbitur terminare,& vbicũq. inuenerint ipsas fore ad pr
hẽsas p aliq. teneãtur et debeãt mãdare tali sup apprehendẽti qd.sup apprehensã relap. ip
viã in pristinũ statũ secundũ d. determinationẽ infra X dies pen. ℔. sol. pro quolibet et qu
libet vice per Curiam, et V. C. de facto auferendorum Volumus etiam, et presenti le
firmamus, quod quotiescumq. dicti Viarii, et senatarii vel aliquis ipsorum fuerint requis
ti per aliquem seu aliquos super aliquo stretio viarum senaitarum Itinerum, et etiã term
norum seu aliud, p loco termini haben. teneantur et debeant ire ad locum vbi d. str
itium esset, & ipsum stretiũ terminare, et finire recepta informat. ab aliquibus de adiac
d. stretii, et quod factum fuerit per eos vel aliquẽ ipsorum Viariorum et senayt. valeat,
teneat, et ille seu illi tales viarii seu senatarii qui d. Strectium diffiniuerint, et terminau
rint habeant pro eorum salario pro quolibet terminat. seu loco termini qd. Immiserint s
determinauerint, et pro quolibet parte XII. den. etiã pro quolibet alio strectio qui finiu
rint similem salarium habeant. Et omnes supradictæ stratæ, et viæ Coïs. d. Vallis, et vil
sint et esse debeant tantę amplitudinis qd. oĩ. tempore possint vti cum animalibus pond
ratis, et cum baractis ita, et taliter quod coutinuo, et semper quilibet cum d. animalib
ponderatis, baractis, vel aliis quibuscunq. oĩb. vel non ponderatis ire, & redire habili
possint, & valeant, & d.viarii, seu senatarij, teneantur, & debeant quilibet in sua contra
terminare, & determinare stradas, & vias,& quis inuenerit super ad prendisse referre V.
vel suo Officiali, & si d. viarii, fuerint negligentes ipsi vel aliquis ipsorum in predicto p
niatur pen. X. sold. de facto.

FINIS LIBRI PRIMI.

TABVLA PRIMI LIBRI

De officialibus Communis qui regere debent, & eorum officio.	*Rub.*	*Cap.*	*I*
De modo eligendi Sindicum, Massarios, & Camerarium.	*Rub.*	*Cap.*	*II.*
De iuramento, & officio Camerarij.	*Rub.*	*Cap.*	*III.*
Qd. Sindicus, & Massarij possint congregare consilium.	*Rub.*	*Cap.*	*IIII*
De iuramento V.C.	*Rub.*	*Cap.*	*V*
De officio V. C.	*Rub.*	*Cap.*	*VI*
Qd. V. C. teneatur facere inuentarium de libris suis.	*Rub.*	*Cap.*	*VII*
De electione, & officio bayulorum.	*Rub.*	*Cap.*	*VIII*
Qd. Sindicus, & Massarij possint eligere alium loco consiliariorum mortuorum.	*Rub.*	*Cap.*	*VIIII*
De Sindicamento officialium.	*Rub.*	*Cap.*	*X*
Qd. V. C. debeat exequi sent. suo tempore latas.	*Rub.*	*Cap.*	*XI*
Qd. reformationes, & ordinamenta valeant modo infrascr.	*Rub.*	*Cap.*	*XII*
Qd. Sindicus, & Massarij teneantur assignare debita coīs eorum successoribus.	*Rub.*	*Cap.*	*XIII*
Qd. Sndi. & Massarij possint prorogare terminū in processib. & sententijs ferendis.	*Rub.*	*Cap.*	*XIV*
De Ambassiatoribus trasmittendis.	*Rub.*	*Cap.*	*XV*
De Salarijs Sindici, Massariorum, & Camer. coīs.	*Rub.*	*Cap.*	*XVI*
Qd. Massarij, & Sindic. &c. obediant. V.C. in suo officio faciendo.	*Rub.*	*Cap.*	*XVII*
De modo imponendi datiuas, seu collectas.	*Rub.*	*Cap.*	*XVIII*
Qd. Camer. Coīs non soluat aliquam quantitē sine deliberatione, & modo infrascrit.	*Rub.*	*Cap.*	*XIX.*
De electione Viariorum, & Seynatorum, & eorum officio.	*Rub.*	*Cap.*	*XX*

LIBER SECVNDVS.

De modo procedendi in Criminalibus causis. Rub. Cap. primo.

CVM pœna suos tenere debeat auctores, ad hoc vt malificia non remanent impunita. Statuimus, & ordinamus qd. V.C. Vallis Topini, & Vil-Balc. vel eius official. seu locumt. possit, teneatur, & debeat procedere per accām, denūptiat. seu inquisit. ex officio super quibuscūq. maleficijs, excessib⁹ delictis factis, seu cōmiss. fiendis, seu cōmicten. in d. Valle & Villa, & eorū distriptu super oīb⁹ maleficijs cōmissis, seu cōmicten. corā Curia, seu official. & sup oīb⁹ alijs maleficijs, de qui⁹ permictitur per formā capitulorū prītis statuti supra, & infrascrit. vel pāt. posse procedere per inquisit. ex officio, & contra processus qui fierent super ipsis malefic. & de ipsis per Curiā Coīs præd. Vallis, & Villæ nihil possit obbici, vel opponi occasione alicuius solemnitat. seu substantialitat. obmissæ, vel non seruatæ; dūmodo de malef. super quo, seu quib⁹ procederetur constet Curiæ per testes idoneos, vel per confessionē factā. Et accusans de iniuria sibi facta audiatur, & admictatur ad ipsam accusam facien. seu porrigen. etiā si accusaret aliquē, seu aliquos, de maleficio, seu maleficijs, de quib⁹ per Curiā Coīs d. Vallis procedi non possit per inquisitionē secundū formā capitulor. statut. supra, & in post. & talis contra quē procederetur ex parte Curiæ tā per accusam, quā per inquisit. citari debeat per bayulū, siue memptiū coīs d. Vallis in certū termiuū per Curiā statuen. campareat corā Curia ad se excusan. & defenden. ab accusa, inquisitione, seu processu, qui fieret contra eum, & si talis cōtra quē procederetur non copareret corā Curia præd. in termino, tunc iterum, & per emptorie citetur per Bayulū d. Coīs, vt infra certū terminum per Curiā prefigen. à tali accusa processu, seu inquisit. fact. seu facien. contra ea, & si in ipso vltimo termino, & perhemptorie non comparuerit ipse,

vel aliquis pro eo qui eius absentiã allegaret, quã absentiã quilibet ei cõiunctus possit, & valeat allegare cũ iuramen. de nouo prestãdo, & tunc Curia ipsius Coïs possit, & debeat ipsi alleganti terminũ cõpetentẽ assignare, in quẽ terminũ per Curiã assignan. talis, pro quo fuerit allegat. absentia possit, & valeat cõparere. Elapsis vero terminis suprad. talis contra quẽ proceditur possit, & debeat pro parte ipsius Curiæ poni per bayulũ Coïs in banno in ea quãtitate, qua deberet puniri, & condẽnari per formã capitulorũ statut. loquen. de tali maleficio, seu maleficijs, de quib⁹ procederetur per Curiã præd. & si ipsum bannũ datũ fuerit in maiori, vel minori quantitate nõ preiudicet ipsi processui enim ipse processus, vel bãnũ propterea vitietur dũmodo in sententia ferenda corrigatur, & in ipso banno assignetur terminus triũ dierũ, in quẽ possit, & valeat cõparere, & si in ipsis terminis vel aliquo ipsorũ non cõparuerit habeatur pro confesso, & conuicto, de malef. seu maleficijs, de quo, seu quib⁹ procederetur, & tanquã confessus, & conuictus possit, & valeat condẽnari. Si vero talis accusatus, seu inquisitus cõparuerit corã ipsa Curia, & in ipsis terminis, vel aliquo ipsorũ accipiatur eius excusatio recepto ab eo idoneo fideiubsore, seu fideiubsoribus, vt curiæ videbitur de parend. mandatis Curiæ, & de representando eum, & de condẽnatione soluẽda & assignetur per ipsam Curiã terminũ eid. cõpeten. quinq. dierũ proxime venturorum ad oẽm suã defensionem faciendam de hijs de quibus proceditur contra eum, & in X. die à die excusationis Curia ipsius Coïs recipiat testes super ipso processu accusa, seu inquisitione, & elapso d. termino ipsos testes publicare, & aperire debeat reo pred. p̃mo requisit. ad viden. ipsorũ testiũ publicat. n. talis tẽpore suæ excusat. Curiæ de pred. licentiã concessis recipiendi testes, & publican. & Curia teneatur eid. si pẽtitũ fuerit copiã totius processus facti contra eum, & attestator. testium recept. &c. ad offensam, & defensam, & si eid. d. copia fuerit denegata per ipsam Curiam eid. tẽpus non currat donec ipsam copiam habuerit Curia pred. possit, & ei liceat ponere, & recipere super qualibet accusa coram eo porrigen. vsq. in sex testes ultra testes ab accusatore product. nulla exceptione obstant. Volumus insuper, qd. sententijs ferend. super ipsis maleficiis, & etiam in allegando super ipsis causis maleficiorũ sufficiat bannimentũ fiend. per bayulũ Coïs ex parte Curiæ absq. alia citatione fiend. de reo ad sententiam audien. & allegan. quæ sententiæ fieri debeant in palatio Coïs, uel ubi Curia resideret additur etiam huic capitulo qd. p̃ quocunq. contra quẽ procederetur absenti citato, uel in banno posito, possit, qui uelit per se principaliter obligare, & satis dar̃ donec cõparere ad se excusand. confitend.

De pœna maledicentis Deum Virg. Mariam, & Sanctos. Rub. Cap. II.

MAledicentes, & blasfemantes, seu dispicentes Deũ, vel B. Virginẽ Mariam eius Matrẽ (blasph. dictis aut. factis nõ spectantib⁹ ad S. Officiũ) uel adontantes sua lingua, uel linguis in C.C. sol. deñ uice qualibet puniantur ipsi, & quilibet ipsorũ contrafacient. Si quis uero maledixerit blasfemauerit, seu adontauerit aliquẽ Sanctũ, uel Sanctam in XX. solid. deñ pro quolibet, & qualibet uice puniatur, & si cõmissiũ fuerit coram Curia duplicetur pæna, & sup̃ pred. Curia possit procere per oẽm modum.

De pœna offenden. V. C. vel suum official. Rub. Cap. III.

VIcecomitem, uel suum officialẽ seu locumtenentẽ coïs tempore quo steterit in ipsa Valle, uel tẽpore sindicat. ipsorũ offendens puniatur pœna duplicius quantitatis, qua puniri deberet si offendisset aliquem de Valle præd. per formam statuti, & simili

modo

modo pœna dupli puniatur V.C. vel eius lñs offendens aliquẽ de d. Valle, & V. C. vel eius efficialis Coĩs pred. Vallis,de malef. cõtra pred. Cõmiſſis poſſit procedere per oẽm modũ

De pœna offendend. aliquem officialem videlicet Sindicum, Maſſar. ſeu conſiliarior. & Curiam Coĩs, vel alium officialem d. Coĩs. Rub. Cap. IIII.

OFenſionẽ aliquã faciens, contra Sindicũ, Maſſarios, ſeu Conſiliarios, & Camerariũ Coĩs d. Vallis, vel aliquẽ ipſorũ ſoluat duplicatã pœnã illius quantitatis, quam ſoluere deberet ſi offenderet aliquẽ de d. Valle, & hoc intelligatur, quando talis offenſio de pred. officialibꝰ ſtaret in aliqua adunantia, aut intraſſet, veniſſet, aut receſſiſſet de mand. V. C. ex deliberat. conſilij pro aliqua exequtione,ſeu ambaſſiata fienda, vel alia cauſa mandato d. cõſiliorũ, & ſuper pred. Curia d. Coĩs poſſit per oẽm modũ procedere.

De pæna facentis Inſultum. Rub. Cap. V.

INſultum faciens contra aliquẽ ad domũ propria, vel conductã ad Eccleſiam, in ſtradã publ. vel palatium Coĩs, vbi Curia reſidet,vel in plateis Caſtror. & locor. d. Vallis,vel in adunantia pro aliquo mortuo, vel in quacunq. alia addunantia Coĩs d. Vallis, vel in quacunq. alia adunantia vbi eſſent à XX. hominibꝰ ſupra, vel in aliquo d. locorũ cum armis puniatur pæna duodecim librar. deñ, pro quolibet contrafacien. & qualibet vice excepto cultello cũ quo non intelligatur inſult.cũ armis .n. ipſum cultellũ extraxer. vel cũ ipſo cultello exuaginato inſultum fecerit contra aliquẽ ad d. loca, vel aliquẽ ipſorũ, vel ad aliquẽ alium locũ. Si autẽ inſultus fact. fuerit per aliquẽ contra aliquẽ ſine armis ad d. loca vel aliquẽ ipſorum puniatur in ſex lib. deñ pro quolibet,& vice qualibet. Si autẽ quis fecerit inſultũ cõtra aliquẽ alibi quã ad pred.loca,vel aliquẽ ipſorũ vbicunq. fuerit cũ armis puniatur pæna ſex lib. deñ, & ſine armis in tribꝰ lib. pro quolibet, & qualibet vicę; & in quolibet caſuũ præd. penæ ſuprad.duplicentur ſi prædicta,vel aliquod prædictorũ commiſſum fuerit contra V.C. vel ſuum officialẽ Coĩs d. Vallis, & in præd. caſibꝰ, & quolibet prædictorũ V. C. vel eius officialibꝰ Coĩs Vallis præd. plenã habeat cognitionẽ, & etiã in oĩbus alijs malef. contra præd. V. C. vel eius officialẽ, ſeu Intẽm comiſs. V. C. vel eius locũten. ſi nõ cõſtrimpſerit ad ſoluen. ipſam penã, Ille, qui aliquã iniuriã feciſſet contra eos, vel aliquẽ ipſorũ ad pœnã aliquam, nullatenus teneatur, & in pred. & quolibet predictor. V. C. vel eius official. Coĩs pred. Vallis poſſit procedere per accuſam denumptiat. & inquiſitionẽ, & in pred. caſibꝰ, & quolibet predictor. ſufficiat probatio quinq. teſtiũ de publ. voce, & fama non deſinent. in primo, ſecundo, & tertio gradu iniuriati, vel iniuriantis ſi pred. vel aliquod predictorum commiſſum fuerit de nocte.

Qd. inſult. confundatur ſi cum eo aliquam iniuriam fecerit ex qua maior poena ſequatur. Rub. Cap. VI.

INſultus faciens cõtra aliquẽ cũ armis, vel ſine, & vltra d. inſultum fecerit aliquã iniuriã ex qua iniuria eſſet maior pæna quã inſultũ confundatur inſultum, & condemnetur de maiori iniuria, & pæna, & ſi vltra d. inſultum quis fecerit alicui aliquã iniuriam ex qua iniuria exultaretur minor pœna, vel par pœna inſulti qd. condemnetur de inſultum;& de iniuria, de quo eſſet pari, vel minori pæna ſecundum formam dictorum ſtatutorum.

De

De pænã percutientis aliquem cum aliquo genere Armorum. Rub Cap. VII

PErcutiens aliquẽ cũ aliquo genere armor. lapide, baſtone ligneo, vel aliqua re ſimili collo ſuꝑ cũ ſanguinis effuſione ſoluat pro quolibet, & qualibet vice C. lib. deñ, & ſi ex d. percuſſione coccia capitis fuerit rocta, fracta, vel fiſſa, vel cicatrix in faci atrox perpetuo permanſura ſoluat pænam pro quolibet,& qualibet Vice CL.lib. deñ. & ſ ſanguis non exiuerit ſoluat pen. XV. lib. den. pro quolibet, & qualibet vice. Si quis au tẽ percuſſerit aliquem cum aliquo genere armor.de ferro,ſiue lapide vel baſtone in collo vel à collo infra cum ſanguinis efluſione, vel aliqua re ſimile ſoluat pænam XXV. lib. den & ſine ſanguinis effuſſione ſoluat pen. XII. lib. den. pro quolibet & vice qualibet. Et ſ ex d. percuſſionib⁹ vel aliqua ipſarũ aliquod oſſum eſſet fractũ, vel inciſum, ex toto, ve oſſum ſiue membrum magagnatum, vel debilitatũ remaneret ſoluat pænam percutiens C lib.den.ſi vero aliqd. mẽbrũ de infraſcrit. ſcilicet manus pes,oculus naſus,vel lingua perde retur occaſione alicuius percuſſionis ſoluat pęnam percutiens C.C. L. lib. den. & ſi aliu membrũ perderet videlicet digitum auriculã in C. lib. den. puniatur percutiens, & de ipſ oſsis fractis, & de inciſione, & de mẽbri magagnatione,& debilitatione, & cicatrice atroc & ſigno remanſuro ex percuſſione, vel percuſsionib⁹ ſtetur, & credatur dicto,ſeu relation medici, vel medicorũ, qui medicati fuerint, ſeu fuerit ipſum paſſum, ſeu percuſſum,vel ali orũ medicorũ, ſeu medici per Curiã eligend. cũ ſacramento de nouo preſtando. Percuſ ſiones vero, quæ fierent de nocte poſsint probari per famã publicã quinq. teſtiũ dũmod non actineant iniuriat. vſq. in tertium gradum, & non sint inimici iniuriantis que probati pro legitima habeatur sine aliquo alio aminiculo.

De Pæna percutientis aliquem manu vacua Rub. Cap. VIII.

MAnu vacua aliquẽ percutiens in facie cũ ſanguinis vffuſione à collo ſupra in XXV lib den. condẽnetur. Si ſine ſang. in X. lib. den. condẽnetur. Si quis autem de derit calciũ, vel eũ impinſerit, & propterea in terrã ceciderit, & ſanguis exiuer in XX. lib. den. condẽnetur; ſi vero ſanguis non exiuerit in C. ſolid. den. condemnetur Siue in terrã ceciderit ſiue non. Si quis autẽ percuſſerit alibi quã in facie. Videl. in collo vel à collo infra, & ſanguis exiuerit in XV. lib. den. condẽnetur, & ſi ſanguis, nõ exiuerit i 8. lib. den. condẽnetur. Si quis autẽ aliquẽ ceperit per capillos,& propterea in terrã cec derit, & ſanguis exiuerit in XXV. lib. den. condẽnetur, & ſine ſang. in X. lib. den. condi netur. Si autẽ vero non cadere fecerit in terrã in C.C. ſol. condẽnetur. Si quis iniurio aliquẽ momorderit in facie, ita quod cicatrix remaaſerit perpetuo euidens in L. lib. den condẽnetur, & ſi cicatrix non remanſerit, & ſanguis exiuerit in XX. lib. den. condẽnetur Si vero in alia parte corporis, & malo modo momorderit, & ſanguis exiuerit in X. lib. den cõdãnetur. Si quis autẽ iniuriosè ceperit aliquẽ per pannos ad pectus,vel ad capezale, ve delamauerit alicui pannos de dorſo in C. ſolid. den. condemnetur, & ſi aliquis iniuriosè aliquẽ ceperit per naſum, vel manũ miſerit ad gulã ita qd. ſanguis exiuerit in XX. lib. den condẽnetur, ſi ſanguis non exiuerit in mediã pœnã pred. puniatur. Si autẽ aliquis alicu in facie expuerit, vel aliã turpitudinẽ ſimilẽ iniuriosè, vel ſtudioſe proiecerit in centũ ſolid den. condẽnetur, in alijs vero locis quã in facie in medietat. pæne pred. puniatur.

De

De pæna euaginantis ſpadam, vel cultellum, & cum eis adminaccerit. Rub. Cap. IX.

QVicūq. euaginauerit cōtra aliquē cultellū, ensē, ſeu ſtoccū vel aliquod genus armorū fodorū habentiū, ſeu vaginā, vel cū eo adminaccerit in X. lib. den. cōdēnetur; ſi autē aliquis adminaccerit cōtra aliquē cū armis nō euaginatis ſoluat peñ. centū ſolid. deñ, ſi vero nō āminaccerit,& extraxerit ſiue euaginauerit d. arma, vel aliquod ipſorū cōtra aliquē in C. ſolid. den. cōdēnetur pro quolibet, & qualibet vice.

Quod nullus poſſit tormentari. Rub. Cap. X.

VIcecomes,vel alius officialis coīs d. Vallis Topini,& Villæ Balciani non poſſit nec debeat aliquem de dicta Valle, & Villa tormentare, vel ad tormentum ponere ni habuerit legit. inditijs ſub pæna L. lib. den. & virtute preſtiti Iuramen.

De pæna exigendi de Palatio, vel rumpentis carcer. Rub. Cap. XI.

PAlatiū ſiue domū Coīs, inqua Curia reſideret carcerē Coīs vel aliā domū ſiue locū, in quib⁹,vel in aliquo ipſorū quis eſſet captus,vel capt. iaceret,vel detētus eſſet per V.C. vel eius officialē coīs d. Vallis, vel eius mandat. frāgēs, vel rūpens, vel de eo vel ea exigens ſine licentia ipſius V.C.vel eius officiali puniatur dupli pæna illius quātitat. pro qua talis captus eſſet, vel detentus, ſeu in qua debēt cōdēnari. Si quis vero tali rūpet. ſeu frangent. ſeu exigent. daret ipſum carcerē,vel aliū locū vbi iaceret choact. frāgēdi,vel rūpend. auxiliū, cōſiliū,vel fauorē eadē pænā incurrat ad quam teneretur præd. choactus vt ſuperius eſt dictū. Si vero quis exiuerit de Palatio, ſeu ſecederet de aliquo loco in quo V.C. pred. vel eius officialis ipſum cogiſſet, vel mandaſſet, quod ſine eius licentia ſecedere non deberet puniatur . . facto auferend. & Curia poſſit in pred.& quolibet pred. procedere per omnē modum, & viā ordinariam, & extraordinariam.

De pæna facientis, vel fieri facientis falſum Inſtrument, facientis, vel producentis falſum Inſtrumen. vel Teſtem. Rub. Cap. XII.

FAlſum Inſtr. faciens, vel fieri faciens ita quod euidenter cōſtet ſoluat pænā C.C.C. cētū lib.den. quā pænā ſi nō ſoluerit in quinque dies à die lat. ſentētiæ numerādos manus dextera eidē amputetur. Ita quod à bracchio ſeparetur. Si quis vero ſalsū Teſtimoniū faciens, vel malitioſe, introducens falſum Teſtē, vel Teſtimoniū. Ita quod euidenter appareat in XX. lib. den. pro quolibet, & qualibet vice puniatur,& V.C. poſſit cōtra delinquētes in pred. vel aliquod predictorum procedere per accuſam, denutiat. & inquiſitionem, & omni modo, & iure quibus melius poteſt.

Quod V.C. poſſit imponere certam pænam riſſantibus. Rub. Cap. XIII.

RIſſa, rumor, vel diſcordia, ſi qua oriretur inter aliquos de d. Valle,& Villa,& eius diſtript. vbi eſſent V. homines cōgregati, vel ab inde ſupra quod V.C. coīs poſſit imponere,& auferre pænā inter riſſantes,& abſtantes ipſi riſſæ XX. ſolid.den. pro quolibet, & qualibet vice de facto auferend.

De pæna Teſtium non comparentium occaſione teſtimonij ferendi. Rub. Cap. XIV.

SI quis de d. Valle Tupini,& Ville Balciani vel eorum diſtript. āt citat. fuerit ex parte Curiæ ad teſtimoniū perhibendū occaſione alicuius maleficij, & nō venerit in terminū per Curiā aſſignādū corā ipſa curia iter. citetur pro prima citatione, & ſi in

ipsa secūda citat. nō cōparuerit corā ipsa Curia soluat de fact. XX. sol.den. pro quolibet & qualibet vice,& si citat. fuerit occasione alicuius causæ ciuilis,& nō venerit modo quo supra in secunda citat. in terminū per ipsam Curiā assignand. simili pæna de facto puniatur,& nihils. cogatur ad ipsum testimoniū faciendū nisi absens fuerit a gt, vel iusto impedimento impedit. apparēt citat. & contumacijs. Additā est huic cap. quod testes nō possint examinari sine pntia duorū bonorū virorum in aliqua causa ciuili, vel criminali vel vnius ad minus.

De pæna rumpentis Pacem. Rub. Cap. XV.

RVmpens aliquā pacē, si pax facta fuerit de homicidio puniatur pæna C. lib. den. Rūpens pacē si facta fuerit de cicatrice atroci vel mēbri amputatione debilitat vel fracta sunt mēbral. ossis in L. lib.den. puniatur de alijs autē iniurijs puniatur per XXV. lib. den. si pax facta fuerit, & hoc intelligatur infra terminum XV. annorum dummodo de dicta pece appareat per pub. Instrum. aut testes.

Quod insultat. possit se tueri, & offendere insultat.. Rub. Cap. XVI.

QVicunq. insultat. seu cñ quē insultū fieret ab aliquo, seu ab aliquib⁹ ad domū propriā, vel conductā, vel ad eius possess. laboritiū, vel coptimū possit, & ei licet se defendere etiā tueri sīn pēn, & banno, & si contigerit quod talis insultatus tēpore facti insulti aliqd malef. faceret, vel cōmuteret cñ talē insultātē, seu insultantes volumus qd ad pænā aliquā minime teneatur, sed presumatur ad sui defensionē fecisse dum modo pred. faciet cū modoramine, & tēpore,& loco d. insultus. Si vero insultat. cñ ipsū insultantē, seu insultātes homicidiū comiserit modo quo infra in cap. de homicidio cōtinetur, puniatur, & condēnetur in lib. ducentis den. in hoc casu tantum.

De homicidio. Rub. Cap. XVII.

HOmicidiū si quis dolose, vel studiose fecerit, vel fieri fecerit,& in fortiā curiæ peruenerit legali pæna puniatur ita quod inde penitus moriatur, si autē in fortiā curiæ nō peruenerit citetur, & exbādiatur, & cōdēnetur perpetuo in d. pæna, oīa eius bona Cameræ Coīs d. Vallis Topini,& Villæ Balciani cōfiscentur, & deuastentur, & deuastata per Cam. d. Vallis conseruentur, vel vendantur prout Curiæ dictarum Vallis,& Villæ videtur expedire.

De Furibus, & Latronibus Rub. Cap. XVIII.

SI aliquis maior XIIII.annis comiserit furtū in d.Valle,& Villa Balciani,vel eorū defectu, seu derobauerit, si res furata, vel derobata fuerit valoris à XX.solid. infra ma faciēs in X.lib.den. cōdēnetur. Si vero fuerit maior uidel.valoris à L.solid.infra m lefactor in lib. XX.cōdēnetur. Si uero fuerit ualoris à L.solid. supra usq. in C.solid.in li XXX. den. condēnetur. Si uero fuerit ualoris à C. solid supra usq. in X.lib. malefactor lib. C. den. condēnetur, & puniri debeat. Si uero fuerit ualoris X.lib. & ab inde sup quātacūq. fuerit quantitas soluat,& soluere teneatur, & debeat noīe bapne C.C lib. de & semper in oīb⁹ suprad. casib⁹,& quolibet eorū malefactor dānū emendet patienti,& malefactor in fortiā Coīs deuenerit, & nō soluerit cōdēnat. fiend. de pred. oīb⁹ delict uel aliquo ipsorū infra X. dies à die latæ sentiæ eius auricula sibi de capite amputetur. uero malefactor humdi fuerit fur, rubator,uel latro publicus,& famosus per gulā suspēd tur in furcis. Ita quod moriatur. Itē dicimus qd si quis maior decē annis, minor tame quatuordecim annis comiserit aliqd de pred. malef. sibi bannum pro medietate debe moderari, & si d. cōdēnationē nō soluerit frustigetur cū virgis per totā Vallē Topini. I dicimus qd. si aliquis inuēct. fuerit ad faciend. furtū liceat inuētori,& vnicuiq. succurē

& suc-

& succurrentib⁹ eũ perl. capere, captũ ducere ãd Curiã Coĩs d. Vallis, & Villæ corã V.C. vel alio officiale d. Coĩs sine pæna, & bãno, & posquã fuerit captus si talis, vel tales capiens, vel capientes nõ duxerint, seu duxerit ipsũ ad Curiã, & nõ assignauerit, seu assignauerint eũ d. Curiæ, vt dictũ est puniatur, vel puniãtur pæna X. lib. den. Et si fur tũc cũ armis posse defenderet, ne caperetur, & tunc aliquis percuteret ipsũ cũ effusione sanguinis, vel sine ipsa de causa quod ad pænã siue ad dãnũ nõ teneatur. Addimus huic cap. quod si aliquis fur, vel latro repertus fuerit cũ re furtiua in d. Valle Topini, & Villæ Balciani, vel eorũ distript. simili pæna prout. supra dictũ est puniatur nõ obstante quod d. rẽ furatã fuerit extra dictã Vallẽ, & Villã, & eorũ districtu. Et in oĩb⁹ suprad. casib⁹ d. delinquẽtes ad restituẽdũ rẽ furatã, seu ear æstimat. patiẽti dãnũ restituere teneãtur nec de carcerib⁹ relaxẽtur donec Dñus ipsarũ rerũ fuerit integre satisf. & hoc nõ vẽdicet sibi locũ in quãtũ hũmdi delinquẽtes deberẽt suspẽdi, & V. C. vel eius officiali, vel lñts possit in pred. & quolibet ipsorũ procedere per Inquisit. & per oẽm modũ quo melius possunt, & si d. officiales negligẽtes fuerint in pred. in XXV. lib. den. cõdẽnẽtur tẽpore sui Sindicat.

Quod non possit proced. in minores XII. annis. Rub. Cap. XIX.

COntra minores xii. annis, si aliquod melef. tales comiserint in aliquẽ, seu aliquas Curia coĩs pred. nõ possit, vel debeat procedere, vel processare aliquod facere, & si cñ ipsos minores procederetur id processus non valeat vllo modo, & hoc nõ vẽdicet sibi locũ, nec intelligatur in furtis, & robarijs, sed vt in d. cap. de furtis cõtinetur volumus teneri, in alijs vero malef cñ. ipsos minores procedi nõ possit, vt dictum est.

De pæna verborum Iniurioſorum. Rub. Cap. XX.

VErbũ iniuriosũ dicẽs, vel proferẽs alicui, seu cñ aliquẽ videlicet homicida, falzarius, riuaglios. traditore, forone, latro, cornuto, & similia pro qualibet vice, & verbo in C. sol. den. cõdem puniantur; & ead. pæna puniatur reproperãs alicui mortẽ alicuius sui cõsanguinei, vel percuss. fact. ei, vel suo cõsanguineo, vsq. in quartum gradũ ctinen. videlicet cum sanguinis effusione. Si autem quis alicui dixerit aliqd aliud verbũ niuriosum puniatur pæna XX. sol. den. pro quolibet, & qualibet vice de facto.

De pæna Inuadentis, vel occupantis tenut. & poss. alterius. Rub. Cap. XXI.

TEnutã, vel poss. alicuius, si quis intrauerit, vel occupauerit, vel aliquẽ in sua poss. vel tenuta turbauerit, vel molestauerit puniatur per XXV. lib. den. si talis tenuta, vel poss. esset valoris C.C. lib. vel vltra, si vero ipsa tenuta, vel poss. esset, valoris à C.C. lib. infra puniatur in C. sol. den. pro quolibet, & vice qualibet. Occupare, inuadere, turbare, seu molestare intelligatur intrãdo tenutã, seu poss. seu laborando in ea, vel arbores incidendo, vel plantando, vel bladũ metendo, vel aliud impediẽdo quominus suã possess. seu tenutã pacificè possit possidere, se vt cñ voluntatẽ ipsius eius d. tenuta, vel possess. &c. fuerit, & nihils. dimictat, & restituat ipsam poss. cũ effectu, & ipsam vlterius nõ molestet, inquib⁹ oĩb⁹ debeat per sẽtiã cõdẽnari; & si quis intrauerit possiderit, vel laborauerit tenut. vel poss. alicuius sibi datã per Curiã post tamẽ dat ad ipsam tenutã, & poss. recolligendi puniatur pæna C. sol. den. pro qualibet vice, & persona, & nihils. debeat ipsã tenutã dimictere, & relaps. creditori cui d. tenuta data fuerit etiã si fuerit Dñus possess, vel quicũq, alius.

Quod non possit procedere per Inquisit. cñ certos consanguin. Rub. Cap. XXII.

ORdinamus, & etiã pñti lege firmamus, qd. si rissa aliqua oriretur, seu fieret inter aliquos de d. Valle, & Villa, & eorũ distriptu inter cõiunctos videl. inter patrẽ, & filiũ vel filiã, fratres carnales, fratres cõsobrinos suos carnal., vel cõsobrinos cũ nepotib⁹

& inter

& inter alios consanguineos actinētes vsq. in tertiū gradū tātū,& nō vltra,& oēs, & singulos in vna domo habitantes simul ex aliqua affinitate, vel cōsanguinitat. actinētes V.C. Curia coīs d. Vallis,& Villæ nō possit de iniurijs inter personas pred. cōmissis, seu cōmictend. per inquisit. proced. nisi per accusā talis iniuriati, & talis iniuriatus nō possit coā per Curiā ad accusand. saluo quod si inter partes prefatas accidēt homicidiū tunc possit per Curiā proced. per inquisitionē, & si secus fieret cōtra pred. formā nō valeat vllo modo. Additū est huic capitulo quod pro malef. occurrētib⁹ cōtra pred. personas in d. capitulo nominat. ipsa malef. vel aliquod ipsorū cū armis, & sanguinis effusione fieret puniatur in medietat. pænæ quā soluere teneretur si ipsum malef. cōmissum, seu cōmictend. aliū sibi nō actinentē. Additur huic cap. quod possit procedi per inquisit. cñ d. personas in d. cap. nominatas interuenientib⁹ percussionib⁹ cum armis, & sine armis, & cum, sine sanguinis effusione admisso benef. soluendi medietatem pænæ.

De pæna incipientis rissam, vel rumorem. Rub. Cap. XXIII.

RIssam,seu rumorē incipiens in Valle Topini, & Villa Balciani, & eorū distriptu qua rissa, plium sine rumor, siue tumult. oriretur, ad quod, seu quē gētes trasirint cū armis à X. personis supra, & propt. aliqua percussio cū armis cū sanguinis effusione puniatur, & cōdēnetur dict. tal. rissam incipiens in lib. XXV. den. vltra pnā cōtentā in d. pñti statuto; & sine sanguine si aliqua percussio fieret in X. lib. den. condēnetur. Et si propt. aliqua percussio nō fieret soluat per C. sol. den. dictus talis talē rissam, seu rumorem incipiens vltra pænā in pñti statuto cōtentā, vt dictū est, alijs vero pnis cōtentis in cap. statuti semper saluis, in quib⁹ pænis delinquētes debeāt cōdēnari non obstantib⁹ pred. & super pred. oīb⁹ V.C. seu Iudex possit procedere, & sententiare.

Quod omnes processus maleficiorū vbicunq. fact. valeant. Rub. Cap. XXIV.

PRocessus maleficiorū oēs, & singuli qui fierent per V.C. vel eius Intem̄ seu officii ipsius Coīs dictarū Vallis, & Ville, & in d. Valle, & Villa,& eorū distriptu, seu Palatio Coīs, vijs, seu stradis, domib⁹ priuatarū personarū vel alibi vbicūq. in ip Valle, & Villa Balciani,& eorū destript. pro malef. puniendis, inquirend. & inuestigand & etiā iuramēta; & d. testiū recipiend. per curiā ipsam semper valeāt, & teneant, & plen obtineant roboris firmitatē, & quilibet locus vbi ipse processus fieret in d. Valle Topini & Villa Balciani,& eorū distript. sit Iuridic. & Tribunal. Et ipse V.C. sit,& esse intelligatur Iudex ord. in quibuscuq; processib⁹ & in quibuscūq; causis tā criminalib⁹, quā ciuilib causis in pñti statuto cōtēpt. obseruatis tamē ordinib⁹ & iurib⁹ supra, & infrascriptis.

De Quarta parte detrahenda confitenti maleficium. Rub. Cap. XXV.

COnfessans malef. de quo cñ eum proceder etur corā Curia tēpore suæ excusatio puniatur in quartā pænā miñ illius quantitatis in qua puniri deberet per forma Cap. pñtis statuti loquētiū de malef. de quo procederetur cōtra eū, & eid. ipsū malef. de quo cōtra eū procederetur cōfessio,& sentētia cōtra eū ferenda quarta pars detrahatur, except. in quātitat. xl. sol. & de hijs de quibus creditur per formam statuti de except. homicidijs, furtis,& robbarijs.

De Quarta parte minuenda per solut. in X. dies. Rub. Cap. XXVI.

QVicunq. soluerit Cam. coīs cōdēnationē de eo factā in X. dies à die latæ sentē numerād. quarta pars suæ cōdēnationis detrahatur, & eidē diminuatur propter beneficiū solutionis in d. terminum X. dierum si soluerit, vt dictum est. Et

conuerso

conuerso quicūq. non soluerit in d. X. dies condemnat. de eo fact. a die latæ sentiæ numerand. quartā partē plus condēnat. de eo fact. soluere teneatur, & debeat.

De Tertia parte detrahenda propter pacem. Rub. Cap. XXVII.

SI de aliquo malef. seu iniuria de quo, seu qua procederetur per Curiā cñ aliquē, seu aliquos facta fuerit pax ab iniuriato, uel eius heredibus iniuriant. seu eius procur. & de ipsa pace appareret pub. Instr. & fuerit introduct. corā Curia Coīs pred. Vallis per ipsū iniurian. uel eius Procur. qñtuñq. añ sñia. super tali malef. seu iniuria proferēda, tale melef. cōmictēs, seu iniuria, & instr. pacis quosup. producēs puniatur, & cōdēnetur in tertia parte minus banni, seu pænæ, quo, seu qua deberet cōdēnari secūdū formam cap. seu capitulor. statuti de hac iniuria, seu maleficio loquēt. dequo banno, seu pæna tēpore ferendæ senñtiæ in ipsa señtia data tertia pars detrhai debeat propter pacem predictam, & si aliter fieret non ualeat ipsa sententia.

De pænis duplicandis. Rub. Cap. XXVIII.

OMnes pænæ, & oīa bāna delinquētib⁹ nocte tēpore duplicētur, & duplicari debeāt & in duplū tales delinquētes, seu malef. furta, & robarias cōmictentes illius quantitatis quā deberēt per formā statuti puniri debeant, & cōdēnari delinquentes in aliquo pred. Dicimus etiā quod pro quibuscūq. excessib⁹ si cōtingat ipsos excessus cōmicti corā V.C. vel eius officiale dū iura reddit, aut in palatio, seu loco vbi Curia resideret videl. habitat. V.C. pred. vel in adunātia general. vel in adunātia Sindici, & Massariorū d. Vallis, vel ad funus alicui mortui, vel si cōmicteretur vbi essent adunat. à XX. hominib⁹ supra, vel si cōmicteretur in aliqua Ecclesia, vel si cōmicteretur in platea in oīb⁹ suprad. casib⁹, & quolibet eorū delinquentes debeāt in duplū cōdēnari illius quantitatis ꝙ deberet condēnari per formā cap. pñtis statuti delinquentes in aliquo predictorum.

De pæna corrumpentis aliquem official. Rub. Cap. XXIX.

COrrumpens, seu corrūpere volens V. C. vel aliū officialē Coīs d. Vallis occasione alicuius causæ ciuilis, vel crimin. vel quacūq. alia occas. ꝙ dannū resultaret d. Coñi d. Vallis, & Villæ puniatur, & cōdēnetur in X. lib. den. pro quolib. & vice qualib.

Quod omnes pænæ, & omnia banna intelligantur ad cortones. Rub. Cap. XXX.

OMnes pænæ, & oīa bāna, & oēs pecuniarū quātitates de quib⁹ in pñti statuto, seu volumine statuti fit mētio, & etiā salariū official. & īposit. collect. pñtātiarū, & oēs solutiones fiend. cam. seu per ipsū cam. coīs sint, & esse debeāt, & intelligan. ad corton.

Quod testes cogi non possint nisi certis de causis. Rub. Cap. XXXI.

VIcecomes, vel eius officialis Coīs Vallis Top. & Villæ Bal. nō possint cogi, vel detinere aliquē testē pro aliquo testim. phibēdo ī Palatio coīs pred. vel alibi nisi ipsū testem tērafiñæe ñ. p vnū diē tantū, & n. modo infr. quod testes īducti pro malef. seu malef. de quib⁹ resultaret pen XXV. lib. vel a XXV. lib. sup. vsq. in quinquaginta lib. per tres dies tātū detineri possint, si resultaret pen. L. lib. vel a L. lib. sup. per V. dies retineri si vero resultaret pen. à XXV. lib. īnfrà testes per duos dies retineri possint exceptis mulierib⁹ q̄ de nocte nullo modo retineri possint, & nisi pro furto, robaria, arsura, malef. atrocibus, & homicidio de quib⁹ casib⁹, & quolibet ipsorum possit ipsum testem, vel testes detineri per X. dies tantum.

Quod possit appellare in X. dies, vel petere cons. sapientis. Rub. Cap. XXXII.

SEentiens se grauatū ab aliqua señtia ciuili, vel crimin. lata per V. C. vel aliū officialē ipsius Coīs possit appellare infra X. dies à die latæ señtiæ ad Curiā magnifici, & potē-

tis D. Dñi Gubernatoris, vel Rectoris d. Vallis Dñi & in alios X. dies proxim. subsequētes debeat, & teneatur ipsam appellationē prosequi, alias d. appellatio sit deserta, & cōtra talē possit fieri exequtio, & cū eius fideiubsores, & etiā in bonis eorū. Volumus etiā qd. quicūq. senserit, seu differit se grauatū ab aliquo processo ciuili, vel crimin. vel etiam cōdēnat. seu sēntia possit, & liceat petere sapiētē suis expensis, & eid. petenti sapiens detur per Curiā exceptis suspectis dūmodo petatur infra X. dies à die latæ sēntiæ, & non post, in pred. seruetur ordo, & modus tradit. in cap. de petit. sapientis.

De pæna ludendum ad ludum Taxillorum. Rub. Cap. XXXIII.

LVdere in Valle Topina, & Villa Balc. vel in eorū distriptu, vel prope ipsam Vallem perduo miliaria nullus audeat, vel presumat ad aliquē ludū taxillorū pen. C. sol. den. pro quolibet, & qualibet vice, & nullus audeat, vel presumat ad aliquē ludū taxillorū mutuare alicui aliquā pecuniar. quantitatē, nec etiā aliquis receptare debeat aliquē seu aliquos ludētes in domo sua propr. vel cōducta, nec taxillos cōprestare, nec lumen facere, vel dare ipsis ludentib⁹, & qui cōtra fecerint in aliquo pred. eād. pen. C. sol. vice qualibet puniatur, & cōdēnet. & curia possit procere in pred. & quolibet pred. per oēm modū, & cuilibet liceat denūptiare, & accusare delinquētes, & ipsi accusatores, vel denuptiatores, cū Iur. de nouo prestādo, & cū vno testim. de visu, & cū fama publica triū testiū credatur sine aliqua alia probatione, & etiā credatur relation. V.C. vel eius official. coīs Vallis. Volum. insuper qd. ad probat. oīum pred. sufficiat probatio triū testiū de fama absq. alia probat. Adit. est huic cap. qd. de reb⁹ comestiuis, & de vino nō soluatur pena

De pæna non probantis accusam. Rub. Cap. XXXIIII.

NOn probās accusā corā curia Institutā de aliquo malef. seu malef. cōtra aliquē, ex tali accusat. seu delicto in ea cōtēta per formā cap. statuti imponeretur, seu resultaretur peñ sanguinis principal. seu cōditional. puniatur pen. C. sol. pro quolibet, & qualibet vice, & quolibet accusato, si autē ex delicto in accusa deducto resultaret pen. C. lib. vel ab inde supra puniatur talis nō probās ipsā accusā in trib⁹ lib. den. si autē ex delicto in accus. deducto resultaret pen. L. lib. vsq. in C. lib. puniat. ipse talis ipsā accusā nō probās XL. sol. den. pro quolibet accusato; si autē ex tali delicto resultaret pen. XXV lib. vsq. in L. puniatur pen. XX. sold. den. si vero à XXV. lib. infra puniatur pen. X. sol. den. pro qualibet vice, quolibet accusato exceptis in damnis datis in quib⁹ seruetur ordo qui continetur in cap. qd. quilibet possit accusare in ipsis damnis datis.

De pæna impedientis V. C. in exercendo officium. Rub. Cap. XXXV.

SI quis offenderit, seu modo aliquo tētauerit, vel fuerit tātæ audaciæ offenden. in psonā V. C. vel eius Lntem̄ vel ad id auxiliator fuerit ipsis sedētib⁹ in loco tribunali pro Iuri de reddēdo, vel alibi in opportuno exercitio sui officij, vel dū aliquē actū iurisditionalē pro offic. exercēdo in quadruplū puniatur, & cōdēnetur delinquētes eius qd. si aliquis priuatā psonā offendet. & si talis delinquēs offenderit d. V.C. cū armis in exercēdo d. sui offic. vt dictū est tunc d. V.C. possit se tueri, & ei liceat se defendere, & tueri sine pæna & bāno, & si cōtigerit ipse V.C. tunc tēpor. offension. sibi fact. vel fiend. aliqd. malef. committeret, vel cōmicteret cōtra talē cū armis, bastone, vel lapide, vel simil. volētē offendere ipsū V.C. vel eius Lntem̄ volumus qd. d. V.C. vel eius Lñs ad pænā aliquā minime teneatur, sed presumatur ad sui defensionē fecisse dūmodo faciāt honestitate, & mederātia, & tempore, & loco d. offensionis, nō obstante alio cap. cōtēto in pāti statuto, & hoc locū non habeat in percussionib⁹ atrocib. si comiserit videl. vbi cicatrix perpetuo ramaneret, vel ossa fracta, vel membri debilitat.

De pæna

De pæna impediendis Bayul. Coïs vel Numpt. in eorum officijs exercend. Rub. Cap. XXXVI

BAyulis,seu Nũptijs coïs d.Vallis Topini,& Villæ Balc. in exercentib⁹ vel exequẽtib⁹ officiũ eis cõmiſsũ tã in eis, quæ ad eorũ ſpectat officiũ, quã in alijs,quæ de mand. curiæ coïs d. Vallis, & Villæ duxerint faciend. quiſquam audear,ſeu preſumat nullũ impedimẽtũ inferre . Si vero quis parauerit , ſeu appoſuerit ſe alicui bayulo , ſeu nũptio d. coïs, & nõ permiſerit ſe grauari , vel pignorari puniatur de facto in XX. ſol. den. ſine aliqua diminutione pro quolibet,& qualibet vice,& ſimili pen. puniatur quicũq.d.delinquẽ tib⁹preſtauerit auxiliũ,vel fauorẽ de facto pro quolibet,& vice qualib.Dicimus etiam qd. ſi per Curiam preceptũ fuerit alicui bayulo , ſeu nũptio , qd. tenutam , ſeu pignus de bonis alicuius det alicui pro debito, vel ex quacũq. cauſa, & ipſa res ablat. fuerit d. bayulo , ſeu nũpt. vel alicui, cui dat. eſſet ipſum pignus , ſeu tenuta per ipſos bayolũ , & nũpt. Au ferentes, ſiue auxiliũ preſtantes quoquo modo pen.L.ſol.den. puniatur de facto pro quolibet,& qualibet vice, & iñt. ẽc. p̃ti. effectualiter reſercend. & de pred. & quolibet pred. tetur,& credatur relationi dictorũ bayul. ſeu nũpt. vel alicui ipſorũ cũ Iur. de nouo prestan. Et ſi in d. relatione dictorũ bay. uel nũpt. uel alicuius ipſorũ fraudẽ cõmiſerint conẽnetur, ſeu cõdẽnẽtur in duplũ, & reſtitution. integrã in duplũ damni patien. Addimus huic cap. qd. ſi quis graue impedimẽtũ, delictũ, vel offenſionẽ fecerit , vel aliter ipſi bay. vel nũpt. vel alicui ipſor. iniuriã intulerit, duplicis penis iñ cap. p̃ntis ſtatuti declaratis,deernimus puniendi,& cõdẽnan. De qua offeſione, delictu, ſeu iniuria fact. d. bay. ſtetur, credatur relationi dictorũ bay.ſeu nũpt. vel alicuius ipſorũ cũ vno Idoneo teſt. vel triũ eſtiũ de pub.voce,& fama.Qui bay.teneantur etiã,& debeant facere oẽs exequtiones pro latiua ad petitionẽ cultorũ,& Camerarij,& etiã oẽs alias exequtiones pro fac. coïs d.Vals,& Villæ ſine aliquo ſalario niſi elapſis ſex menſibus qd. poſt elapſ. termino ſolui poſit & debeat de ſuo labore , & viatico .

De Raptu Mulierum , & eas per vim carnaliter cognoſcente Rub. Cap. XXXVII.

MVlierẽ nuptã,vel Virginẽ bonæ cõditionis,& famæ, ſi quis violẽter rapt. & p̃ vim carnal. cognouerit per V. lib.den.puniatur. Si quis vero aliquã mulierẽ viduam, monacatã,ſeu reclusã,vel aliã quãcũq. mulierẽ p̃ vim carnal. cognouerint abſq. pſarũ muler.voluntate,& fuerit bonæ cõdit.& famæ,& vitæ pen.CCL.lib.den.cõdẽnẽtur & puniãtur. Si uero quis aliquã mulier.nupt.uirginẽ,uiduã,& quãcunq.aliã mulier.carnal. cognouerit,& fuerit de uolun. mulieris pen. C.L.lib. den. puniat. Si quis uero uxorẽ alterius retinẽs violẽter abſq. volunt. viri,ſeu mariti eã libidinis in C.C.L.lib.den.cõdẽnet. & ſorã carnal.cognoſcẽs ſi fuerit forẽſis,quia talia cõmict.in quolibet ſuprad.caſuũ duplicẽtur Iuri pena,& bãna. & ad proban.violẽtiã ſuprad.eis forte factar.volumus qd.admictan.teſtes litio domeſtici, & actinẽtes vſq.in tertiũ grad. & ad probationẽ volũt. mulieris, & cõfeſſ.ipſius ali ipsã cõfeſſ.fateri debeat ipſa mulier corã V.C.Sindico,& duob⁹,vel trib⁹maſſ. & illa intelli ſugimus ſpõte comiſiſſe pred. quæ nõ ſe gridaſſe probauerit,vel violẽtiã fore ſibi fact.Mulier æn vero quæ tale malef.ſpõte comiſerit pdat dotes ſuas vigore p̃ntis cap.ſint,& eſſe intelligan. f. ſui viri pro medietat. & pro alia medietate.ſit coïs Vallis Top. pred.& Villæ Balc. Si vero d. der mulier nõ habuerit dotẽ p̃ totã cõtratã ſuã,& incipiatur vbi curia reſidet fruſtiget. cũ virnea gis,& ſi fuerit forẽſis fruſtigetur p̃ tot. Vallẽ Top. videl. p̃ loca pub. & expellatur ppetuo & ita dicta Valle. Dicimus etiam ſi ille qui predicta comiſerit eam ceperit in quinq. dies poſt non delict.commiſſ. computan. in uxorem , & fuerint in concordia de matrimonio contra, vehendo ad dictam pacem minime teneantur . Item dicimus quod nullus poſſit denuntiare , & accuſare aliquem commictent. predicta , ſeu contrafacient. in predictis,

nisi ipsa mulier, pater, mater, auus, vel auia, maritus, frater, soror, vel alius propinqus vsq in quartũ gradũ, qui tales possint denũptiare, & accusare in vnũ annũ à die scientiæ d. cõmissi malef. seu adulterij, vel violentiæ, & si post d. tẽpus accusauerint, nõ valeat eorum accusat. vel denũptiatio, nec curia procedere possit elapso d. tẽpore, vt dictum est. Dicimus etiã quod. Curia in pred. vel aliquod pred. nõ possit procedere per Inquisit. ex officio, nisi per accusam suprad. consanguineorum supra nominatorum, vt dictũ est supr & si procederetur non valeat vllo modo.

De Abolitione Concedenda. Rub. Cap. XXXVIII.

QVia multi qñq. & sepe per iracundiã, & qñq. per erroré ad accusand. prosiliu Statuimus, & pñti lege firmamus, qd accusanti, & abolitionẽ petẽti, & licen desistẽdi ab accus. per eũ facta in terminũ decẽ dier. à die factæ d. accus. abo tio ipsa per curiã, & V.C. cõcedatur, & ipsa abolitione petita super ipsa accus. vlterius p cedi nõ possit, & quicquid super ipsa accus. fieret nõ valeat vllo modo, & si post d. ter nũ d. abolitionẽ petierit nõ audiatur in curia, nec V.C. abolitio ipsa admicti debeat, sup ipsa proced. debeat ad vlteriora prout Iur. suadebũt dũmodo soluat pro abolit. s. X

Qd. Pater teneatur dare legitimam suo filio cõdem. Rub. Cap. XXXIX

SI quis comiserit aliqd. malef. qui esset in patria potãte cõstitutus cñ aliquẽ de d. V le Topini, & Villa Balciani, & eorũ destriptu, & aliunde; & nõ cõstrinserit se c curia d. coĩs occasione alicuius malef. curia d. coĩs cogere possit, & debeat patr d. malefactoris ad faciend. dari ptẽ legitimã de bonis suis cõtingentibus d. suo filio ma factori saluo excepto si ipse filius fuerit emanecaptus.

Qd. in maleficijs possit proced. de similibus ad simil. Rub. Cap. XXXX.

SVper oĩb⁹ malef. excessib⁹, & delictis nõ distintis, & declaratis in volumine pñtis S tuti volumus, & declaramus, qd curia d. coĩs Vallis Topini, & Villæ Balciani pr dere possit per oẽm modũ in inueniendo, inquirendo, procedendo, cõdẽnando absoluendo ad modũ, & instar aliorũ malef. de similib⁹ ad similia in pñti volumine cificatorũ si simile inueniri poterit. Si autẽ simile inueniri nõ posset in pñti statuto p cedatur per Curiã secundũ ius cõe, declarantes qd. de malef. nõ destintis in pñti stat de quib⁹ procederetur de simillib⁹ ad similia cõmictens, seu cõmictẽtes ipsa malef. nõ stinta puniatur, & codẽnetur secundũ formã Iuris coĩs vbi simile non inueniretur.

Qd nullus possit riceptare aliquod exbandit. Rub. Cap. XXXXI.

STatuimus, & ordinamus quod nulla persona cuiuscũq. condit. sit de d. district Vallis, vel habitans audeat, vel presumat receptare aliquẽ exbanditũ de distripti Vallis, & qui cõtra fecerit incurrat eãd. pœnã in qua talis exbanditus quẽ recepta rit fuerit condẽnatus, & eamd. pœnã incurrat, qui dederit aliquod auxilium, consiliu vel fauorẽ alicui exbandito, vel exbanditis.

TABVLA SECVNDI LIBRI.

	Rub.	Cap.
DE modo procedendi in Criminalibus causis.		
De pœna maledicentis Deum, Virginem Mariam, & Sanctos eius.	Rub.	Cap.
De pœna offendentis V.C. vel suum officialem.	Rub.	Cap.
De pœna offendentis Sindicum, Massarios, & alios officiales cõis.	Rub.	Cap.
De pœna facientis insultum.	Rub.	Cap.
Qd insultus cõfundat. si cũ eo aliquã iniuriã fecerit ex qua maior pena sequatur.	Rub.	Cap.
De pœna percutientis aliquem cum aliquo genere armorum.	Rub.	Cap.
De pœna percutientis aliquem manu vacua.	Rub.	Cap.

De pœna

TERTIVS

De pena euaginantis spadam, seu cultellum. & cum eis adminauerit — Rub. Cap. 9.
Qd. nullus possit tormentari nisi modo Infrascripto. — Rub. Cap. 10.
De pena exientis de Palatio, vel rumpentis carcerem. — Rub. Cap. 11.
De pena facientis, vel fieri facientis falsum Instrumentum, vel testem produsent. — Rub. Cap. 12.
Qd. V.C. possit imponere certam penam rixantibus. — Rub. Cap. 13.
De pena Testium non comparentium occasione testimonij ferendi. — Rub. Cap. 14.
De pena rumpentis, vel frangentis pacem. — Rub. Cap. 15.
Qd. insultatus possit se tueri, & offendere insultantem. — Rub. Cap. 16.
De Homicidio. — Rub. Cap. 17.
De Furibus, & latronibus. — Rub. Cap. 18.
Quod non possit procedere contra minores duodecim annis. — Rub. Cap. 19.
De pena verborum iniuriosorum. — Rub. Cap. 20.
De inuadentis, vel occupantis tenutam, & possessionem. — Rub. Cap. 21.
Quod non possit procedere per Inquisitionem contra consanguineos. — Rub. Cap. 22.
De pena incipientis rixam, vel rumorem. — Rub. Cap. 23.
Quod omnes process. maleficiorum vbicunq. fact. valeant. — Rub. Cap. 24.
De quarta parte detrahenda confitenti maleficium. — Rub. Cap. 25.
De quarta parte minuendi propter solut. in decem dies. — Rub. Cap. 26.
De tertia parte detrahenda propter pacem. — Rub. Cap. 27.
De penis duplicandis. — Rub. Cap. 28.
De pena corrumpentis aliquem officialem. — Rub. Cap. 29.
Quod omnes penæ, & omnia banna intelligantur ad certonens. — Rub. Cap. 30.
Quod Testes cogi non possint nisi certis de causis. — Rub. Cap. 31.
Qd. quilibet possit appellare in decem dies, vel petere consilium sapientis. — Rub. Cap. 32.
De pena ludentium ad ludum Taxillorum — Rub. Cap. 33.
De pena non probantis accusam. — Rub. Cap. 34.
De pena impedientis V.C. in exercendo officium. — Rub. Cap. 35.
De pena impedientis bayulos Communis in eorum officio exercen. — Rub. Cap. 36
De raptu mulierum, & eas per vim carnaliter cognoscen. — Rub. Cap. 37.
De Abolitione concedenda. — Rub. Cap. 38.
Qd. Pater teneatur dare legitimam filio condemnato. — Rub. Cap. 39.
Quod Maleficijs possit procedere de similibus ad similia. — Rub. Cap. 40.
Qd. nullus possit receptare aliquem exbanditum. — Rub. Cap. 41.

LIBER TERTIVS.

De modo procedendi in Ciuilibus causis. Rub. Cap. I.

PETENTI in Iudicio contra aliquẽ debitũ v. sol. vel ab inde infra cũ Iuram. de nouo prestãdo credatur,& stetur sine aliqua probatione dũmodo vna,& ead.vice nõ possit petere nisi istã quantitatẽ,quæ sibi deberet nisi p vnũ Iuram. petere non possit, & non plus à v. sol. vero supra vsq. in quinquaginta stetur,& credatur sacramento petentis cũ vno teste,qui non sit familiaris d. actoris,& ei non actineat in primo, vel secundo gradu : si vero quantitas fuerit à L. sol. supra, tunc actor possit, & debeat petitionẽ, seu intentionẽ suã producere, & probare sũmariè, & V. C. vel eius Vicarius seu Locumt. ipsius cõis teneatur facere dari rẽ petitã, & probatã sũmarie ad petitionẽ actoris immediate. Vsq. in quantitat. decẽ lib. cũ term. Iud. arbitrio : Et si quantitas petita fuerit à X. lib. supra,tunc detur reo libellus ab actore si petitũ fuerit, & detur p Curiã d. Cõis terminũ ipsi reo ad opponen. & excipiendũ contra ipsum libellũ quinq. dierũ ad responden. ipsi libello in terminũ pred. & actore cõparent. in term. pred. & cõtumacẽ incusant. contra eũ procedi possit tãquã cũ contumacẽ vtsupra in cap. de hijs qui

contumax sunt continetur; & si Iur. fuerit delat. reo ab actore de quacũq. quãtitate, v re petita, vsq. in quantitatẽ viginti lib. nunc suscipiat, vel prestet ipsum iuram. vel refer actori pred. & si reus negauerit rẽ petitã dari non debere ipsi actori cũ Iuram. de nou prestando absoluat à petit. p V.C. d. cõis. Ad hoc vt sit licitũ actori p duos idoneos t stes reprobare per iuram. de nouo prestando vsq. in quantitat. XX. lib. den. iur. & n gat. fact. p d. reũ, quæ reprobatio fieri debeat infra decẽ dies post negationẽ factã sal quod testes pred. essent absentes à contrada, qui testes non actineant actori in primo, v secundo gradu consanguinitatis, vel affinitatis, qui sũmmarie recipiantur per Curiã ad i ramen. & dicta; Et si negat. vel Iur. rei fuerit reprobat. vel actoris p ipsos testes soluat cõi. ille cui reprobat. fuerit duplũ quantitatis q; negauerit, vel indebite iurauerit, & repr bat. fuerit de facto. Et si reus cõfiteretur, vel actor iurauerit, & iuram. à reo relato qu vera sunt per eum cogatur ipse reus, & contra eum procedatur, vt in cap. de confessis. executionẽ iustorũ cõtinetur saluo qd. sit licitũ reo reprobare actori, vt supra quæ repr batio fieri debẽt infra V. dies, & si reus pred. cõtra quẽ esset libellus productus respõdid rit ipsi libello, vel petitioni, & legitimas exceptiones non opposuerit, tunc sup ipso libel seu petitione p ptes fiat litis cõtestatio, & prestetur iuram. calumn. prout fieri debuerit iuramen. recepto iur. ab actore q; petita aio calũniæ non petit, & iuram. à reo qd. cre se iuste defendere, & q; petita p actorẽ vera non sunt, & assignetur termin. ipsis partib⁹ a probandũ quicquid volunt, & possunt de iurib⁹ ipsorũ XX. dierũ perhẽptorie elapso v ro d. term. V.C. procedat ad sẽntiã secundũ probat. factas p vtrãq. partẽ, vel cõdẽnat riã, vel absolutoriã, & victũ victor condẽnari debeat in expensis, & sntiæ ferend. p V. pred. & quicquid per eum factum fuerit in pred. valeat etiam si obmiss. vel pretermi eẽt solemnitat. vel sustãtialitat. Iur.

Quod contumax non audiatur nisi refectis expensis. Rub. Cap. II.

CItatus corã curia ipsius cõis Vallis, & Villæ pred. ad petitionẽ alicuius ad respõd dũ de iure in aliqua causa Ciuili in term. ipsius citat. si vero cõparuerit actore c paret in term. ipsius citati non audiatur, nisi prius ipsas expensas legitimas rest tuat actori, & si actor non cõparuerit in term. citat. factæ de reo, & ipse reus cõparue in ipso term. soluat idẽ actor d. reo, si cum licentia curiæ fecisset pro suo interesse vnu bol. argent. aliter non audiatur actor; Volumus autẽ qd. in qualibet causa, & questio victus victori expensas restituat recepto Iur. ab actore, & victorũ de ipsis expensis fact & facta primo taxatione per V.C. de ipsis expensis.

Quod Iurans de V. sol. non possit reconueniri. Rub. Cap. III.

REus contra quem petitum fuerit aliquid ad iuram. in Iudicio ab actore de quan tate V. sol. den. vel ab inde infra, nõ possit ipsum actorem reconuenire ex tun ad V. dies per viam, & modum iuramenti.

De Litibus summarie cognoscendis. Rub. Cap. IIII.

DE litib⁹, & questionib⁹, quæ essent à X. lib. & ab inde infra inter quoscũq. de d. Vl le, & Villa, & eius destriptu, & similiter inter quoscũq. forenses, vel inter forens & aliquẽ de d. Valle V.C. ipsius Vallis, vel eius officialis possit, teneatur, & debe facere ius summarium prout ei de iure melius videbitur, & placebit, &c.

Qd. testes in Ciuilibus causis recipiantur infra X. dies ad contestat. litis. Rub. Cap. V.

TEstes in Ciuilib⁹ causis recipiantur p Curiã d. Vallis infra X. dies à die contestat litis, vel iuram. de calũnia prestiti, & si aliter vltra d. terminũ receperentur eorum

recept.

non valeat ipso iure nisi partes vellēt de eor. cōi. concordia tantū prorogare, aut si steterint p̄ abſentiā officialis, siue curiæ, vel propter aliqd. iustū impedimentū steterint, vel propter abſentiā testis. Volumus etiā, quod si testes fuerint abſentes, curia possit ipsum terminū prorogare quousq. testis possit cōmode redire dūmodo allegā primo iuret abſentia testis, & si aliquis testis fuerit citatus duab⁹ vicib⁹, & diuersis dieb⁹ corā curia ad perhibēdū testimoniū puniatur in X. sol. den. pro quolibet, & qualibet vice, & persona de facto, & curia possit procedere ad petionē introducentis p̄ accusā, & oēm modū, & de facto prout ei videbitur, & placebit, & nihils. curia cogat ipsos testes, seu testē ad faciendum ipsum testimonium.

Qd. Mulier Vidua debeat habere alimenta, donec rehābuerit dotem. Rub. Cap. VI.

MVlier aliqua, quæ remāserit Vidua debeat habere alimēta de bonis, & sup bonis illius, qui restituere debet dotē, donec ipsa dos eid. mulieri, vel habenti cam ab ea fuerit restituta; & V.C. seu curia d. cōis teneatur ipsi mulieri, vel habenti cam ab ea dotē pred. elapso term. a iure Cōi prefixo facere in bonis, & super bonis debentis, seu debentium ipsam dotem restituere.

De Festiuitatibus custodiendis. Rub. Cap. VII.

FEstiuitates solēnes cupiētes ab oīb⁹ custodiri p̄nti lege firmamus qd. nulla persona de d. Valle, & Villæ, & eorū distript. debeat laborare, nec facere aliqd. seruile opus dieb⁹, & festiuitatib⁹ iñctis videl. Dieb⁹ Dominicalib⁹, oīb⁹ festiuitatib⁹ B. Mariæ Virg. festiuitat. D.N. Iesu Christi, festiuitat. duodecī Apost. & Euang. B. Io: Baptistę, S. Crucis de Mense Maij, & Septēbr. S. Saluatoris, B. Catherinæ, & oīb⁹ dieb⁹ veneris de mense Martij, & die Veneris Sancti, dieb⁹ Sabbati post vesperas festiuitatib⁹ Resur. & Natiuit. D.N. Iesu Christi, Ascension. Pentec. Corp. Christi, & oīb⁹ festiuitat. Pasqualib⁹ vt dictū est Resur. & Natiuitat. D. N. Iesu Christi, & quilibet debeat custodire festū suæ Parrocchiæ illius Sācti, vel Sāctæ, qui, vel quæ esset in d. sua parrocchia sub pęna, & ad pen. X. sol. den. pro quolibet, & qualibet vice. Saluo qd. vnicuiq. sit licitum trahere lignamē grosū pro edificijs domorū, & deferre, & apportare vuas, & mustū tēpore vindemiarū, & deferre salmas bladi, & farinę ad molēdinū quibuslibet diebus sine pena, except. dieb⁹ Dominical. vel Paschalib⁹. Additū est huic Cap. qd. Sabbato post vesperas quicūq. aliqd. exercitū fecerit puniatur in 20. sol. den. pro quolibet, vice qualib.

De Ferijs imponendis. Rub. Cap. VIII.

FErias in Ciuilib⁹ causis tēpore mesiū sint p̄ totū mēsē Iulij vsq. ad festū S. Mariæ Virg. de mēse Augusti, & tēpore Vēdemiarū, Vicecomes vna cū Sindico, & Massarijs, vel maiori parte ipsorū imponere possint, & quotiescūq. pro ipso, seu pro illo tēpore prout ei, vel eis, vel maiori parte ipsorū videbitur, & placebit, & durantib⁹ ipsis ferijs tempora in ciuilibus causis non currant.

Qd. detur Aduocatus, & Prōr petenti. Rub. Cap. IX.

ADuocatū, seu Prorēm postulāti in aliqua questione ciuili, vel criminal. corā Curia cōis d. Vallis uertent. V.C. uel eius officialis qui sup hoc fuerit requisitus dare debeat, & cogere ipsum Aduocat. & Prōrem, qui petit. & postulat. fuerit si cogere poterit ad sumend. ipsam aduocat. uel procurat. & ad prestādū sibi patrociniū pro cōpetēti pretio, saluo qd. si d. Aduocatus, uel Prōr iurauerit corporaliter tactis scripturis se esse aduocat. & prōrem aduersæ partis qd. ad ipsam aduocationē, & procurat. fiend.

minime

minime teneatur ad pen. C. sol. dummodo ꝙ fiat equatio procur. itaq. utroq. pars habeat prorem.

De Scripturis repertis in Infilzis qd. valeant. Rub. Cap. X.

PEtitio, seu aliqua scriptura reperta in Infilzis, quæ producta apparēt manu V. C uel eius officialis corā quo producta fuisset, ualeat, & teneat nō obstātib⁹ qd. ipa petitio; seu scriptura non esset pōit. in quātno,& non esset publicata manu ipsius V.C. & sui officialis eid. adhibeatur plena fides, & ipsa petitio, seu ipsæ petitiones, & scripturæ pro publicis, & autenticis habeantur, & preterita locum habeant in preteritis presentibus, & futuris temporibus.

De questionibus inter coniunctos compromictēn. Rub. Cap. XI.

SI lix,questio, seu scretiū esset inter cōiunctos usq. in tertiū gradū cōsanguinitatis,u affinitatis inclusiue quacūq. occasione, modo, uel causa V. C. uel eius officialis Cōis possit, & debeat ipsos tales cōiunctos discordes cogere, & cōstringere realit & personal. ad petit. cuiuscunq. ipsor,uel alterius ipsorū petentium infra XX. dies a di porrectæ petitionēs corā offic.&c. fuerit petitū cū penæ appositione, ut ipsam litē, se questionē, seu scretiū cōpromictāt in aliquos eorū cōiunctos cōsanguineos cōes de iur & de facto ita qd. ipso cōpromisso fiat pub. scriptura cū pene appositione, & quicqd. ipsos arbitros,seu arbitratores fuerit laudatū, sentētiatū preceptū,& dictum d.partes de beāt obseruare, & adiplere pen. XXV. lib. den. si questio ascenderet summā XXV. lib uel esset summa XXV. lib. si uero fuerit a XXV.lib.infra pen. X. lib.& si lis, uel questi esset inter aliquos de d. Valle, & sint cōuicini, qd. ipsa causa cōpromictatur modo qu supra in vicinos ipsorū infra d. term. XX.dierū, & si de eorū cōuicinis nō cōcordarēt, d. cōiuncti nō cōcordarēt cōpromict in eorū cōsanguineis,vt dictū est supra;tunc V.C vel eius officialis vna cū Sindico, & Massarijs, vel parte ipsorū prout V.C. videbitur p sint,& debeāt eligere duos bonos homines de d. Valle,vel loco in quo d.liticant. hitān qui ipsā cām diffiniant summarie de iure,& de facto,& qd. p eos sentiat.& diffinitū fu rit valeat,& teneat, pen. C. sol. den. de facto p officialē auferēdorū, qui contrafecer pro quolibet,& qualibet vice,& nihilom. ad penā cōtentā in cōpromissu vna par alte teneatur, & d. tales arbitri,& arbitratores teneātur ipsā litē,& questionē, seu scritium eos cōpromiss. p eorū sentiām diffenire,& terminare in alios XX. dies a die facti cōp missi in eos nisi de voluntate partiū eisd. arbitris,& arbitratorib⁹ term.prorogaretur su pen.& penā C. sol. den.pro quolibet,& qualibet vice,& nihils. d. arbitri, & arbitrator cogātur ad d. laudū,& sentiām ferendā super ipsa lite,& questione in eos cōpromiss.

De fideiubsoribus. vel se pro aliquo principaliter obligat. Indemnē conseruand. Rub. Cap. XII

FIdeiubentibus pro aliquo, vel se pro aliquo principal. obligat. quacūq. occasion modo, iure,vel causa talis pro quo fideiubserit,vel se principal. obligauerit,vel eiu heredes cōseruētur,& cōseruare teneātur indēnū,& sine dāno, & ipsū qui d. fide iubsionem feciſſet,seu pro aliquo se obligasset a d. fideiubsione,& obligatione extraher teneatur Curia d. coīs,& official d. ipsius curiæ, qui fuerit requisitus ad petitionē tali fideiubētes,vel se pro aliquo obligat. d.talē principalē,vel illū pro quo se aliquis obligas set real. & psonal. cogere,& constringere,vt a d. fideiubsione,& obligatione extrahat,& penitus indēnē cōseruet sūmarie,& de plano sine strepitu,& figura Iudicij oīb⁹ solēnita tib⁹ iuris obmissis,& pretermissis, & si ipse fuerit electus fideiub. vel se pro aliquo obli-

gauerit

auerit non cõseruauerit ipsũ indẽnẽ a d. fideiubsione,& obligatione in X. dies postquã uerit sibi mãdatũ p curiã talis principalis teneatur, & debeat ipsi fideiub. vel se pro aliquo principal. obligant. dare,& soluere pro suo dãno,& interesse V. sol. den. pro quolibet die quo fuerit in mora a d. X. dieb⁹ in anctea.

De diuisionibus facien. inter consortes & de bonis indiuisis diuidendis. Rub. Cap. XIII.

VOlumus, dicimus,& pñti lege firmamus qd. si quis habuerit aliquã cõsortiã, seu aliquã poss. domum, vel rẽ aliam cõmunẽ cum aliquo,vel indiuisã official coĩs. ipsius Vallis, qui fuerit requisitus sup hijs teneatur, & debeat ad petitionẽ cuiuscunq. expartib⁹ pred. cuius interest precipere,& mandare ipsis partib⁹ seu consortib⁹ vt ipsã consortiã possessionẽ, domũ, vel rẽ aliã diuidant inter eos infra X. dies a die facti precepti,& quicunq. ex partib⁹ pred. hoc facere recusauerit, seu ille pro quo d. diuisio steterit,soluat bãnum C. sol. den. & si ipse partes non fuerint in concordia de ipsa diuisione, vel se ad inuicẽ non cõcordarẽt, tũc official. d. coĩs statuat partib⁹ term. V. dierũ ad probandũ,& probat. habend. de iurib⁹ ipsorũ,quæ Curia,& officialis ipsius cõcordię videat,& examinet sũmarie sine strepitu,& figura Iudicij, & d. official. visis, & examinatis d. iurib⁹ cogat ipsas partes ad faciendũ ipsã diuisionẽ secundũ actrata, & probata, & cogat eos in Palatio donec ipsa diuisio facta fuerit, saluo qd. partes pred. peterẽt massarios ad faciendũ ipsã diuisionẽ, curia debeat dare, seu concedere d. massarios sine aliquo salario d. partib⁹. Additũ est huic Cap. qd. si partes non fuerint in cõcordia de ipsa diuisione qd. officialis d. coĩs ad petitionẽ alicuius ex partib⁹ teneatur cogere ipsas partes ad ponendũ sup ipsa diuisione fiend. duos eorũ consanguineos propinquiores si fuerint in concordia, siue duos adiacentes scretij.

Qd. tenuta data in bonis alterius non citato possessore debeat reuocari. Rub. Cap. XIIII.

TEnuta aliqua si data fuerit, vel pronuntiata ad petitionẽ alicuius p Curiã coĩs d. Vallis in bonis alterius,& non in bonis rei cõtra quẽ ageretur, vel nõ citato possessore cassetur sine aliqua solutione salarij p curiã ipsius coĩs facta de pred. fide p possessorẽ, vel p illũ cuius esset d. tenuta p Instrumen. vel testes fide dignos, quã fidẽ officialis possit recipere sũmarie,& de plano,& sine strepitu,& figura Iudicij. Et si reus cõtra quẽ ageretur esset accusat. de occupatione, & inuasione ipsius tenutę, & voluerit ipsam tenutã ipsi actori restituere,& relaxare ante suam excusationẽ, & damnũ, & interesse d. actori emẽdare,& saluare qd. ad pœnam aliquam minime teneatur restituendo & relaxando ipsam tenutam eid. actori cum effectu.

De Instrumentis execut. mandand. Rub. Cap. XV.

OMnia,& singula Instrumẽta publica rogationes,& protocolla,testamẽta, codicilla,& lauda de quib⁹ appararẽt publica Instr. debeãt p curiã d. coĩs exequt. mandari contra illũ,seu illos, qui ex ipsis Instr. vel aliquo predictorũ fuerint obligati, & Curia ipsius coĩs ad petitionẽ creditoris, vel eius hered. viso tali Instr. corã curia producto precipiat debitori, qui ex ipso Instr. vel Instr. vel eius heredib⁹ de obseruãdo cõtẽpta in ipso Instr. seu Instr. secundũ formã statuti superius descripti loquentis de preceptis fiend. vigore confessionis, seu Instr. Et ille sit, & intelligatur debitor, qui promisit aliquid dare, vel facere, vel hered. & ille qui ex ipso Instr. seu protocollo, testamẽto,seu codicillo, seu etiã laudo fuerit obligat. Et ille sit,& intelligatur debitor,qui promisit aliquid dare, vel facere eius heredib⁹,& ille qui ex ipso Instr. vel protocollo,testamẽto,seu

codicillo, seu etiã laudo fuerit obligatus; & ille sit, & intelligatur creditor, cui aliq promissũ fuerit aliquid dari, vel fieri,& eius heredib⁹, & ille cuius interfit petitio exe tionis ipsius Instr. rogati, protocolli, testamenti, codicilli, & laudi.

De Petitione Sapientis in ciuilibus, & criminalibus. Rub. Cap. XVI.

SI quis petierit sapientẽ, vel senserit se grauatũ ab aliquo processu grauamine, se precepte ciuili vel criminali corã curia coĩs d. Vallis Topini,& Villæ Balciani de eid. p ipsam curiam, & ipsa curia teneatur, & debeat eid. ponen. infra quintam post petitionẽ sapientis expensis pdentis in ciuilib⁹ causis, in criminalib⁹ autẽ causis pensis petentis, & facta d. petitione sapientis partes pred. inter quas esset questio ciu seu ille qui peterit consiliũ in causa criminali in d. term. V. dierũ dent coram ipsa c suspecto,& confidatos,& oĩa acta Instr. & allegant. & salariũ deponant in illa quant te prout V.C. videbitur,& placebit, & si aliqua ex ipsis partib⁹ obmicteret facere pr vel aliqd.predictorũ curia procedat ad vlteriora prout ei videbitur,& placebit in ciuil & criminalib.causis non obstante petitione sapientis pred. & si per partẽ,seu partes f rint obseruata pred officialis de ipsarũ partiũ voluntate, & si ipsæ partes essent in c cordia eligant vnũ fidelẽ nũptium, qui deferat Iudici consultori dũmodo consultor non possit de suspectis datis p partẽ, si autẽ ipsæ partes nõ essent in concordia de nu ptio, tunc curia eligere possit numptium quẽ voluerit, & V.C. vel eius officialis sigi ipsa acta, & allegat. in pñtia partium, & mictat in quadam pena nõia sapient. coĩs n suspectorum p partes,& ille cuius nomẽ fuerit extractus sequi in oĩb⁹& p oĩa consili p talẽ consultorẽ,seu sapientẽ datum, & pronuntiare teneatur secundum formam ipi consilij citatis tamẽ presentib⁹,vel etiam citat. partib⁹ presentib⁹, vel citati, In ciuilib autẽ questionib. si peteretur sapiens contra aliqd. Instrum. publicat. vel contra su confessionẽ nõ audiatur petẽs. Sapiẽs vero, & cõsultores coĩs, qui micti possunt cõs sint,& esse possint,& esse debeant quatuor videl. illi,quos declarabunt V.C.Sindicus Massarij,vel maior partes ipsorum,& nõ plures,vel alij nisi partes de alio,seu alijs cõc darẽ. Volumus autẽ qd. in ciuilib. causis, & etiam in criminalib. tẽpora non curra die petitionis sapiẽtis donec aperiatur cõsiliũ etiã sine aliqua pronuntia fiend.Et si c negauerit sapientẽ ponere petenti, vel recusauerit quicquid p ipsã curiã fieret post tionẽ pred. nõ valeat ipso iure,& petẽs consultorẽ, seu sapientẽ modo quasupra deb salariũ deponere pro cõsultore,& nũptio in quintã diẽ,cui V.C. placebit modo quo

De pœna negantis paternitatem filiationem mortem alicuius, vel aliquem fuisse officialem suũ Notarium. Rub. Cap. XVII.

DEnegans in Iudicio Paternitatẽ,vel filiationẽ alicuius,vel aliquẽ fuisse official coĩs,vel notariũ,vel aliquẽ fuisse,vel esse mortuũ,si mortuus fuerit in cõtrada, postea post negationẽ pred. probaretur, vel aliqd. predictorũ p pub. famã p niatur qualibet vice,& psona in C. sol. den.,& sup pred. curia possit procedere p inqu sit. accusam, & per omnem modum.

Qd.nõ hañs domũ in Valle Topini,& Villa Balc.& eorũ destrip. possit,& debeat citari in Platea. R. Cap. XVI

QVicũq. de Valle Topina,Villa Balc. & eorũ destriptu, vel aliũde nõ habẽs dom in d. Valle,& Villa,vel destrip. eorũ propriã,vel cõductã, in qua p maiorẽ p tẽ ãni cũ familia habitauerit, possit, & debeat citari in ciuilib⁹, & criminalib causis p bayulũ coĩs in platea,vel alio loco pub.coĩs d.Vallis,vbi solit.est duab⁹ citat. s

cere

cere publice,& alta voce, presentibus duobus testibus,& secunda citat. habeatur perhẽ ptoria, & contra tales sic citatos procedatur tãquam contra contumaces pred. in cap. ciuilibus, & criminalibus continetur.

Qd nulla mulier possit facere aliquẽ contract. sine presentia duorum consanguineorum ex parte patris nisi in testamen. Rub. Cap. XIX.

MVlier aliqua virũ hañs, vel non hañs,non possit facere aliquẽ contractũ venditionis, obligat. donat. vel aliũ aliquẽ contractũ cuiuscunq. conditionis ex quo, vel quib⁹ aliqd ius acquireretur marito, vel alteri personæ sine cõsensu,& pñtia duorũ proximorũ, & propinq. cõsanguineorũ mulieris ex parte patris, & si aliter fieret non valeat vllo modo. Additum est huic cap. qd predicta locum nõ habeant in testamentis, & vltimis voluntatibus in alijs vero seruetur ordo supradictis.

Qd nulla persona minor XXV. annis possit facere contract. sine presentia curatoris vel duorum consanguineorum ex parte patris. Rub. Cap. XX.

NVlla persona minor XXV. annis d. Coïs possit, vel valeat se obligare,vel alienationẽ facere,vel venditionẽ,vel aliquẽ cõtractũ, seu distraptũ facere de bonis suis sine expressa licentia, & pñtia curatoris, vel tutoris, vel sine pñtia duorũ cõsanguineorũ propinquorum ex parte patris, & si secus fieret non seruata forma pred. ipsa obligatio, alienatio, venditio, contract. seu distract. & quicquid per talem minorem factum fuerit non valeat vllo modo.

TABVLA TERTII LIBRI

De modo procedendi in Ciuilibus causis. Rub. Cap. 1.
Quod contumax non audiatur nisi refectis expensis. Rub. Cap. 2.
Quod iurans de quinq. sol. non possit reconueniri. Rub. Cap. 3.
De litibus summarie cognoscendis. Rub. Cap. 4.
Qd. testes in Ciuilibus causis recipiantur infra X. dies ad contestationem litis. Rub. Cap. 5.
Qd. mulier vidua debeat habere alimenta donec rehabuerit dotem. Rub. Cap. 6.
De Festiuitatibus custodiendis. Rub. Cap. 7.
De Ferijs imponendis. Rub. Cap. 8.
Quod detur Aduocatus, & Procurator petenti. Rub. Cap. 9.
De Scripturis repertis in infilsis q. valeant. Rub. Cap. 10.
De quæstionibus inter coniunctos compromittendis. Rub. Cap. 11.
De Fideiubsoribus vel se pro aliquo principaliter obligat. & indemnem conseruand. Rub. Cap. 12.
De diuisionibus faciendis inter consortes, & de bonis indiuisis diuidendis. Rub. Cap. 13.
Qd tenuta data in bonis alterius non citato possessore debeat reuocari. Rub. Cap. 14.
De Instrumentis exequtioni mandandis. Rub. Cap. 15.
De petione sapientis in Ciuilibus, & Criminalibus. Rub. Cap. 16.
De pœna negantis paternitatem, filiationem, maternitatem alicuius, vel aliquem fuisse officialem, vel notarium. Rub. Cap. 17.
Qd. non habens domum in Valle Topini, & Villa Balciani, & eorum destript. possit, & debeat citari in Platea. Rub. Cap. 18.
Quod nulla mulier possit facere aliquem contract. sine presentia duorum consanguineorum ex parte patris nisi in testamentis. Rub. Cap. 19.
Qd. nulla persona minor vigintiquinq. annis possit facere contractum sine presentia Curatoris, vel duorum consanguineorum ex parte patris. Rub. Cap. 20.

LIBER

STA
14
BIBL DEL

30

LIBER
LIBER QVARTVS.

Qd. V.C. nõ posit aliquid propon. vel refor. cõtra formã capitulorũ presentis statuti Rub. Cap.

VICECOMES coĩs Vallis Topini,& Villæ Balc.vel aliquis alius offic lis tã forensis, quã nostras nõ possit proponere in aliqua arenga , gregatione, seu cõsilio , nec reformare , vel reformare facere aliqu qd. esset cõtra formã pñtis statuti, & si proponeretur,vel reforma tur nõ valeat vllo modo, proponẽs uero cõsultor , uel arrengans aliqua proposita cõtra formã statutorũ, uel capit. ipsorũ,uel alicu eorũ puniatur in XX.lib.den. p Sindicat. officialiũ,& nihilom. si ficiũ haberet in cõi sit ab ipso officio priuatus . Notarius uero scribens pred. ab offi sit priuatus, & d. pena puniatur , firmantes etiã qd. V.C. nec alius officialis d. coĩs n petant ipsi, uel aliquis ipsorũ arbitriũ qd.si prohibitũ per formã capitulorũ pñtis stat nec ei detur, & si peteret, uel ei daretur non ualeat ullo modo .

De pœna consulentis, vel arengantis qd. detur alicui de bonis Cõis . Rub. Cap. 2.

NVllus de Valle Topini, & Villa Balc. uel eius destrictu audeat in aliqua adun tia, uel cõgregatione d. coĩs arẽgare, uel consulere,qd. donetur, uel detur ali psonæ, uel psonis de bonis d. coĩs, &. qui cõtrafecerit soluat penã C. sol. den. si V.C.pmicteret,qd. donetur, uel detur de d. bonis alicui psonæ, soluat pen.X.lib.d de suo salario, & nihilom. ipsa donatio,& deliberatio non ualeat ullo modo .

De pœna Ambassiatorum non euntiũ pro ambassiatis eis impositis, & de eorũ salario. Rub. Cap.

AMbassiatã aliquã faciẽs,uel uadens pro aliqua ambassiata in seruitiũ coĩs pro gotijs ipsius atq. factis mand. curiæ,uel Sindici, & Massariorum coĩs habere beat a caĩ coĩs de pecunijs ipsius coĩs illud salarium , qd. deliberatũ fuerit p Sindicũ, & Massarios , uel maiorẽ partẽ ipsorũ , & qui electus fuerit in ambassiatorẽ , ipsum recusauerit , & non iuerit ad locum ad ipsam ambassiatam faciendam pun. p XXV. sol. den. pro quolibet,& qualib. uice de facto sine aliqua diminutione .

Qd. detur Ambassiata expensis petentis. Rub. Cap. 4.

AMbassiatã petẽs in cõi pred. seu in cons. micti ad aliquẽ locũ per cõe detur pensis petentis, & cuius cõe nihil soluat, uolumus autẽ qd ad petitionẽ alicu persoñæ nõ uadat aliqua ambassiata ad aliquem locũ cũ licteris coĩs,uel ex p coĩs nisi primo per sindicum, & Massarios fuerit deliberatũ , & d. ambassiata non de contra cõe, & si daretur,& contrafecerit pen. cuilibet officiali uidel.Sindico,& Mas X. lib. den. & in restitutione cõi in eo qd fuerit dannificatum, condemnetur.

Qd. oẽs homines faciant obsequia cõis exceptis maiorib. LXX. annis, & minorib. XIV. Rub. Cap.

OMnes homines d. Vallis Topini,& Villę Balc. & eorũ destriptu teneãtur , & beant facere oĩa obsequia realia,& psonalia ipsius coĩs vbi , & quoties delibera fuerit in cõt. seu preceptũ esset pro parte curię ipsius coĩs. Cõtrafaciẽs vero p niatur pen. imponen. in d. cons. In alijs vero casib9 soluat pen.V. sol. auferen. de fac pro quolibet,& qualib. vice nisi iustã habuerit causã , & nihils. ad ipsa obsequia faciẽ teneãtur exceptis autẽ de pretio maiorib9 LXX. annis,& etiã minorib9 XIV. annis,q ad ipsa obsequia psonalia volumus non grauari. Aditũ est huic cap. qd. si quis sit ma ris, seu minoris ętatis p V.C. de cõsensu Sindici, & Massariorũ habuerit probato duo

legitimis

egitimis declaretur aliter quilibet ad d. obsequia teneatur nō obstāte aliqua probatione
el pronūtiatione q̄ falsæ apparerent except. etiam hijs,qui impediti essent a d. honerib.
ersonalib⁹ itaq. d. impediti laboritia posse facere commode non valerent.

Qd. quicunq. vendiderit alicui forensi non subiecto aliquam poss. ad catastat. in comuni teneatur i pro eis soluere collectam. Rub. Cap. 6.

QVicūq. vēdiderit aliquā possess. accatastatā in cōi pred. alicui forensi, vel nō subiecto iurisditioni d. cōis,seu nō poterit cōueniri in curia d. cōis, & nō soluerit collectā, seu collectas in cōi, & alias factiones q̄. de iure fieri deberet non ecerit ipsi cōi. Volumus,& ordinamus,qd. idē vēdens collectas pro ipsa possess. vēdita, vel alio titulo ipsi forensi cōcessa soluat, & alias factiones faciat non obstan. vendit. & cōcessione pred tali non subiecto, & talis vēditor habet regressum contra emptorem,& ē venditam,& qd. curia d. coīs teneatur ipsi tali venditori facere.

Qd. habens possessionem in d. Cōi. debeat soluere collectas. Rub. Cap. 7.

ITē statuimus,& ord. qd. quilibet hans possess.bona,vel territoria in Valle Topini,& Villa Balc. & eorū distriptu,teneātur,& debeāt soluere collectas, seu datiuas impositas,vel imponēdas p Sindicū,& Massarios,vel alios officiales d. coīs prout deliberatū & ordinatū extiterit p eosd. pen. C. sol. den. & nihils. ad d. collectā ad soluendū compelletur. Volumus insup,& ord. qd. coloni,& laboratores quarūcūq. possessionē illorū nō subiestorū nō soluētiū ipsas collectas,& datiuas,& illorū, qui cōueniri non possunt in curia d. coīs teneātur,& debeāt soluere d. datiuas, seu collectas pro illis non subiectis, & nō soluentib⁹ datiuas, & collectas pred. ad d. pœnā,& nihils. d. collectas,& datiuas soluere teneātur,& debeant except. dūtaxat bonis, & possessionib⁹ Ecclesiarū,& illorū nobiliū, qui aliquā iuridicā immunitatē haberēt, Adimus huic cap. qd. d. coloni,seu laboratores possint,& eis liceat fructus ipsarū possess. retinere ad eorū libitū volūtatis donec fuerint de d. collectis,& datiuis per ipsos solut. integre satisfatt. sine pœna, & banno.

De Scretijs Seynatarum Viarum, & Terminorum decidendorum. Rub. Cap. 8.

SI scretia,seu scretiū esset inter aliquos de d. Valle Topini, & Villa Balc. & eorū destript. occasione seynadarū terminorū,viarū, seu itinerū V.C.d. coīs ad petitionem vnius ex partib⁹ petent. teneatur ire ad locū,vbi esset talis discordia, seu scretiū, & ibid. recipiat iuramē. ab aliquib⁹ adiacētib⁹ de cōtrada, & informat. ab eis recipiat per oēm modū p quē ei videbitur,& habebit informat. humāi questionē,discordiā,seu scretiū diffiniat,& terminet sūmarie sine strepitu,& figura Iudicij, & habeat pro suo salario, & labore postq. iuerit ad d. locū, & ipsam discord. seu scretiū terminauerit X. sol. den. p parte. Si autē d. scretiū nō terminauerit nullū salariū habeat. Adiacētes vero pred. a quib⁹ receperit iuram. & informationē nō actineant partib⁹ vel alicui ipsar. vsq. in tertium grad. nisi esset de partium voluntate, & si ipse partes vellēt ponere sup ipsis scretijs massarios ad deciden. pred. curia teneatur ipsos mass. cogere ad faciendum pred.

Qd. Maiores XIV. annis, & Mulieres possint esse in Iudicio, & testificar. Rub. Cap. 9.

MAiores xiiii annis, & minores XXV. annis possint, & valeant esse in Iudicio in criminalib. causis absq. aūcte, seu pntia curatoris, seu patris,& etiam,si esset filius familias,& etiam possit in agendo, & defendēdo in Iudicio interesse absq. aūcte pntia, seu cōsensu curatoris, & patris, & quicquid p eos factum fuerit valeat,& teneat, nec petere possit in ipsis causis criminalib⁹ benef. restitut. in integrum. Insup vo-

lumus quod ipsi maiores XIV. annis,& etiam mulieres possint, & valeant testimoniu
super ipsis causis criminalibus ferre, & testimonium ipsorum valeat, & teneat om
exceptione cessant.

De pœna recipientis ius cessionis ab extranea persona, vel æmentis possessionem in qua non esset in poss. Rub. Cap. 10.

NVllus de Valle Topina,& Villa Balc. vel eorum distriptu recipiat, seu recipe
debeat ab aliqua psona extranea, vel forēse aliqd. ius crediti, seu debiti cōtra a
quē de d. Valle,& Villa, & eorum distriptu, seu æmere aliquā rē de qua talis f
rēsis creditor, seu debitor nō esset in possess. nec ius sup ea reæmere sub pena, & ad pe
XX. lib. den. pro quolibet,& qualib. vice, & ipsius iuris emptio, vēditio, & quicun
factum esset nullā habeat firmitatē, & nō valeat ipso iure; Volumus etiam, qd. cuilibe
liceat emere a tali forēsi si rē quam vēdiderit possideret, & ius in ea haberet cuilibet
ceat recipere, & in eamd. pen. incidat vēditor nō possidēs rē quam venderet.

De pœna deuiantis aquam de cursu suo. Rub. Cap. 11.

NVlli liceat aquā deriuare, seu extorquere de cursu suo in castris,& locis Vallis
pini, & Villæ Balc.& etiā in ipsa Valle Topini,& Villa Balc. & eorū destriptu,
qui cōtrafecerint puniātur in XX. sol. den. pro quolibet,& qualib. vice, & nul
liceat mictere sulcos p suā possess. in preiudiciū alterius, nec ruinam minare valeant c
tra possess. alterius ad d. penā. Volumus etiā qd. cuilibet liceat mictere sulcos consu
tos mictere per spatium quinq. annorū per suā possess. sine pena.

Qd. suspectus de non offendendo debeat dare fideiubsiones Rub. Cap. 12.

SI quis aliquē haberet in suspectū ne ipsū offendat in psona, vel reb' Curia d. cōs
requisita fuerit teneatur, & debeat cogere, & cōstringere talē suspectū ad petit. p
tētis ad dādū fideiubsiones de nō offendēdo eū in psona, vel reb' & si talis suspect
d. fideiubsiones dare recusauerit puniatur pen. X. lib. den. & hoc intelligatur de omnib
dictorum Vallis, & Villæ, & distriptu.

De pœna non trahent ad rumorem in confinibus vbi esset rumor. Rub. Cap. 13.

VBicunq. in cōfinib' d. Vallis Topini, & Villæ Balc. oriretur, seu esset aliquis r
mor quilibet de d. Valle Topini, & Villa Balc. & eorū destriptu teneatur,& d
beat ad ipsū rumorē, vel ad locū ipsius rumoris, vel ad aliū locū vbi necesse fu
rit tragere,& qui cōtrafecerit pen. XX. sol. den. pro quolibet,& qualibet vice puniatur

De pœna lauantiū pannos, vel facient turpidum prope fontes. Rub. Cap. 14.

PAnnos, seu carnes in aliquo fonte murat. in Valle Topini,& Villa Balc.& eorū d
stiptu nulla psona cuiuscūq. cōditionis, seu qualitatis existat lauare debeat, nec
ipso fonte, vel proprie ipsū fontē ad sex pedes aliquā turpitud. seu ingomeram. l
impedimen. facere audeat,& qui cōtrafecerit pun. pro qualibet psona,& qualib. vice
V. sol. den.& quilibet possit cōtrafaciētē denūtiare, & accusare, & credatur suo iuram

De pœna vendentium vinum ad minutum nisi hac forma. Rub. Cap. 15.

NVlla psona d. coīs dictorū Vallis,& Villæ,& distriptu vēdat vinū ad minutū ni
cū mēsuris iustis,& sigillatis ad mēsurā coīs Fulg.& sigillat. sigillo coīs Fulgin.
gillo plumbi, & debeat habere fogliettā, medium,& petietum, & cum ipsis mē
suris vēdere,& mēsurare possit,& nō cum alijs, & qui cōtrafecerit pun. pro quolibet,
qualibet vice in V. sol. den. & pro qualibet mensura, & ipse vinum vendens teneatur,

debeat

debeat ipsas mẽsuras,& qualibet ipsarum implere pen.V.sol.den.pro quolibet,& qualib. vice,& de facto auferend.& de non implendo ipsas mensuras,& eas modo quo supra nõ retinendo, & quolibet predictorum stetur,& credatur iuramen. accusatoris,vel denumptiatoris cum vno teste de visu,vel cum trib⁹ de pub. fama,& ipse vinum vẽdens teneatur unicuiq. uolenti uendere ad d. pen. supra nominatam, & curia possit procedere per omnem modum super predictis , & quolibet eorum .

De pœna vendentis carnes recentes ad minutum nisi hac forma. Rub. Cap. 16.

CArnes recentes uendens in Vallę Topini, & Villa Balc. & eorum distriptu teneãtur,& debeant habere staterã, & põdera sigillata , & adiustat. sigillo coĩs Fulgin. & cum ipsis põderare ementib. ipsas carnes ad pen. V. sol. den. pro quolibet, & qualibet uice, & ea pena puniatur uendens si aliquid deficeret in põdere , & qd. carnes recentes uidel. de porcis, & castratis possit uend. pro eo precio,quo uenduntur Fulgin. detractis uero quatuor den. pro lib. carnis, & si plus uenderet incurrat pen. V. sol. den. pro quolibet, & qualibet uice de facto auferen.& plus,& minus arbitrio Sindici,& Massariorum uel maioris partis ipsorum .

De proponẽdis, vel consulendis q aliqd. capitulũ presentis statuti suspẽdatur,vel tollat. Rub. Cap. 17

NVllũ capitulũ ex capitulis in pñti volumine statuti scriptis,seu positis tolli,cassari seu suspendi possit, & quicũq dixerit, cõsulerit,proposuerit,seu arengauerit, & q⁹ aliqd. capitulorũ pred. tollatur,cassetur, seu suspendatur in X. lib.den. vice qualibet condemnetur , & qd. fieret non valeat .

Qd. actentur fontes expensis adiacent. Rub. Cap. 18.

FOntes castrorũ locorũ,& Villarũ coĩs Vallis Topini,& Villę Balc. qui fontes continuo vtuntur manutenãtur, & actẽtur expẽsis adiacẽtiũ ipsi fonti,& qd. nullus audeat,vel presumat ipsos fontes deguastare nisi impedimẽtũ faciat aliquo modo cõtrafaciẽs in V.sol.den.pun.pro quolibet,& qualib.vice de facto.

De pœna facientis impedimentum areæ alicuius. Rub. Cap. 19.

AReam alicuius nullus impediat,vel aliqd ĩpedimẽtũ faciat ipsi areę,seu ipsa area, seu prope ipsã areã propter qd. ĩpediatur tritare,seu vetullare, seu aliqua opportuna in ea facere cõtrafaciẽs vero in XX.sol.den. vice qualibet de facto pun.

De pœna exterminantis terminos. Rub. Cap. 20.

TErminũ,seu terminos, vel aliqd. aliud q⁹ loco termini haberetur,quicũq.celauerit,occultauerit,extraxerit,seu emersauerit in XX.lib. den. pun. pro quolibet , & qualib.vice,& talẽ term. vel loco termini haberetur reducere debeat in pristinũ statũ prout p̃ seynatorios, seu p̃ duos vicinos, vel plures fuerit declaratum , vel testificatum cum iuramento eorum , & ad probat. predictorum sufficiat fama publica quatuor testium de contrada in qua tale delictum fuisset commissum .

Qd. nullum partitum possit micti de sedendo ad leuandum. Rub. Cap. 21.

NVllum partitum micti possit per V. C. vel alium officialem dicti communis de leuando ad sedendum nisi ad bussulas , & ad fabas, & si secus fieret non valeat vllo modo , & official. qui contrafecerit puniatur in V. lib. den. de suo salario retinend. pro qualibet vice.

Quod

Qd. Pater teneatur soluere datiuam pro filio emancipato. Rub. Cap. 22.

PAter qui suum filium emancipasset,& dedisset ipsi filio seu filijs in premium ipsi emancipati vel alio tit. aliquã possess. se poss. vel bona, quæ acçatastato esset ip emancipat. in cõi. teneatur,& debeat soluere datiuam pro ipsis possess. seu bon ipsa emancipatione non obstante.

Qd. habens aliquam rem cõis debeat restituere. Rub. Cap. 23.

QVilibet hañs aliquã rẽ mobilẽ, vel immobilẽ d. coĩs uel ad ipsum cõe spectan uel ptinent. debeat ipsã rẽ restituere,& assignare d. cõi,uel Sindico,& Ma sarijs,seu camerarijs d. cõis pro ipso cõi recipiẽti in decẽ dies post bãnimẽ seu monition. fiend. pro parte curię pen.C.sol.den. & nihils. cogatur p curiã ad ipsã r stitutionẽ d. cõi,& curia possit procedere in pred per omnem modum.

Qd. habens domum, seu murorum comunem cum aliquo qd. liceat, murare,& actare Rub. Cap.

DOmũ seu murũ comunẽ p indiuis. cũ aliquo habẽti liceat in ipsa domo,uel mu ro cõi murare, plãtare, & eũ, & eã actare, & ad id qd. factũ murat. plantat. se actatũ esset in ipsa domo,uel muro cõi teneatur consors,uel particeps ipsius d mus seu muri, & si se ad inuicẽ ipsi consortes, seu participes nõ cõcordarẽt de eo qd fa ctum, murat. plantat. seu actatum esset in ipso muro, uel domo cõi, ad petit. petẽtis p Curiã ponãtur duo Massarij siue magistri,qui ęstimare debeãt cum iuram. de novo pre stãdo, id qd. p talẽ cõsortẽ in ipsa domo, uel muro cõi factum fuerit in term. p Curiam presigend. & qd. dictum, & deliberatum fuerit p duos Massarios, seu magistros ualeat & teneat, & examini mãdetur p Curiã. Quicunq. ex consortib9 pred.nõ obseruaret qd p ipsos Massarios fuerit dictum, seu declaratum pen. C. sol. den. pun. pro quolibet,& qualibet uice per curiam de facto, & nihil. ipse partes obseruare teneantur, quod pe eos factum fuerit, dictum seu declaratum.

Qd. de datiuis reficiendis possint cognosci summarie. Rub. Cap. 25.

PEtens corã curia aliquã pecuniarũ quãtitatẽ cõtra aliquẽ occasione datiuæ solute pro aliqua possess. quæ esset in suo catasto, vel in quocũq. si ipse soluisset datiuam curia d.coĩs debeat,& possit facere ius sũmariũ,& pro restitutione d.datiuę p ipsi possess. & declaratione datiuarũ acteñ. impositarũ ponãtur duo Massarij ad ipsam de clarationem, & terminat. faciend. & quicquid per ipsos Massarios factum fuerit, & de clarat. extiterit. V. C. debeat exequtioni mandare.

Qd. pignora accepta pro factis Cõis possint vendere. Rub. Cap. 26.

PIgnora accepta pro da: da: & pro alijs factionib9 alicuius Specialis Crĩ. seu Villæ ex deliberatione hoiũm ipsius crĩ. seu Villæ, qd. ipsa pignora possint vendi infra octo dies a die exequtionis ipsorũ pignorũ numerãd. sine aliquo bãnimẽto,dũmo do d. pignora vẽdãtur corã curia, & de voluntate V.C. qui pro tẽpore erit. Qui V.C debeat scribere in actis curię specificando nomen emptoris d. pignorum, & nomẽ illius cuius essent d.pignora accepta,& nomẽ illius ad cuius petitionem venduntur d.pignora, & nomen pignoris, & si plus venderentur vltra quantitatem quam facere tenerentur, qd. illud plus restituatur patroni d.pignorum ad requisit. & voluntatem ipsius.

De salario V.C. quando iuerit ad aliquem locum. Rub. Cap. 27.

SI quis peteret, seu exposceret accessum V.C. pro aliqua lite, seu differentia, qd. pe tens soluat, & soluere teneatur dicto V.C. pro eius labore XX. solid. dumodo ipsa differentiam,

differentiam, seu litem terminauerit, & diffiniuerit, & aliter non, & nihilom. victum victori exspensas reficere debeat.

De Via danda possessioni non habenti. Rub. Cap. 28.

SI aliquis peteret corã curia aliquã viã pro eundo ad aliquã suã possessionẽ si nõ haberet qd. V.C. d. coĩs teneatur, & debeat sibi dare, & assignare viã ipsam, quæ sit breuior,& minus dãnosa vicinis a via pub. ad d. suam possessionem.

Qd. Castra, & Villa quelibet possint congregare consilium cum licentia V.C. vel Sindici Rub. Cap. 29.

STatuimus, & ordinamus qd. quilib. castrũ,& quilib. Villa coĩs d. Vallis Tupini de perse pro quibuscunq. negotijs ipsius castri, seu Villæ si opus fuerit facere coagulare, & coadunare cõsiliũ,& adunantiã cũ cõsensu tamen V. C. qui erit pro tẽpore, Et si V.C.nõ esset cum licentia Sindici coĩs d. Vallis Top. & qd. per hoĩes ipsius castri, vel Villæ, seu per maiorẽ partẽ ipsorũ decretum, & deliberatũ fuerit valeat, & teneat,& V.C.pred. teneatur si opus fuerit decreta,& deliberata p d. hoĩes exequtioni mandare.

Qd. quilibet debeat obedire cultoribus datiuæ. Rub. Cap. 30.

CVltores datij imposit. p cõe Vallis Topini pro expensis ipsius coĩs,quæ pro tempore erunt possint, teneantur, & debeant ipsum datium exigere antequã imponatur aliud. qui cultores in exigẽdo ipsum datiũ habeant vigore pñtis cap. libertatẽ, licẽtiã, & auctoritatẽ, nec nõ potestatẽ, & bãm.pignorandi oẽs, & singulos hoiẽs debentes ipsum datiũ soluere,& precipere, & mandare illis psonis debẽtib⁹ ipsum datiũ soluere presenti teste, vel testib⁹ infra tantũ tẽpus, vt d. cultorib⁹ assignatur placuerit,& ponere pen.X.sol.den. si nõ soluerit in term. p ipsum cultorẽ assignand.& si quis opponeret, & nõ obediret d. cultorib⁹ seu negligens fuerit, qd. V. C. pred. de facto debeat tollere peñ d. delinquẽti videl.sol. lx. den. si mandatum sibi factum p d.cultores neglexerit, & ead. pæna tollatur, qui nõ pmiserit se grauari a d. cultorib⁹, & de pred. credatur relat. eorum cultorum cum term. de nouo prestando, & cum vno teste; Volumus etiã,& declaramus qd.d.cultores habeãt,& habere possint, & valeãt pro quolib. foculari suę Villę, de qua fuerit cultor pro suo labore den. xii. & non plus petere possit.

Qd. non possit portare ignem discopertum per loca. Rub. Cap. 31.

STatuimus,& ordinamus, qd nullus audeat, vel presumat portare ignẽ discopertum per Castra Vallis Topini, qui contrafecerit puniatur vice qualib. in quinq. sol. den. & eand. pen. soluat quicunq. ipsum ignem dederit.

De salario cassat. condemnat. & processuum. Rub. Cap. 32.

ITẽ statuimus,& ordinamus qd si quis de Valle Topina,& Villa Balc.& eorũ destrip. esset cõdẽnatus, seu processat. de aliquo malef. seu maleficijs, seu delictũ excedent. señtiam cẽtũ sol. vsq. in decẽ lib. soluat, & soluere teneatur V.C. pro d. cassatione & a X. lib. supra vsq. in XX. lib. solid. XX. den. & a XX. lib. vsq. in L. lib. sol. xl. & a xl. supra vsq. in centũ lib. sol. XXV. & a cẽtũ lib. supra sol. triginta, & non vltra petere, vel habere possit, nec debeat, & si plus acciperet d. V. C. incurrat pen. X. sol den. pro quolibet, & qualibet vice de suo salario tẽpore sindicat. retined. Adimus huic cap. qd d. cõdẽnati elapso vno mense postquã soluerint eorũ cõdẽnationẽ debeãt d. eorũ cõdẽnat. cassare, & V.C. d. Vallis possit ipsos condẽnatos cogi ad cassandũ, & irritandũ processũ, seu cõdẽnat. pred. cũ salarijs suprad. elapso vero d.mense post solut. d. cõdẽnat. & añ vel in d. mense cogi non possint nec debeant sub d. pœna.

De publica voce, & fama. Rub. Cap. 33.

ITẽ ſtatuimus, & ordinamus qd in quacũq teſtificatione interuenerint X. teſtes, qui probarent de pub. voce, & fama, & de ipſorũ credulitate habeatur illa probatio, & credulitas pro vera probat. duorũ idoneorũ teſtiũ, & vbi interuenerint quinq. te ſte ſuprad. voce, fama, & credulitate habeatur ipſorũ probatio, & credulit. pro idonea pro bat. vnius teſtis, qd capitulum vendicet ſibi locum tam in ciuilibus, quam in criminal bus, quam etiam in quibuſcunq. alijs caſibus.

Quod omnes de Parrocchia debeant ire ad dumum defuncti. Rub. Cap. 34.

ITẽ ſtatuimus, & ord. qd quilibet de diſtrictu d. Vallis, & Villę huic cap. ſubiacẽt oẽs de Villa, & parrocchia aliquis eſſet mortuus debeãt vnus de qualibet domo ire, & cõparere ad domũ mortui, & ad honorãdũ cadauer, & interuenire ſuę ſepulturæ pen. XX. ſol. den. pro quolibet contrafaciente, & qualibet viee qua fuerit contrafactum.

Qd omnes viæ inter caſtrorum, & Villarum debeant manutenen. Nitidæ Rub. Cap. 35.

ITẽ ſtatuimus, & ord. qd vię, ſeu ſtradę ſiue burghiccioli intus Caſtra, & Villas diſtric d. Vallis Tupini debeãt manuteneri, & cõſeruari nitidæ, & vacuæ per illos qui ſum propinquiores d. vijs cũ eorũ domib⁹, & bonis, & qui contrafecerit ſoluat pœnam V. ſol. den. pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice.

TABVLA QVARTI LIBRI

QVod V.C. non poſsit aliquid propon. vel refor. cõtra formã capit. preſentis ſtatuti Rub. Cap.
De pœna conſulentis, vel arengantis qd. detur alicui de bonis Cõis. Rub. Cap.
De pœna Ambaſsiatorũ nõ euntiũ pro ambaſsiatis eis impoſitis, & de eorũ ſalario. Rub. Cap.
Qd. detur Ambaſsiata expensis petentis. Rub. Cap.
Qd. oẽs homines faciant obſequia cõis exceptis maiorib. LXX. annis, & minorib. XIV. Rub. Cap.
Qd. quicunq. vendiderit alicui forenſi non ſubiecto aliquam poſſ. ad cataſtat. in comuni teneatur pro ſoluere collectam. Rub. Cap.
Qd. habens poſſeſsionem in d. Cõi. debeat ſoluere collectas. Rub. Cap.
De Scretijs Seynatarum Viarum, & Terminorum decidendorum. Rub. Cap.
Qd. Maiores XIV. annis, & Mulieres poſsint eſſe in Iudicio, & teſtificar. Rub. Cap.
De pœna recipientis ius ceſsionis ab extranea perſona, vel amentis poſſeſsionem in qua non eſſet in poſs. Rub. Cap.
De pœna deuiantis aquam de curſu ſuo. Rub. Cap.
Qd. ſuſpectus de non offendendo debeat dare fideiubſiones Rub. Cap.
De pœna non trahent ad rumorem in confinibus vbi eſſet rumor. Rub. Cap.
De pœna lauantiũ pannos, vel facient turpidum prope fontes. Rub. Cap.
De pœna vendentium vinum ad minutum niſi hac forma. Rub. Cap.
De pœna vendentis carnes recentes ad minutum niſi hac forma. Rub. Cap.
De proponẽdis, vel conſulendis q aliqd. capitulũ preſentis ſtatuti ſuſpẽdatur, vel tollat. Rub. Cap.
Qd. actentur fontes expenſis adiacent. Rub. Cap.
De pœna facientis impedimentum areæ alicuius. Rub. Cap.
De pœna exterminantis terminos. Rub. Cap.
Qd. nullum partitum poſsit mitti de ſedendo ad leuandum. Rub. Cap.
Qd. Pater teneatur ſoluere datiuam pro filio emancipato. Rub. Cap.
Qd. habens aliquam rem cõis debeat reſtituere. Rub. Cap.
Qd. habens domum, ſeu murorum comunem cum aliquo qd. liceat, murare, & actare Rub. Cap.
Qd. de datiuis reficiendis poſsint cognoſci ſummarie. Rub. Cap.
Qd. pignora accepta pro factis Cõis poſsint vendere. Rub. Cap.
De ſalario V.C. quando iuerit ad aliquem locum. Rub. Cap.
De via danda poſſeſsioni non habenti. Rub. Cap.
Qd Caſtra, & Villa quelibet poſsit congregare conſiliũ, cum licentia V.C. vel Sindici. Rub Cap.
Qd quilibet debeat obedire cultoribus datiuæ. Rub. Cap.
Qd non poſsit portare ignem diſcopertum per loca. Rub. Cap.

De

QVARTVS

De salario eassat. condemnat. & processuum. *Rub.* *Cap.* 32.
De publica voce, & fama *Rub.* *Cap.* 33.
Qd omnes de parrocchia debeant ire ad domum defuncti. *Rub.* *Cap.* 34.
Qd omnes viæ inter Castrorum, & Villarum debeant manuteneri nitide. *Rub.* *Cap.* 35.

LIBER QVINTVS.

De modo procedendi. *Rub.* *Cap.* 1.

QVIA grande,& ingẽs cuilib. rei pub. comodũ insurget de terrenorũ fructuũ fertilitate,& qm̃ ipsorũ abũdãtia viuimus,& nutrimur, idcirco, vt dãnorũ illatores penarũ terreant formidine, & ex eis iniqua atq. in affrenata cupiditas delinquẽdi diuelletur. Reuiderũt, & prouiderunt statuentes infrãcta statuta,seu cap. statut. inuiolabiliter obseruari ab oĩb⁹, & quibuscũq. hominib⁹, & psonis coĩs Vallis Topini, & Villæ Balc. cuiuscũq. condit. seu stat.existẽtib⁹. Id circo V.C. Vallis Topini, qui pro tẽpore fuerit, vel eius officialis sup oĩb⁹ dãnis datis possit, teneatur,& debeat cõtra ipsos dãnũ dãtes tã pro pæna coĩs, quã etiã pro emenda damni possit procedere p denuntiã, accusã, inuentionẽ, seu inquisitionẽ, & p oẽm modũ sũmarie, & de facto sine aliqua cauillatione, seu figura Iudicij nõ propterea q̃ sit cõtra formã cap. p̃ntis statuti. Saluo tamẽ, & reseruato q̃ vbi V.C. seu curia residet nõ possit procedere nisi p accusã tantũ sup dãnis datis illatis in ptinentib⁹ Castri, seu Villę vbi residens est.

De pæna incidentis, vel scorticantis aliquam arborem vitem, vẽl pergulam. *Rub.* *Cap.* 2.

ITẽ statuimus, & ord. qd si quis inciserit, vel deguastauerit alicui aliquã arborẽ domesticã fructiferã, pergulã, vitẽ vineę, vel scorziauerit puniat. pro qualibet,& qualib. vice,& pro qualib. psona in xxx. sol.den. Si inciserit aliquẽ quercum valoris a x. sol. idest soluat nõie pænę vii. sol. den. & emendet dãnũ patiẽti in duplũ, & si fuerit valoris a x. sol. supra pun. pen. xx. sol. den. Et simili pæna pun. qui ipsam arborẽ, quercũ deramerauerit, & si quis inciserit aliquã arborẽ siluestrẽ infructiferã soluat pen. x. sol. den. & nihils. in quolibet d. casuũ dãnũ emendet patienti in duplũ, & ad probat predictorũ sufficiat probatio vnius testis de visu, vel duorũ testiũ de pub. voce, & fama nõ detinẽtium damn. passo vsq. in tertiũ gradum, & de oĩb⁹ pred. delictis, & damn. dat. & ĩ istis cap. p̃ntis statuti descriptis pater, & mater teneantur ad pænas pred pro filijs, seu pastoribus bestiarum, seu famulis.

De pæna interficientis, vel percutientis aliquod animal. *Rub.* *Cap.* 3.

ITẽ statuimus,& ord. qd si quis interfecerit animal alicuius s. Iumentũ, somariũ, vel somariã, mulũ, & mulã, bouẽ, seu vaccã, vel aliqd aliud animal grossũ pun. pen. C. sol.den. Si quis autẽ percusserit aliqd d. animaliũ cũ lapide, bastone, vel aliquo genere armorũ cum sanguin. in xl. sol.den. & sine sang. in xv.sol.pun.pro quolib.animali, & qualib. percussione. Et percusserit aliquã pecudẽ, porcũ, caprã, canẽ,vel hijs similia & sanguis exiuerit in x. sol. den. pun. Si vero caprã, pecudẽ, porcũ, canẽ, & hijs similia aliquis interfecerit in xxx.sol. den. pun. si vero magagnauerit aliqd de pred. animalibus grossis in xx.sol.den.pun. & in quolibet ipsorũ casuũ dãnum emendet domino ipsarum bestiarum in duplum. Si vero macagnauerit aliqd. ex suprad. animalib⁹ paruis in v. sol. den. pun. & ad probat. predictorũ sufficiat probatio vnius testis de visu cum iuramẽto

semper

semper de nouo prestando sine aliquo inditio habeatur pro plena probatione, uel trium testium de publica voce, & fama non actinent. in tertio gradu.

De pœna d. dantis personal. in vineis, pergulis, groco, orto, canipa, vel arbore fructifera. Rub. Cap. 4.

ITē statuimus, & ord. qd si quis d. dederit personal. in vinea, pergulis, groco, canipa, orto soluat pen. pro quolibet, & qualib. vice. lx. sol. den. & pro quolibet raspo vuę tribus raspis supra xx. sol. den. Si vero quis d. dederit personal. in aliqua arbore fructifera videl. in fructib⁹ d. arbor. in xv. sol. den. pun. & damnum emendet patienti in duplum, & ad probat. predictorum sufficiat probatio pred. supra in alio capitulo continetur, & si predicta committerentur de nocte duplicentur penæ.

De pœna d. dantis cum bestijs. Rub. Cap. 5.

ITē statuimus, & ord. qd si bestię alicuius darent d. in vineis, pergulis, arbore fructifera, canipa, lino, croco, orto pun. in xx. sol. den. pro qualibet bestia, & vice qualib. Dñus ipsarū best. exceptis bestijs pecudinis tantū, quarum Dñus ipsarū soluat nōie pęnę xii. sol. den. pro qualibet, & qualib. vice, & de gallina pro qualib. & vice qualibet vi. den. Si vero d. darent in possession. alicuius bladat. cuiuscunq. generis bladi grossi, vel minuti, seu liguminis cuiuscunq. generis soluat pen. Dñus d. bestiarū x. sol. den. pro qualibet bestia de suprad. bestijs, & qualibet vice, & de bestijs pecudinis soluat xii. den. pro qualibet & qualibet uice. Et si canis fuerit d. dans in uineis, seu pergulis tēpore quo sunt uuę maturæ pun. Dñus ipsius canis in V. sol. den. pro quolibet, & si canis latronē, seu bastonē lōgitudinis duorū palm. seu spañi ad collū portauerit ad pen. aliquā minime teneatur. Aditum est huic cap. qd quilibet hañs canes in Valle Topini, Villa Balc. & eorū distrip. teneatur, & debeat ipsum canem, seu canes tenere ligatos a die S. Mariæ Augusti fini. uindemijs ad pen. X. sol. den. & de pred. & quolibet predictorū stetur, & credatur iuram. accusatoris, seu denūptiatoris, & de extimat. dictorū d. datorū etiā credatur ipsi accusatori, seu denūptiat. usq. in quantitatē V. sol. den. tam pro pena cōis, quā etiā pro extimatione sibi dāni dati cum iuram. de nouo prestando. Volumus, & declaramus qd ipsa data cum suprad. bestijs eniēdētur, & saluētur p Dños ipsarum bestiarum summarie.

De pœna d. dantium in pratis, & possessionibus banditis Rub. Cap. 6.

ITē statuimus, & ord. qd. si quis d. dederit in pratis, uel erbis custoditis, uel biffatis uidel. in possessionib⁹ laboratiuis, uel brinitis existentib⁹ erbis a Kalend. mensi Martij & dañ fuerint d. erbe in d. pratis, & possessionib⁹ bannitis, & custoditis uidel. usq. ad messuram ipsarum erbarum pun. Dñus ipsarum best. pro qualibet bestia grossa in ii. sol. den. & pro qualib. bestia minuta in unum sol. den. dans autē personal. damnum in ipsis pratis, uel in erbis custoditis, & bamnitis in iii. sol. den. pun. pro quolibet, & qualibet uice, & in omnibus suprad. damnis emendetur patienti in duplum.

De pœna prohibientis lapides in possessionem alicuius. Rub. Cap. 7.

ITē statuimus, & ord. qd. si quis prohiecerit lapides in possess. alterius ab una salma supra soluat pen. V. sol. den. & ab una salma ideſt soluat pen. ii. sol. den. & teneatur de ipsa possess. ipsos lapides eleuare, & si ipsos lapides non eleuauerit postquā fuerit requisitus soluat pen. V. sol. den. & de pred. stetur, & credatur iuram. accusatoris. Cauatores uero lapidum nō teneantur ad pœnā si sinē dolo occasione trascursus lapidum damnum darent in possessionē alicuius non teneantur ad pœnam, sed ad emendat. damni, & ad eleuat. lapidum teneantur.

De

De pœna occupantis, vel sup. adprehendent. viam Cõis. Rub. Cap. 8.

ITẽ statuimus,& ord.qd.quicũq; adprehenderit,seu occupauerit,vel etiã deguastauerit viã aliquã in d.Valle Topini, & Villa Balc. & eorum distriptu debeat ipsam relaxare, & reducere ad cõgruũ, & pristinũ statũ pen. xl. sol. den. pro vice qualibet, & psona, & quicũq. ingõmorauerit aliquã viã d. coĩs debeat ipsam actare, & disgõmorare infra X. dies postquã sibi fuerit notificatũ, seu bannitũ ad pen.xl.sol.den. & quicũq. apparauerit aliqd. senterium, seu viã vicinalẽ,quę esset cõsueta, & vsitat. p tps XXX. Annor. citra debeat ipsum senterium, seu viã vicinalẽ aperire, & ad statũ pristinũ reducere ad pen. lv. sol.den. & si partes,ad quas ipsum senterium, seu viã vicinalẽ spectaret, si de ipso scretio reducẽdo nõ cõcordauerint eligãtur per curiã duo Massarij nõ participes scretij pred. vel vocentur duo ex viarijs,& senatarijs d. coĩs nõ participes stretij, vt dictũ est,prout curiæ videbitur, qui terminare habeant de ipso scretio reducẽdo. Aditũ est huic cap. qd. quicunq. haberet aliquã possess. iux. & prope viam qd. non possit, nec debeat ire p possessionẽ alicuius, ad pen. qui cõtrafecerit pro qualib. psona, & qualib. vice sol. quinq. den. & pro qualibet bestia grossa tantundẽ. Saluo qd. si quis duceret aliqd. edifitiũ magnum videl. macinas, lignamina pro domib⁹, & quecunq. alia edifitia grossa, seu tractuũ lapidũ, & lignorũ nulla pen. soluatur immo liceat, & possit licite, & ipsum ire p quẽcũq. locũ habilius esset dũmodo dãnum emendet patienti.

De pœna facientis viam malitiosam per possessionem alicuius. Rub. Cap. 9.

ITẽ dicimus statuimus,& ord. qd.si quis fecerit viã malitiosam p possess. alicuius cõtra voluntatẽ d. possessoris pun. de facto in XV. sol. den. pro qualibet, vice, & persona, & credatur iuram. accusatoris, saluo qd. si accusat. cũ voluntate accsatoris se excusauerit cũ iuram. dicẽdo se viã malitiosam nõ feciss ad pœnam minime teneatur.

De pœna allargantis seu artantis aliqd. senterium. Rub. Cap. 10.

ITẽ statuimus,& ord. qd. nullũ senterium in aliquo loco Vallis Tupini,& Ville Balc. vel eorum districtu possit per aliquẽ adterminari allargari, seu artari nisi quantum consuetum est contrasaciens pun. pro quolibet, & qualibet vice in X. sol. den. & nihilom. ipsum senterium reducere, & remanere debeat in suo esse.

De pœna incidentis, vel deguastantis arborem existentem in possessionem alicuius. Rub. Cap. 11.

ITẽ dicimus, statuimus,& ord. qd. si arbor aliqua existeret in possess. alicuius q̃ illius cuius esset d. arbor nullus audeat ipsam arborẽ cõtra voluntatẽ illius cuius esset ipsa arbor incidere, vel aliquam radicinam ipsius arboris detruncare propter qd. ipsa arbor deguastaretur,vel desiccaretur, vel aliqd. aliud facere propter qd. ipsa arbor perderetur, seu inutilis efficeretur sub pen. lx. sol. den. pro quolibet, & qualibet vice, & ead. pena pun. si pred. vel aliqd. predictorũ cõmiserit, seu committi fecerit Dñus possessionis in qua existeret ipsa arbor, & damnum emendet patienti.

De pœna non eleuantis frascas de arbore, qua penderẽt super possessionem alicuius. Rub. Cap. 12.

ITẽ dicimus statuimus,& ord. qd. si arborẽ aliquam pẽdentẽ sup possessionẽ alterius ad petitionẽ petentis Dñus ipsius arboris teneatur, & debeat exgomorare, & frascas ipsius arboris eleuare saltem vna pertica, siue mezzẽga, seu canna coĩs Fulginei in altum, & si fuerit super domum alicuius teneatur eleuare, & crimonnare frascas a titto domus super saltim d. pertica, canna, seu mezzenga in altum ad penam X. sol.den. pro quolib. & qualib. vice,& si post requisitionẽ factã remotione dictarũ frascar.,ille cui ar-

bores essent nõ remoueret, qd. liceat Dño possessioni ipsas eleuare sine pæna, & ban

Qd. quilibet possit accusare de damno sibi illato, & credatur suo iuramento. Rub. Cap. 13.

QVilibet possit, & ualeat accusare de damno illato in suis possessionib⁹ infra d menses, & V.C. d. Vallis credat accusationẽ esse uerã de damno iuramen proprio accusatoris dummodo d. accusatio non recedat penã pro cõe sol. den. & X. sol. pro emenda damni passi dũmudo damnũ de quo accusat. sit vic uel apparens, & qd. si non esset euidens, uel apparens accusator soluat penam periuri refectione expens. accusato, & si quis accusare uoluerit elapsis duob⁹ mensib⁹, uel si num transiret in quantitatẽ X. sol. pro pena coïs, & sol. V. pro çxstimatione sui dã tunc accusator teneatur, & debeat ipsam accusam, siue dãnum si excederet pen. X. s pro peñ coïs, & sol. V. pro emenda sua per testes idoneos, & admictantur ad similes a cusat. fiend. filij familias quamuis sint sub patria põte, & laboratores possessionũ de ctib⁹ ipsarum possessionum pro sua parte laboritij, & procuratoris et, & uolumus accusatus non possit accusare accusatorẽ de aliquo danno infra XV. dies, a die accusa facte de eo numerand. nisi probet per testes, elapsis d. XV. dieb⁹ possit accusare, credatur suo iuram. usq. in quantitatẽ XX. sol. pro pena coïs, & V. sol. pro damno si plus estimare uoluerit probet per testes ut supra dictum est.

Qd. possit accusare proximiorẽ Castrum siue Villã, seu locũ ubi dãnũ sibi illatũ fuerit. Rub. Cap.

QVilib. possit, & ualeat accusare Villam, seu Villas castrum, seu castra coïs Va Tupini, & Villæ Balc. de quibuscunq. dãnis datis illatis, cõmissis, seu perp tratis perlr. uel cum bestijs quibuscunq. grossis, uel minutis in ptinent Villarum, & Castror. & Sindicus, seu Massarius ipsius Villæ, seu castri teneatur, & debe inuenire malefactores illius damni de quo esset accusat. & ipsos repertos assignare C riæ infra quinq. dies postquam sibi notificat. fuerit p curiam, & ipsi malefactores ten antur soluere penam cõtẽptam in cap. pntis statuti loqoent. de illo damno dato, & em dare damnum patiẽti prout in d. statuto cõtinetur, & Sindicus, seu Massarius teneatu possit, & debeat dare iuram. oïb⁹ de sua Villa pro ipsis malefactorib⁹ reperiendis, & quis d. iuramentum negaret, & ipsum recipere nollet habeatur pro cõfesso de damn de quo ipsa Villa accusata fuerit, & credatur d. Sindico, seu Massario, si quis d. iuram recipere nollet cum iuram. de nouo prestando. Et si d. Sindicus, seu Massarius d. mã lefactores nõ daret in d. term. quinq. dierum, & cõtumax fuerit ipsa Villa accusata te neatur soluere d. penam, & emẽdare damnum patiẽti uidel. illi homines, seu psonę ipsi Villę accusatę cõuersantes, seu praticantes personal. seu cum bestijs p illam cõtratam u damnum foret datum, & illis tẽporib⁹, quib⁹ ipsa accusa facta esset, & nõ alij, & si qu tẽpore quandocunq. reperiretur malefactor d. damni dati, qd. ipse malefactor teneatu & debeat oïa damna, & peñ solut. p focular Villę accusatę, seu castri reficere, & resarc re expensis talis malef. demum repert. & V.C debeat pred. exequtioni mandare. Adi est huic cap. qd. Curia d. coïs teneatur inuestigare pro ueritate reperienda, & dare iuram. oïb⁹ hominib⁹, & personis illius castri, siuæ Villæ in quibus, seu, in quo damnata sunt commissa, uel facta donec ueritas claresçat Curię.

Qd. nõ soluatur pẽn. de pasturis, & possess. incultis de quib. nõ soluũt. dãt in pasturãdo Rub. Cap. 15.

SI quis accusaret aliquẽ de d. illato in possessionib⁹ incultis, seu pasturis de quib⁹ nõ soluẽtur datiuæ in cõi Vallis Topini, qd. de pasturando in ipsis pasturis cũ quibus-

cunq.

cunq. bestijs grossis, seu minutis nulla pena soluatur aliquo statut. loquent. in contrarium non obstante exceptis de bonis Ecclesiæ.

Qd. liceat cuicunq. stabiare volenti ire per possessionem conuicini. Rub. Cap. 16.

STatuimus qd. illis possessionib⁹ quibus non essent sufficientes pro congrua hilitate causa stabiādi viæ quas haberēt, qd. liceat in humdi casu cuicūq. stabiare volenti ire p aliā viā p possess. cōuicini, & p locū minus dānosū, & propinquiorē, & hiliōrem, & in eo casu damnū qd. facient talis stabiare volens occasione d. viæ emendare debeat patienti arbitrio, & declaratione duorū bonorū hominum de contrada.

Qd. omnes stratæ, & omnes viæ debeant terminare, & manuteneri. Rub. Cap. 17.

ITem statuimus, & ord. qd. oēs viæ coīs d. Vallis debeant terminare, & a parte superiori terminētur p possidentes a parte superiori d. viarum, & a parte inferiori manuteneantur, & cōseruentur in amplitudine sex peduū a manu per possidentes a parte inferiori d. viarum exceptis ab hac termine viisque sint a latere superiori, & inferiori muratæ lapidibus, & calcina. Addimus huic cap. qd. stratæ, quæ vadunt, & veniunt versus Ciuitat. debeāt manuteneri in largitudine octo pedum a man. saluo, & reseruatur qd. stratæ Castri Podij intelligatur pro vijs Coīs.

OMnia Statuta vetera oēsq. deliberationes consuetudines, seu ordinamenta actenus facta, & hucusq. vsitata in pred. Valle Topini, & Villa Balciani. Volumus statuimus, & ord. fore nullas, & in aliquo nō valere, sed solum cap. & statuta in p̄nte volumine descripta, & publicata valere, & tenere, tam pro preterito, quam pro p̄nti, & futuro tempore decernimus, statuimus, & ordinamus.

ACta, cōpleta, & approbata, atq. publicata fuerunt suprad. statuta, & ordinamēta p suprad. statutarios, & conditores statutorū, & ordinamen. & legis municipalis, quę statuta scripta vtsupra, & oīa, & singula in eis cōtēcte voluerūt, & ordinauerunt haberi pro legib⁹, & statutis, & municipalib⁹ legib⁹ d. Vallis Topini, & Villæ Balc. & ipsa inuiolabiliter obseruari. Voluerūt etiā hæc statuta nouiter facta oīb⁹ alijs statut. ordinamentis, reformat. constitut. ceteris quibuscunq. capitulis statutorum preualere. Script. p me Damianū de Pedeluco publicum Notariū, & Iudicē ord. & V.C. de Vallis & Villę; & nunc Notariū, & Scribā p d. statutarios a pred. scribenda, & cōficienda specialiter deputat. vocat. & electum sub annis Dñi Mill. ccccxxxiiii inditione xii. tēpore Sanctissimi in Christo Patris, & Dñi Nostri Dñi Eugenij Diuina Prouidentia Papæ Quarti, & die XV. Mensis Augusti.

ET ego Damianus Petriccioli Gentilutij de Pedeluco ciuis Fulg. publicus Imperiali auctoiritate Not. & Iudex ord. & V. C. Vallis Tupini predicti pro Mag. & potent. Domino Dño Corrado de Trincis Fulginei, & Vallis Tupini Domino, & Gubernatore rēt. & nunc Notarius, & Scriba vocat. electus, & deputatus per dictos statutarios, nec non per Sindicum, & Massarios, & omnium hominum dictæ Vallis Topini, & Villę Balciani ad dicta statuta, & capitulorum dictorum statutorum scribend. & conficiend. & rogat. a dictis statutarijs dicta statuta scribem scripsi, & publicaui, & signum meum apposui consuetum.

Loco † signi signum mei Damiani Not. supradicti.

TABVLA

42

TABVLA QVINTI LIBRI

	Rub.	Cap.
De modo procedendi. —	Rub.	Cap.
De pœna incidentis, vel scorticantis aliquam arborem vitem, vēl pergulam. —	Rub.	Cap.
De pœna interficientis, vel percutientis aliquod animal.	Rub.	Cap.
De pœna d. dantis personal. in vineis, pergulis, groco, orto, canipa, vel arbore fructifera. —	Rub.	Cap.
De pœna d. dantis cum bestijs. —	Rub.	Cap.
De pœna d. dantium in pratis, & possessionibus banditis —	Rub.	Cap.
De pœna probicientis lapides in possessionem alicuius.	Rub.	Cap.
De pœna occupantis, vel super apprehendentis viam Cōis.	Rub.	Cap.
De pœna facientis viam malitiosam per possessionem alicuius. —	Rub.	Cap.
De pœna allargantis, seu artantis aliquod senterium.	Rub.	Cap.
De pœna incidentis, vel deguastantis orborem existentem in possessionem alicuius. —	Rub.	Cap.
De pœna non eleuantis fraseas de arbore, quæ penderent super possessionem alicuius. —	Rub.	Cap.
Qd. quilibet possit accusare de danno sibi illato, & credatur suo iuramento. —	Rub.	Cap.
Qd. possit accusare proximiorē Castrum siue Villā, seu locū vbi dānū sibi illatū fuerit. —	Rub.	Cap.
Qd. nō soluatur pēn. de pasturis, & possess. incultis de quib. nō soluūt. dāt in pasturādo —	Rub.	Cap.
Qd. liceat cuicunq. stabiare volenti ire per possessionem conuicini. —	Rub.	Cap.
Qd. omnes strata, & omnes viæ debeant terminare, & manuteneri. —	Rub.	Cap.

IN DEI NOMINE AMEN

ANNO DOMINI M. CCCCXLI. INDICTIONE IIII. TEMPORE SANTIS in Christo Patris, & Dñi Dñi Eugenij Diuina prouidentia Papæ Quarti Die vero Vigesimo octauo mensis Octobris.

MAGNIFICVS Dnūs Laurentius de Tuderto Fulginei, & non nullarū aliarū Ciuitatū, Terrarū,& locorū, ac Castrorū pro S. Rom. Ecc & Sanctissimo Dño nostro Papa generalis Gubernator &c. Vig cura intēdēs mētaliq. studio insistēs pfundere, cōfirmare, validar & roborare oīa,& singula decreta, statiamēta, ordinamēta, reso mationes,& statuta quorūcunq. hoiūm eiusd. Dñi Guber. regimin & gubernio subiectorū, quę decreta, ordinamēta, statuta, reform tiones, & statiamēta noscūtur cōdita, & formata ad honorē, & laudē Dei, & ad mo laudabiles populorū ipsorūq. manutent. cōseruat.& augumētū cunq. vniuersitas hoiū & Coñ. vniuersitat. Vallis Topini, & Villę Balc. cōdiderūt, fecerunt, ordinauerūt, at cōposuerunt suprad. statuta, reformat. & decreta,& ordinamenta,tā sup extraordinarij quā sup maleficijs atq. Ciuilib⁹, & dānis datis prout supra in ipsis particularitatib⁹ statu torū, & ipsarū particularitatuū cap. cōtinetur, & destinguitur, videnq. d. statuta,decr ta, reform. & ordinamēta fore, & esse laudabilia ad cōseruationem, & manutētione Populi vniuersitat. predictæ iustiq. regimin. Dum Sub gubernio, & deuotione ip rum Magnifici Dñi Gubernatoris ipsa statuta, reformat. atq. decreta cap. expressa, declarata in ipsis particularitatib⁹ & cap. ipsarū particularitatuū. Ex auctoritate, & ba lia pred. Dñi Guber. omni modo, via, iure, causa, & forma, quib⁹ magis, melius,& validius potuit, & valuit, cōfirmauit, acceptauit, roborauit, validauit, & emologauit, ac approbauit; ipsaq. oīa valida, & roboris firmitat. voluit, reman. Dumodo eid. statut decreta, & ordinamēta, & oīa suprad. nec in aliqua particularitate eorūd. sint cōtrari vel cōtra Ecclesiasticā libertatē valere, & tenere voluit, & mand. in vniuersitate hoiūm Vallis pred. ipsaq. prout iacent obseruari mandat. in omnibus, & per omnia.

Acta fuerunt pred. Fulginei in domib⁹ habitan. pred. Dñi Guber. d. Ciuitat. pñtib egregio

regio, ac famoso vtriusq. legis doctori D.Angelo de Rubuis de camplo, & Ser Do-
to,ser Francisci testib⁹ ad infrascrip. vocatis, habitis, & rogatis, &c.

Ego Michael de Veterineo de Castiglione Aretino Imperiali auctorit. Not. pub. &
dex ord. & ad pñs Cācellarius pred. Mag. D. Gub. de pred. rogatus fui, & de mand.
ed. D. scripsi,& me subscripsi,& signū meū appositi cōsuetū, loco † signi.

In nomine Sanctæ, & Indiuiduę Trinitatis Amen. Ad honorem, laudem gloriam,
reuerentiam Omnipotētis Dei, & eiq. glorioſis matris sēper Virginis Mariæ, & Apo-
olorū Petri,& Pauli, & totius Curiæ celestis triūfantis, ad honorē, statū, & reuerētiam
crosantæ Rom. Eccl. Sanctiss. D.N.D.Calisti diuina prouiden. pp. Tertij sacriq. col-
gij Card. & ad honorē statū, pacē,& tranquillitatē hominū,& vniuersitatis,ac distrīct.
Vallis Tupini, &c.

Cū ex tēporū varietate non sit absonum, neq. indecoris iura manucipalia,& cōstitu-
ones mutare, & in melius reformare qm̄ scriptū est in lege, quæ de nouo emerguntur
oua legis reparatione, & auxilio indigent. Id circo egregij viri ser Dominicus Cagni de
astro Podij, Benedictus Petrutij de Castro Gallani, Philippus Macthioli de Castro S.
hristinæ, Megliorutius Iacobi de Castro Pasani, Ioannes Venturæ de Castro Serræ, &
etrutius Iacobi de Villa Balciani oms distrīct. Vallis Tupini homēs electi,& deputati
cōsiliū vniuersale comtat. Vallis Tupini,& Villę Balc. distript. d. Vallis ad reformādū,
statuendū, & nouas leges, cōstitutiones, & statuta reformationes,& additiones fabri-
ādū secundū q̄ magis vtilius, & necessariū eis videbitur pro salubri, & iusto regimine
ipublicæ coītat pred. infrascrittas leges, reformātias,& statuta habita inter ipsos primo
ante oīa matura,& diligent. excussione oiūm emergentiū,& requirentiū nouā prouī-
onem fecerunt, ordinauerunt, reformauerunt, & addiderunt.

quis produxerit aliqd. Instrum. in Iudicio de aliqua re vēdita, donata, &c. ex quo acquireretur aliqd. ius, & nō acceperit possess. corporalē in spatiū duorū annor. non audiatur. Rub. Cap. 1.

IN primis statuimus, ord. & reform. qd. si quis de d. Valle Topini, & Villa Balc. &
eorū distrip. vel aliunde produxerit in iudicio aliqd. instrumen. ex quo acquireretur
aliqd. ius, de aliqa re vendita, donata, vel aliter quomocunq. & qualitercunq. con-
essa cuius rerū sit vtsupra vendit. donat.aut aliter cōcesse possessionē nō acceperit cor-
porale infra spatiū duorū annor. tunc proxime futurorū cōputandorū cōtinuo a die ce-
lebrat. d.instrumenti,talis producens nō audiatur, sed dicatur tale instrum.fictæ,& frau-
ulenter fuisse factū, & nullā habeat roboris firmitatē, & hoc cap. sit precisum, & locū
ibi vēdicet in pñtib⁹, preteritis,& futuris, nō obstāte qd. tale instrum. esset alibi quam
d. Valle celebratum, vel si esset celebratum inter aliquas personas q̄ nō essent de foro
d. Vallis aut q. vnus esset de d. foro, & alter non dumo ipsa res bona sint posita, & si-
tuata in ipsa Valle, vel eius distript.

De mentione facta in aliquo contractu, vel pacto de Floreno. Rub. Cap. 2.

ITē statuimus, ord. & refor. qd. in vnoquoq. cōtractu, seu pacto quomodocunq. &
qualitercunq. facto, aut celebrat. in d. Valle. aut eius distript. ratione alicuius ven-
ditionis, datis promissionis,& general. quibuscunq.alijs de causis,vel occasionib⁹ in
quo,vel quib⁹ esset sub nube facta mētio de floren. seu floreno,tunc talis floreñ auctor.
pñtis cap. intelligatur,& intelligi debeat,seu debeāt de floreno ad rat. quatraginta bono-
nenorū currētium pro quolibet floren. saluo,& reseruato si in d. tali pacto, vel instrum.
esset facta mentio specialis de florenis auri nam si de floren.auri facta foret mentio tunc
de ipsis, vel eorum valore precise intelligatur.

Qd. mulier dotata sit cõtẽta suis dotib. & ad successionẽ ab intestato peruenire nõ possit. Rub. Cap.

ITẽ statuimus, ord. & reform. qd. mulier dotata a patre, matre, fratre, auo, vel au seu aliquo alio cõsanguineo, vel cõsanguinea, ex quacunq. linea angnationis, vel c gnationis siue transuersali d. tali mulieri dotatæ actinenti vsq. in tertiũ gradũ cõsa guinitatis, vel affinitatis secundum ius canonicum cõputandum sit cõtẽta suis dotib⁹ ad successionẽ aliquã in bonis d. talis dotãtis, seu alicuius alterius cõsanguinei, vel a nis vtsupra nõ obstãte qd. ab ipso, vel ab ipsis dotata nõ fuerit d. talis mulier nullate ab intestato possit, aut valeat p modo aliquo puenire, tã roñe legitimæ quam alia qu cunq. uia roñe, uel occasione donec superuenerint masculi dicto tali decedẽti actin p aliquã dictarum linearum usq. in d. tertium gradum utsupra, & hoc cap. sit preci & locum sibi uendicet in pñtib⁹ preteritis, & futuris legib⁹, statutis, constitutionibus alijs quibuscunq. in contrarium disponentib⁹ nõ obstantibus.

Quod nulla persona possit petere pro alimentis alicuius Dotis aliquam quantitatem pecuniarum in annum. Rub. Cap. 4.

ITẽ statuimus, ord. & reform. qd. nulla persona cuiuscunq. status, & cõditionis e stẽs possit, & ualeat petere cõtra aliquã psonã de d. Valle, & eius districtu pro mẽtis alicuius dotis, uel aliquarum dotium promiss. cõstitut. uel datæ alicui mulie uel alteri psonę pro ea recipienti infra unum annum immediate sequẽt. a die factæ pr missionis d. dotis aliquã pecuniæ quãtitatẽ. Et si petent extra aliquam de d. Valle in c ria ipsius Vallis, uel alibi non audiatur, elapso uero d. anno possit, ualeat petere pro alimẽtis ad rat. quinq. floren. pro quolibet cẽtinario, & hoc locum habeat dumodo facta primo ciuiliter petitio de d. dote, uel aliqua parte ipsius, & si secus fieret talis p tens simil. ut supra nõ audiatur quod cap. sit precisum, & locum sibi uendicet in pñtib preteritis, & futuris legibus statut. constitut. reformationibus, & alijs quibuscunq in trarium disponentibus non obstantibus.

Qd. nullus possit aliquem excasare, vel exmasiare. Rub. Cap. 5.

ITẽ statuimus, ord. & refor. qd. nullus de d. Valle Topini, & eius distriptu, uel alio de audeat, uel presumat aliquã psonã de ipsa Valle, & eius distriptu, & quæ a de nnis citra in ipso cõi Vallis pred. onera foculariorum substinuere prout aliæ pso so cõi sustinent, excasare, uel exmasiare sub aliquo titulo uenditionis, pmutationis aut quouis alio colore quesito ad pænã, & sub pęna quinquagĩta librarum denariorum a qualibet parte auferendorum, & sine aliqua diminutione applicandarum Cameræ d Cois, & inritationẽ talis uenditionis, uel donationis; & cuiuscunq alię quomodocunq & qualitercunq. factæ iuris cessionis, & ille sit, & esse intelligatur fuisse, & esse excasat uel exmasiatus qui euidenter nõ apparebit possidere in districtu d. Vallis Tupini bo stabilia equiualẽtia vltra summã, & quantitatẽ triginta florenorum auri, saluo, & reser uato qd. vnicuiq. sit licitum, & permissum predicta commictere obtencta tame primo licentia ab adunantia generali.

Quando casus euenerit qd. in d. Valle, & Villa remanerent aliqui minores. Rub. Cap. 6.

ITẽ statuimus, ord. & refor. qd. quãdo casus euenerit qd. in d. Valle Topini, & Villa Balc. & eorũ distriptu remanerẽt aliqui minores, qui nõ haberẽt cõsanguineos, vel affines, in primo secũdo, & tertio gradu cõsanguinitatis, vel affinitatis, qui eorum curã, aut tutelã susciperẽt prout eorũ postularet, & tũc Sindicus, & Massarij d. coĩs, qui pro tẽpore fuerint, teneãtur, & debeãt vinculo iũrti, & ad pen. C. sol. den. pro quolib

ipsorum

ipſorũ Sĩdici,& Maſſariorũ tal. minorib⁹ prouidere,& prouideri facere de idoneo Tutore, vel Curatore prout eorũ ætati videbitur expedire infra vnũ mensẽ poſtquã ad ipſorũ notitiã,vel alicuius eorũ puenerit,& de ipſa, vel ipſis cura, & tutela celebrari facere pub. Inſtrum. ſecundũ formã iuris coĩs ſine aliqua etiã petitione fienda per tales minores, & quicqd. p eos factum fuerit in pred. plenam obtineat roboris firmitatem.

Qd. vnuſquiſq. maior xiiii. annis poſſit denuntiare, & accuſare blaſfemantes Deũ Rub. Cap. 7.

ITẽ ſtatuimus, ord. & refor. qd. vnuſquiſq. de d. Valle Topini, & Villa Balc. vel eorũ diſtrip. maior quatuordecĩ annis poſſit,& valeat denũtiare,& accuſare Blaſfemantes, & maledicentes, ſeu iurantes cõtra oĩptẽtẽ Deũ Dñum nrũm Ieſũ Chriſtũ, eorũq. Sanctos,& Sanctas, ſeu aliquẽ ipſorũ,& credatur eius accuſat. eſſe verã cũ vno idoneo teſte qui probet de auditu,& iuramẽto accuſatoris de nouo preſtãdo,& eius nomen teneatur ſecretũ niſi tamen Sindico d. coĩs, qui pro tẽpore fuerit, cui Sindico ſi voluerit, & ſub uram. p V.C. notificari poſſit,& debeat, & de d. tali accuſatione copia aliqua peti non poſſit in quo cõtineatur, vel cõtineri debeat nomẽ d. talis accuſat. & ſi petetet aliquis nõ audiatur, & nihilom, V.C. qui pro tẽpore fuerit procedat cõtra cõmictẽtes pred. ſecundũ form. ſtatuti di coĩs ſuperius deſcript.vſq. ad ſeñtiam,vel codemnat.incluſiue.

Qd.quicũq. cõburẽt aliquã domũ,cappãnã,paleare,metã,vineã,poſſeſs. ſepẽ, vel arborẽ. Rub. Cap. 8.

ITẽ ſtatuimus,ord. & refor. qd. quicũq.cõburẽt, vel eſſent cauſa cõburẽdi in d. Valle, vel eius diſtrip. aliqua domũ, cappannã,paleare, metã alicuius generis bladi, aut feni, vineã, poſſeſs. ſepẽ, vel aliquã arborẽ fructiferã, & domeſticã, ſi res cõbuſta eſſet valoris XX. lib. ſupra talis cõburẽs,vel cõbuſtionis cauſa exiſtẽs in C. lib den. cam̃ d. coĩs cõdẽnetur, ſi vero eſſet valoris a XX.lib.vſq.in X. in lib. L. den.cam̃ pred. coĩs cõdẽnetur vero fuerit valoris a X.lib.vſq.ad V.lib.in XXV.lib. den, cõdẽnetur. Et ſi vero fuerit valoris a quinq.lib. infra in decem lib. den. cam̃ d. coĩs cõdẽnetur, & in quolibet pred. caſuum ſemper malefactor damnum emendet patienti in duplum.

Qd. nullus audeat frãgere murũ,vel muros,& de nõ intrã. uel exeũ. aliũde quã per portas. Rub. Cap. 9.

ITẽ ſtatuimus, ord.& refor. qd. nullus de d. Valle, vel aliũde cuiuſcunq. ſtatus,vel cõditionis exiſtẽs audeat,vel preſumat aliquo queſito colore,mur. ſeu muros alicuius cari Vallis pred. trãgere pforare, ſeu modo aliquo debilitare ad penã, & ſub pena quinquagĩta lib.den. cam̃ d.coĩs applican.nec nõ ad reactationẽ,& priſtini ſtatus reductionẽ muri. Si vero aliquis caſtra d.Vallis introiuerit, vel exiuerit ſiue aliqd. ipſorũ alibi quã portas,& loca pub.& cõſueta eorũd.ſi fuerit de die talis intrans, vel exiens in centũ lib en. d. cam̃ condemnetur. Si vero fuerit de nocte duplici pæna puniatur.

Qd. nullus occupet, vel retineat aliqua bona Cõĩs. Rub. Cap. 10.

ITẽ ſtatuimus, ord.& refor. qd.nullus de d.Valle,vel aliunde audeat,vel preſumat modo aliquo occupare,vel retinere aliq.bona d.coĩs tã mobilia, quã ſtabilia ſine axpreſſa cẽtia gñalis Sindici d. coĩs, qui pro tẽpore fuerit, & futuri V.C. vel official. qui erunt ro tẽpore teneãtur, & debeãt viculo iũrti infra XV. dies immediate ſequtur. poſt eorũ troytũ band. facere in locis pub. & cõſuetis, vbi alia fiũt generalia bandimen. pub. & alam qd. quicũq. hrẽt aliqua bona d. coĩs nõ aſſignata vtſupra debeat ipſa bona infra . dies tunc immediate ſequturos aſſignare d. Sindico aliter ſi res detẽta, vel occupata erit valoris X. lib. vel ab inde ſupra talis retentor, uel occupator in L. lib. den. condemnetur. Si uero fuerit ualoris a X. lib. infra cuiuſcunq. qualitat. & condit. exiſtẽt. in XV. lib.den.cam̃ d. coĩs condẽnetur, & ſẽper in quolibet pred. caſuũ ad reſtitutionẽ

d. rei

d. rei sic retent. uel subtract. aut eius condignam exstimationem in duplum.

Qd. nullus procuret, aduocet, vel patrocinium prestet alicui in Cõe. Rub. Cap. 11.

ITẽ statuimus, & ord. qd. quicũq. de d. Valle, & eius distrĩct. procuraret, aduocaret, uel modo aliquo patrociniũ prestaret alicui in & sup aliqua causa ciuili, uel crimin cuius procurabit aduocatio, uel patrocinij prestatio modo aliquo tenderet in damnu uel preiudicium d. Coĩs talis procurãs, aduocãs, uel patrociniũ prestãs uice qualibet lib. quĩquagĩta den. camẽ. d. coĩs cõdẽnetur, & in refectionẽ dãnorũ, & expensarũ, etiã interesse ipsius coĩs; Saluo,& reseruato si primo talis procurans, aduocans, uel patrocinium prestans licentiam habuerit, a generali Sindico, uel addunantia d. coĩs, qu ad penam aliquam minime teneantur.

Qd. si quis petỹt ab aliquo aliquã rẽ, seu pecuniæ quãtitatem de qua per prius fuit solut. Rub. Cap.

ITẽ statuimus, & ord. qd. quicũq. peteret ab aliquo aliquã rẽ, seu pecuniæ quantit cuiuscũq. qualitatis, vel quantitat. existeret, de qua re, vel quãtitate pecuniæ p pr fuerat solut. vel modo aliquo satisfact. talis petẽs factis legitimis probationib⁹ de prii na solutione, vel satisfatione facta de re, vel quãtitate tunc petita in duplũ quãtitatis p titę, vel ęstimationis rei quã peteret Cameræ coĩs cõdẽnetur, & ad restitutionẽ dãnor & expensarũ ac interesse reo cõuinto simil. in duplũ. Qd. cap. sit precisum, & tm̃ loc sibi vendicet in primis auctoribus,& non in heredibus ipsorum autorum, qui euident possent ignorantiam talis restitutionis, vel satisfationis allegare, qui etiam si talia pet rent ad pænam aliquam minime teneantur.

Qd. nullus possit intus castr. hẽre aliquã domũ copertã nisi copertimine terreo, vel lapideo. Rub. Cap.

ITẽ statuimus, & ord. qd. nullus de d. Valle, & eius distrĩctu, vel aliunde possit, a valeat intus castra d. Vallis, vel aliquo ipsorũ habere, vel retinere aliquã domũ in tor vel in partẽ coptã de aliquo genere copertinis nisi tm̃ terreo, vel lapideo ad hoc vt ig periculũ habilius euitari possit, & qui cõtrafecerint in pred. punian. pro quolibet, & ce qualib. pen. XXV. lib. den. & ad remouẽdũ d. tale coptimẽ in terminũ XV. dier prox. futurorũ a die d. latę sentię, vel cõdẽnat. qd. si nõ fuerit pæna arbitr. pro quol die quo fuerit in mora pun. & omnino ad remouẽdũ tale copertimen semper teneat

Qd. V.C. possit & valeat cõstringere proximus bãditi siue cõdẽnati ad æmẽd. bona bãditi. Rub. Cap.

ITẽ statuimus, & ord. qd. q̃ncũq. casus euenerit q̃ aliquis de d. Valle, vel eius distrĩct esset ab inde bãditus pro aliquo malef., vel delicto p eũ quomodolibet cõmisso,& per petrato; ita qd. eius bona essent p sentiã Camẽ d. coĩs applicata, & cõfiscata, tunc V. C d. coĩs, vel eius officialis, qui pro tẽpore fuerint, possint,& debeant auctorit. pñtis ca summarie, & de facto cogere, cõstringere, & grauare proximiores cõsanguineos d. t bãditi cõmorantes in d. Valle, & eius distrĩct. ad æmẽdũ bona tã mobilia, quã stabi ipsius bãditi pro illo precio qd. declarat. fuerit p æstimatores ponendos p Sindicum, & Massarios d. coĩs, & si ipsa bona non emerint infra XX. dies prox. sequt. post d. facti confiscationem incurrant pen. C. sol. den. pro quolibet, & vice qualibet, & nihilom ad ipsam emenda omnino teneantur.

Quicunq. haberet domum, seu partem domus, vel possess. cõem, aut contiguam eum aliquo suo consor debeat reparare. Rub. Cap. 15.

ITẽ statuimus, & ord. qd. quicũq. hañs domũ, seu partẽ domus, vel possess. coẽm, a contiguã cũ aliquo suo consorte debeat ita, & taliter prouidere, & reparare quaten opus esset, qd. ex d. sua possess. aut parte possessionis, vel domus qd. nullũ dãnum, v

impedimentum

impedimẽtũ inferatur d. eius cõsorti ad pęnã, & sub pęna decẽ librar. den. pro quolibet cõtrafaciẽte, & vice qualibet, ac etiã restitutione dãnorũ, & interesse patien. in duplũ, & V.C. qui pro tẽpore fuerit teneatur, & debeat ad petitionẽ cuiuscũq. petentis ad pred. videnda ire, perçipere, & mandare prout ei videbitur iuris esse sub. d. pæna, & virtute sibi prestiti iuramenti.

De Blado non extrahendo de Valle Topina, & eius destript. Rub. Cap. 16.

ITẽ statuimus, & ord. qd. nullus de d. Valle, vel aliunde audeat, vel presumat tẽporib⁹ prohibitis, vel cõsueta bãdimẽta de d. Valle, & eius districtu aliqd. genus bladi, aut leguminis extrahere, vel extrai facere nisi forte ipsũ bladũ portare ad macenadũ, & ex eo ad d. Vallẽ farinã reportaret pena pro quolibet cõtrafaciente, & vice qualibet centũ sol. den. pro qualibet raseria bladi, & perdit. ipsius bladi, & vnusquisq. possit, & valeat denuntiare, & accusare delinquẽtes in pred. & habeat quartã partẽ bladi vtsupra deperdit. dummodo eius accusatio sit vera, als. ad pænam talionis penitus teneatur.

Qd. V.C. non audeat ab aliqua persona recipere aliquam quantitatem pecuniarum, qua deuenire deberet in Communi. Rub. Cap. 17.

ITẽ statuimus, & ord. qd. V.C. vel eius officialis d. cõis qui pro tẽpore fuerint non audeant, vel presumant aliquo quesito colore ab aliqua persona recipere aliquã pecuniæ quãtitatẽ, quæ de aliqua de causa deuenire deberet in cõi ad pen. centũ sol. den. pro quolib. contrafaciente, & vice qualibet, & ead. pena similiter puniatur quicumq. alicui ex pred. V. C. vel eius officialibus dederit aliquam vtsupra pecunię quantitatem, & omnino ad restitutionem pecunię generalis cam. d. cois.

Qd. quicũq. hãns domũ, vel casalenum in aliquo Castro soluere debeat per ad concimine Rub. Cap 18

ITẽ statuimus, & ord. qd. quicũq. hns domũ, vel casalenũ in aliquo castro d. Vallis Tupini, seu burgis eorũdẽ teneatur, & debeat soluere p adconcimine ipsorũ locorũ illã pecuniæ quãtitatẽ, quæ sibi imposita esset p generalẽ addunantiã, seu cõsiliũ hominũ d. loci, & simil. facere alias affactiones exij tãgenti quẽadmodũ faciunt alij de d. loco ad pen. centum sol. den. pro quolibet contrafaciente, & vice qualibet.

Qd. oẽs hoiẽs maiores 14. annis quãuis non berẽnt domos in Crĩs teneãtur facere Custodias Rub. Cap. 19

ITẽ statuimus, & ord. q̃ oẽs, & singuli hoies maiores 14. annis cõmorantes, & habitãtes in d. Valle, & eius destriptu quãuis nõ heñt domos, & habitat in castris, & fortel litijs d. Vallis, vel aliquo eorũ teneãtur, & debeãt inter cetera onera, quæ in ipso cõi sustinent, & portant custodire, portarẽ, & in ipsis locis, vel aliquo ipsorũ custodiã, seu custodias facerẽ prout alij faciunt ad penã, & sub pena decẽ lib. den. pro quolib. cõtrafaciẽte, & soluãt. pũtaturatũ secundũ qd. fuerit taxatũ p addunãtiã loci vbi d. tales delinquẽtes custodiã facere deberent quibuscũq. in cõtrariũ facientib⁹ non obstantibus.

Qd. quicũq. hẽns, vel possidẽs aliquã possẽs. non sibi, vel alteri allibratã, vel adcataslatã Rub. Cap. 20

ITẽ statuimus, & ord. qd. quicũq. heñs, vel poss. in d. Valle, & eius distrĩct. aliquã possẽs. quæ nõ esset sibi, vel alteri allibrata, vel adcataslata, & de ipsa à decẽ annis citra nõ fuerint solutæ datiuæ in cõi prout deberẽt pro rata d. possẽs. tangent. talis possidẽs pun. pen. X. lib. den. pro quolibet, & vice qualib. & talis poss. sit, & esse intelligatur, & debeat aũcte pñtis cap. cõis d. Vallis Topini, & ad eum deueniat pleno iure qd. cap. sit preciſum, & locum sibi vendicet in præteritis, pñtib⁹ & futuris.

Qd. nullus offic. posit, neq. valeat de administrat. eius officij in tẽpus sex mẽsiũ sindicare. Rub. Cap.

ITẽ statuimus,& ord. qd. nullus officialis qui pro tẽpore fuerit in d. Valle possit, valeat de administratione eius officij infra tẽpus sex mẽsiũ Sindicari; Et Sindicus, Massarij, qui pro tẽpore fuerit si cõsenserint in pred. & causa admicterẽtur incur pro quolibet, & vice qualib. pen. X. lib. den. Quæ pena de facto p V. C. qui erit pro pore absq. celebrat. alicuius processus exigi debeat infra terminũ quinq. dierũ post sibi notũm fuerit pen. X. lib. den. de suo salario tẽpore sindicat. auferẽdorũ si negli fuerit in predictis.

De relaxatione balistra per V. C. cuiuslibet semestris. Rub. Cap. 22.

ITẽ statuimus,& ord. qd. oẽs,& singuli V. C. seu officiales, qui pro tẽpore fuerint in Valle teneãtur, & debeãt in fine eorũ,& cuiuslibet ipsorũ officij,& cuiuslib. semẽ de eorũ salario cõsueto, & ordinar. oĩ exceptione remota relinquere, siue relaxare i Cõi, & penes Sindicũ, & cãm, qui pro tẽpore fuerint recipiẽte vice, & nõie d. cõis balistrã bonã, & exceptã valoris,& cõis extimat. sex lib. den. ad penã dupli d. valoris c d. cõis de facto applicandam pro quolibet contrafaciente, & vice qualibet, & ead. pe pun. cam̃ qui d. officiales soluerit de ipsorum vltima tersaria si d. sex lib. penes se p d. cõi non retinuerit, & nihils. ad restitut. damni, & interess. d. cõi.

Qd. Cãm post elaxũ ãni nullats. petere possit aliquã quãtitat. pecun. à cultorib. datiuarũ Rub. Cap.

ITẽ statuimus, & ord. qd. Cam̃ d. coĩs, qui pro tẽpore fuerit post elapsũ anni cõtin cõputan. à die pub. ipsorũ camerariorũ nullats. petere, vel exigere possit aliquã pe niæ quantitat. ab aliquo, seu aliquib⁹ cultorib⁹ datiuarũ, vel aliarũ quarũcũq. impos q̃ positę fuerint in d. cõi tẽpore eorũ Cam̃, & si peterent in curia d. coĩs, vel alibi nõ diatur saluo,& reseruato qd. possint,& eis liceat facere petitionẽ cõtra tales cultores aliquẽ ipsorũ dũmodo de cõtentis in d. tali petitione,& vel petitionib⁹ dicat velle st iuram. rei cõuent.& si secus ~~faceret, aut fieret nullats.~~ audiatur vtsupra. Qd cap. sit p cisum, & locũ sibi ineundi vt in partib. preteritis,& futuris videl. dũtaxat inter homin & psonas familiarũ habitant.& cõmorant. in d. Valle,& eius distrĩct. contra forenses tem possit omni tempore agere, & fiat eis Ius summarium.

Qd. quãdo casus euenerit qd. aliquis voluerit vẽdere aliquam possessionem teneatur eam vendm adiacentibus. Rub. Cap. 24.

ITẽ stat.& ord. qd. quãdocũq. casus euenerit qd. aliquis de d. Valle, & eius distrĩct. re aliunde habens,vel habentes possess. in distrĩct. d. Vallis voluerit illã, siue illas vẽde & alienare in futuror. talis volens vendere teneatur,& debeat vigore pñtis cap. talẽ po sess. vel possess. vendere, & tradere pro cõdecenti, & iusto precio magis adiacent. & sint,& esse intelligãtur adiacentes, qui talis possessionib⁹ ad sulcũ,& ad terminũ actine rint,si tales actinentes voluerint ipsas pos. emere. Et si aliquis venderet. in futurũ aliqu ex d. pos. inrequisitis adiacentib⁹, & actinentibu⁹ ad sulcũ, & ad termin. tm̃ tunc tal adiacentes possint,& eis liceat recurrere, & reclamare ad officialẽ d. coĩs, & tm̃ petere qd. talis venditio reuocetur, & officiales qui pro tẽpore fuerint, teneantur, & debeant d vend. siue venditiones reuocare,& reuocari facere,& illã,seu illas possess. d. adiacentib offerre, & vendere, si voluerint pro condecenti, & iuxto precio emere, qd. si facere adiacentes recusauerint tunc tales vendere volentes possint, & eis liceat eorum posses p deãs quibuscũq. emere volentib⁹ vẽdere, & tradere absq. cõtradictione alicuius psone

De

De nouo regimine, seu de nouis bussulis offit. reficiẽd. quãdo opus erit in pub. addunãtia Rub. Cap. 25.

CVM in regentiũ prudentia patrię cõsistat salubritas statuimus,& ord. & auctorit. pñtis cap. reformamus,qd. quãdo opus,& tẽpus erit in d.Valle,& Villa Balc. fieri nouũ regimẽ, siue nouas bussulas offic. qui regere debeant more solito in ipso cõi seruetur, & seruari debeat ordo inferius adnotat. videl.Qd. Sindicus,& Massarij,qui pro tẽpore fuerint vltimi extracti de bussula,& regimino d. coĩs VIII. vel XV. dieb⁹ ante finẽ eorũ officij teneantur, & debeant de consensu,& voluntate V.C. qui pro tẽpore fuerit more solito cõgregare,& cõgregari facere pub. & general. adunantia hominũ, vel maioris partis hoĩum vniuersitat. d. Vallis,& Villę Balc. in qua quid. addunantia,& cõsilio inter cetera teneantur,& debeant proñere, aut proponi facere q̃tõ est necesse reficere nouũ regimen siue nouas bussulas officialiũ, qui regere debeant in d. cõi, & vigore pñtis cap. locus est in ipsa addunãtia eligere vnũ hominẽ pro quolibet terzerio, qui sint & esse debeant insimul, vnanimiter,& concorditer ad facien. d. nouũ regimen siue nouas bussulas,& sic in ipsa general. addunantia vtsupra eligantur, & eligi debeant p hoĩes in ea existentes vnũ hominũ pro quolibet terzerio ad pred. facien. quib⁹ equid. sic electis teneantur, & debeant iurare ad S. Dei Euangelio scripturis corporal. manutactis ad d. officiũ eligere, deputare, & imbussulare de hominib⁹ d. Vallis,& Villę, illos quos eis videbitur fore idoneos, & actiores ad d. regimen pro exaltatione, ex statu Sacrosanctæ Romanę Ecclesię,& pace, & etiã quiete,& manutentione vniuersitatis pred. remotis ab eis odio,&c. Et illi qui p d. homines seu electos fuerint imbussulati,& deputati publicẽtur more solito simil. in generali adunantia vniuersitat. pred. donec duret bussula p eos cõfecta. Quib⁹ equid. sic electis,& publicatis gaudeãt eorũ offic. cũ honorib⁹, & muneribus acthenus cõsuetis mandant. hunc cap. in premissis inuiolabiliter obseruari. Et si secus fieret non valeat vllo modo alijs quibuscunq. statutis,& reformationibus in cõtrarium facientibus, uel disponentibus non obstant.

De duplicatione penarum in d. damnidatis. Rub. Cap. 26.

ITẽ statuimus,& ord.qd.oẽs pene,& oĩa bãna cõtente,& cõtẽta in uolumine statutorũ d. cõis loquen. de d. dãnidatis tãtũ à festo S. Mariæ de mẽse Martij usq. ad festũ oĩum Sanctorũ duplicentur,& duplicari debeãt in quolibet casu contra delinquentes, & dãna inferentes tã personal. quã cũ bestijs, & si de nocte aliqd. dãnũ datũ fuerit ultra dictas duplicat. iterum duplicẽtur d. penę habita semper respectu ad cap. siue cap. de tali materia loquentia. Et sic in d.Valle,& eius districtu futuro tempore prudãt.

Qd. nulla persona pasculet cum bestijs Caprinis sepem alicuius Vineæ, seu orti. Rub. Cap. 27.

ITẽ stat. & ord. qd. nulla psona de d. Valle, & eius distrĩct. audeat, uel presumat cum bestijs caprinis pasculare,aut pasculari facere sepẽ, siue fractã alicuius uineæ, seu orti existent. in distrĩct. d. Vallis Topinæ,& Villę Balc. pen. V. sol. den. pro qualibet bestia & uice qualib. sup quib⁹ procedi possit prout, & sic lictera statutorum d. coĩs loquent. de modo procedendi super d.damnidatis gramaticaliter sonat statuto in contrarium disponen. non obstant.

Qd. nullus audeat campester de nocte cum eorum animalibus iacere ad pasculandum. Rub. Cap. 28

ITẽ stat.& ord.qd.nulla psona de d. Valle,& eius distrĩct. uel aliunde cuiuscunq. status, & cõditionis existat audeat, uel presumat campester de nocte cum eorum animalibus ad pasculandũ iãre,uel pernoctare,à strata magistra per quã Itur ad Ciuitatẽ Nucerij ad

castrarum

Sancimus

castrarum Capudacquæ, usq. ad pede collismezzi per directum usq.ad domos hereduũ Vannis Andreutij, & donec d.cõfinia dictant p directũ in d.Valle,& eius districtu à Kal. mensis Iunij, usq.& p totum mensẽ Septẽbris sine expressa licentia,& bullecta habit. ab officiale d. Vallis, & cõtrafecerit pun. pen. X. sol. den. pro quolibet, & uice qualib. Si autẽ aliquis lacuerit, & bullectã habuerit siue non,& ea nocte, qua foras lacuerit in ptinent. illius Villę,ubi pnoctauerit esset illatum damnum aliqd.psonaliter,uel cum bestijs cuius nõ reperiretur siue reperiri poss. malefactor. Tunc ille talis, seu illi tales, qui foras lacuerint in districtu illius Villę teneantur, & uigore presentis capituli obligati sint ad solutionem penæ,& emendato damni secundum formam statutorum, aut reformat. loquentium de materia quibuscunq. in contrarium facientibus non obstantibus.

Qd. nullus forensis possit emere domum, seu casalenum in Castris d. Vallis Topinæ. Rub. Cap. 29

ITẽ uolẽtes scandalis quatenus possibile sit obuiare,& ne in castris d. Vallis ualeat aliquis scandalorum seminator cõtra inabitantium pacẽ aliquid macchinare ac lege in perpetuo duratura statuimus, & ordinamus, quod nullus forensis cuiuscunq. status, sexus, & conditionis existat possit, nec ualeat aliquam domum, casalenum, seu abitationem emere per se, uel alium directe, uel indirecte.

De pena capientis columbos. Rub. Cap. 30

ITẽ statuimus,& ord. qd. nulla psona de d. Valle,& eius district.vel aliũde audeat, vel presumat in ipsa Valle,& distr. ipsius cũ aliquo ingenio,rete,vel alio quouis modo,seu artificio capere,aut capi facere colũbas domesticas,vel de colũbaris,seu colũbarijs in aliqua parte anni ad pen. & sub. pen. XX. sol. den. pro quolibet columbo, & vice qualib. auferen. per curiam à contrafacientibus in premissis, & emendat. damni patienti videl. Dño, seu patrone d. columbi siue columborum, si poterit inueniri sin autem delinquẽtes in premissis duplici pena puniantur.

Qd. nullus audeat aliqd. castr. fortillitiã, seu villã alienare, obligare, & cõcedere alicui. Rub. Cap. 31

ITẽ cupientes sub ppetua fidelitate status Ecclesię ppetuo gubernari, ac saluberrima lege in ppetuũ valitura; Sancimus qd. nulla psona cuiuscũq. status, gradus, vel conditionis existat audeat, vel presumat directe, vel indirecte aliqd. castrũ fortelliriũ, villã, seu iurisditionẽ d. Vallis nõ aliqd, aliud de eius ptinen. alicui Dño, Comiti, Baroni, Tirani cõitat. vel alteri particulari psone quoquomodo tradere, dare, obligare, vel aliter cõcedere nõ aliqd. in d. Valle cõtra statũ S. Matris Eccl. macchinare, vel aliqd pred. actentare; Qui autẽ in aliquo pred. quoquomodo deliquerit, si fuerit vniuersitas castri vel Ville in mille ducatorũ aurei cõdẽnetur Cam. Apost. pro medietate,& pro alia medietate Cam. coĩs Vallis Topini; Si autẽ particularis psona fuerit capitis pena puniatur adeo, & taliter qd. penitus moriatur, & oĩa eius bona Cam. coĩs d. Vallis applicentur, & cõfiscentur, si fuerint in fortia d. coĩs. Si autẽ fuerit contumax, & in fortia d.coĩs aliquo tẽpore deuenerit qd. simil. ducatur ad locũ iustitiæ, & ibi caput à spatulis amputetur, adeo qd. penitus moriatur, & eius bona simil. sint Cam. d. coĩs cõfiscata, & receptatores, fautores talium delinquentium in centum ducati auri puniantur absq. aliqua diminutione actendentes qd. ꝛe condemnat. huiusmodi delinquent. nullo tẽpore possit in aliquo consilio hominum d. Vallis ratiocinari, neq. proponi sub d. pena centum ducat. cuilibet proponent. arrenganti, seu scribenti predicta.

Qd.

Qd. proximiores succedant defuntis. Rub. Cap. 32

ITẽ quia reipub. d. Vallis eius heredes diuitijs affluere, & ne quãdoq. eorũ heredit. & bona post eorũ obitũ cõtra eorũ volũtatẽ ad extraneos valeãt deuenire ad ꝑpetuã cip pi domus cõseruationẽ hoc ꝑpetuo statuto sancimus, qd. si qd. absit quãdoq. cõtigerit aliquã mulierẽ nuptã in d. Valle, & eius ptinẽtijs viduã remanere ex ea, & eius viro prodefunct. filijs, & filiab⁹ supstitib⁹, & euenerit casus qd d. filij, & filię decesserint nullo cõdito test. qd. tunc, & eo casu d. filijs, & filiab⁹ sic defunctis succedant equaliter proximiores consanguinei d. talis eorũ pris prodefuncti ꝑ directã lineã paternã ex cippo domus descendẽt. matre ipsorũ filiorũ, & filiarũ, etiã si fuerit nutrix, & eis consanguineis, & filijs ex alio matrimonio ex causa natis, vel nascituris penitus exclusis Autẽtica defuncto & ceteris legibu⁹ de materia loquẽtib⁹ nõ obstãtib⁹ qd. statutũ in precedẽtib⁹ pñtib⁹, & futuris volumus propterea locũ habere, & õi tẽpore obseruari.

Qd. pedagium soluatur à forensibus modo infrascripto. Rub. Cap. 33

ITẽ stat. & ord. qd. oẽs, & singuli forẽtes, & nõ habitãtes in d. Valle, & Villa Balc. vel eorũ districtu, nec faciẽtes in d. coñi factiones reales, & psonales, vt faciũt, seu facient habitãtes in Valle, & Villa pred. pedagiũ siue gabellã cõi locorum pred. seu emptori, vel emptorib. d. prouent. pedagij sub infrascripta pena soluãt, & soluere teneãtur, & debeãt pro infrascr. reb⁹ mercãtijs, & bonis secundũ serie inferius ad notat. Hoc tamẽ expresso, & declarato, qd. si casus euenerit aliquis trãsire ꝑ territoriũ d. Vallis Topini, & Villę Balc. cũ aliqua re, ũel mercãtia cuius pedagij solutio nõ esset in volumine pñtium cap. declarata, & expecificata soluere teneatur, & debeat de similibus ad similia, & vbi non reperiretur simile tunc soluat, & soluere teneatur secundũ consuetudinem acthenus in ipso cõi obseruat. & vsitatam, & in primis

Pro qualibet salma panni coloris ad mulum	sol.	7.	d. 6
Pro qualibet salma lanæ, & lini ad mulum	sol.	5.	
Ad somarium	sol.	2.	
Pro qualibet salma panni coloris ad somarium	sol.	2.	
Pro qualibet salma caniuacci ad mulum	sol.	4.	
Ad somarium	sol.	2.	
Pro qualibet salma stamignarum ad mulum	sol.	10.	
Ad somarium	sol.	5.	
Pro quolibet salma piscium ad mulum	sol.	5.	
Ad Asinum	sol.	2.	d. 6
Pro qualibet salma salis ad mulum	sol.	3.	d. 9
Ad somarium	sol.	2.	d. 6
Pro qualibet salma olei ad mulum	sol.	5.	
Ad Asinum	sol.	2.	d. 6
Pro qualibet salma carnium salatarum ad mulum	sol.	5.	
Ad Somarium	sol.	2.	d. 6
Pro qualibet salma floris petræ ad mulum	sol.	7.	d. 6
Ad Somarium	sol.	3.	d. 9
Pro qualibet salma acciarij ad mulum	sol.	5.	
Ad Asinum	sol.	2.	d. 6
Pro qualibet salma Verzini ad mulum	sol.	15.	

Ad Aſinum	ſol.	7.	d.
Pro qualibet ſalma melaranciorum	ſol.	2.	d.
Pro quolibet polletro cauuallino, & molecto	ſol.	6.	
Pro quolibet polletro, vel polletra Aſinina	ſol.	2.	d.
Pro quolibet centinario caprarum, vel euehorum	ſol.	30.	
Pro quolibet centinario pecudum	ſol.	25.	
Pro quolibet porco vſque in decem	ſol.	1.	d.
Et à decem vſq. in XXV. pro quolibet	ſol.	1.	
Et à XXV. ſupra pro quolibet d. decem	ſol.	0.	d.
Pro quolibet porchitto vſq. in X.	ſol.	1.	
Et à X vſq. in XXV. den. decem pro quolibet	ſol.	0.	d.
Et à XXV. ſupra den. ſex pro quolibet	ſol.	0.	d.
Pro qualibet beſtia bouina, & bufalina appolien. vel Romaneſca	ſol.	6.	
Item pro noſtratis	ſol.	2.	d.
Pro quolibet ſalma plumbi, vel ferri lauorati ad mulum	ſol.	5.	
Ad ſomarium	ſol.	2.	d.
Pro qualibet ſalma mercium ad mulum	ſol.	10.	
Ad ſomarium	ſol.	5.	
Pro quolibet ſalma coramis piloſi ad mulum	ſol.	7.	d.
Ad ſomarium	ſol.	4.	
Pro quolibet ſalma mellis, caſei, vel rigolitij ad mulum	ſol.	7.	d.
Ad ſomarium	ſol.	3.	d.
Pro qualibet ſalma frumenti ad mulum	ſol.	5.	
Ad ſomarium	ſol.	2.	d.
Pro qualibet ſalma pili	ſol.	2.	d.
Pro qualibet ſalma ſcotani	ſol.	2.	
Pro qualibet ſalma malorum gran.	ſol.	2.	d.
Pro qualibet ſalma lignamis laborat. ad mulum	ſol.	5.	
Ad aſinum	ſol.	2.	d.
Pro qualibet ſalma nucium	ſol.	2.	d.
Pro qualibet ſalma amindolarum	ſol.	5.	
Pro qualibet ſalma pirorum, & hijs ſimilium	ſol.	2.	d.
Pro qualibet ſalma poponum ad mulum	ſol.	5.	
Ad aſinum	ſol.	3.	
Pro qualibet ſalma ceparum, & hijs ſimili, &c. ad mulum	ſol.	5.	
Ad aſinum	ſol.	3.	
Pro qualibet ſalma vitri laborati ad mulum	ſol.	7.	d.
Et ad ſomarium	ſol.	3.	
Pro qualibet ſalma zaffaramis ad mulum	ſol.	60.	
Et ad ſomarium	ſol.	30.	
Pro qualibet ſalma ſirici	ſol.	30.	
Pro qualibet ſalma pennarum	ſol.	15.	
Et ad ſomarium	ſol.	7.	d.

pro qualibet ſalma ſaponis	ſol.	4.	
pro qualibet ſalma pellicciariæ ſconcæ ad mulum	ſol.	5.	
Et ad ſomarium	ſol.	2.	d. 6
Pro qualibet ſalma pellicciariæ conciæ ad mulum	ſol.	10.	
Et ad Aſinum	ſol.	5.	
Pro qualibet ſalma vuarum paſſularum	ſol.	5.	
Pro qualibet ſalma picis	ſol.	5.	
Pro qualibet ſalma petrarum macengnarum	ſol.	1.	
Pro qualibet ſalma ſpetiariæ ad mulum	ſol.	10.	
Et ad ſomarium	ſol.	5.	
Pro qualibet ſalma funium,& riganellorum vel filat.ad mulum	ſol.	5.	
Et ad ſomarium	ſol.	2.	d. 6
Pro quolibet ſalma panni ſubtilis curat. ad mulum	ſol.	7.	d. 6
Et ad ſomarium	ſol.	3.	d. 9
Pro qualibet ſalma aſtarum ferratarum ad mulum	ſol.	7.	d. 6
Et non ferratarum	ſol.	3.	
Pro qualibet ſalma tabularum	ſol.	2.	
Pro qualibet ſalma raminis laborat. ad mulum	ſol.	7.	d. 6
Pro qualibet ſalma geſſi	ſol.	0.	d. 6
Pro qualibet ſalma aſſognię	ſol.	2.	d
Pro qualibet ſalma paliactorum	ſol.	5.	
pro qualibet ſalma guarnellorum	ſol.	5.	
pro qualibet ſalma pannorum veterum	ſol.	5.	
pro qualibet ſalma ſeminis lini	ſol.	2.	
pro qualibet ſalma grani frumenti, & panis	ſol.	3.	
pro qualibet ſalma metalli	ſol.	5.	
pro qualibet ſalma aluminis arocchi	ſol.	7.	d. 6
pro qualibet ſalma bolicis, vel cerę ad mulum	ſol.	7.	d. 6
pro qualibet ſalma bombicinis ad mulum	ſol.	5.	
pro qualibet ſalma catarum membran	ſol.	8.	
Pro qualibet ſalma pignorum	ſol.	1.	d. 6
Pro qualibet ſalma rerum, & bonorum alicuius ebrei cuiuſcumq. conditionis, & valoris exiſtet ret	ſol.	10.	
Pro quolibet ebreo equeſter	ſol.	5.	
Et ſi iuerit pedeſter	ſol.	2.	d. 6
Pro qualibet ſalma arneſium	ſol.	10.	
Pro qualibet ſalma calcine	ſol.	0.	d. 6
Pro quolibet lepore	ſol.	0.	d. 4
Pro quolibet paro ſtarnarum	ſol.	0.	d. 6
Pro qualibet ſalma ſtoyarum	ſol.	2.	
Pro quolibet ſacco carbonum	ſol.	0.	d. 2

Qd. debeat ſolui pedagium de ſimilibus ad ſimilia de rebus quibus non eſſet facta mentio ſpecialis, & qd. nulla perſona audeat, vel preſumat defraudare. Rub. Cap. 34

DEclarantes expreſſæ, ac etiam ordinantes, & reformantes qd. de rebus mercãtijs & bonis,quę ſeu de quib⁹ in volumine d. capitulorũ vtſupra nõ eſſet facta mẽtio ſpecialis oĩmode vtſup. debeat ſolui pedagiũ videl. de ſimilib⁹ ad ſimilia, & vbi

non

nō reperiretur ſimile ſecundū cōſuetudinē acthenus in d. Valle obſeruat. & vſitat. & qd nulla pſona audeat, vel preſumat d. pedagiū, ſeu gabellā modo aliquo defraudare, vel in eo fraudē cōmictere, nec viā inuſitatā facere, neq. loca, vel aliq̄ ipſorū, vbi cōſuetū eſt in d. Valle d. puentū pedagij ſolut. ptranſire ſecundū ſolut. ipſius pedagij; & qui cōtrafecerit in pred. vel aliquo predictorū pdat, & vigore pntis cap. pdere teneatur, & debeat rē fraudatā, & ſup, qua fraus cōmiſs. fuerit, & vltra d. pditionē, & amiſſionē ſoluat, & ſoluere teneatur, & debeat pro pena, & noīe penæ libras XXV. den. Cuius penæ, & rei ſic fraudat. tertia pars ſit Com. d. coīs, alia tertia emptoris d. pedagij, & reliqua tertia illius, qui d. fraudū inuenerit, & ipſum duxerit ad iuſtitiā curiæ d. coīs, & vnuſquiſq. poſſit, & valeat cōtrafaciētes in pred. denūtiare, & accuſare, ac etiā introducere trāſeuntes pred. comictentes cū eorū reb⁹, & bona, & aſſignare curię, vel paſſagerio d. coīs, & lucretur d. tertia pars tam penę pred, quam etiam rei fraudatæ.

Qd. quicūq. vēderit aliqd. alicui forēſi debeat pedagiū penes ſe detinere, & aſsignare pedagerio Rub. cap. 33

ITē ſtat. & ord. qd. oēs, & ſinguli hoīes, & pſonæ de Valle, & eius diſtrict. qui, vel quæ de cetero vēderent aliqua eorū bona, res & mercātias alicui, vel aliquib⁹ forenſib⁹ teneatur, & debeat pedagiū illius rei penes ſe ipsū vēditorē detinere, & ipsā rem vēditā cū ſolutione pedagij aſſignare pedagerio d. coīs cāu quo talis forenſis nō aſſignauerit in term. duorū dierū poſt d. factā venditionē; Et qui cōtrafecerit in pred. puniatur ac ſi doloſe d. pedagiū fraudaſſe, & in ipſo fraudē cōmiſiſs. & pro tali forenſi d. venditor teneatur, & obligatus ſit tam ad ſolutionem penæ quam etiam pedagij, ac etiam perditionem d. rei ſic vendit. alicui forenſi, vel forenſibus.

Qd. pedagerij null atenus valeāt, vel poſsit exigere vltra ſummas in cap. declaratas. Rub. Cap. 34

ITē ſtat. & ord. qd. pedagerij ſiue emptores d. puent. pedagij, qui pro tēpore fuerint nullats. poſſint, aut valeant exigere vltra ſummas, & quantitates in d. cap. declaran. ad pen. XXV. lib. den. de facto auferen. & reſtitut. dānorū, & expenſarū, ac intereſſe patienti per quolib. & vice qualib. qua cōtra factū fuerit quomodolib. in pred.

Qd. liceat mulierib. cōtrahere, & bonis ſuis renūptiare cū pntia duorū conſanguineorū. Rub. Cap. 35

ITē volētes mulierū fragilitati ſuccurrere, ſtatuimus, & ord. qd. cuilibet mulieri tam nuptę, quā in poſterū nubēdę in d. Valle habitāt, vel q̄ habitauerit in futurū liceat ad libitū ſui tā cū ſcriptura, quā ſine, cōtrahere, & eius bonis pntib⁹, & futuris renūtiare dūmodo talis cōtractus fiat cū pntia, & cōſenſu duorū proximiorū cōſanguineorū ex parte patris, & ſi pred. careret cū pntia, & cōſenſu duorū proximiorū cōſaguineorū ex parte matris, & quicquid tali ſollēnitate adibit. p d. tales mulieres contract. & factū fuerit valeat, & teneat nō obſtantib⁹ eius minori ætate plenā obtineat roboris firmitatē. Quod autē cōtra pred. formā factū fuerit, ſit ipſo iure nullū, & nullius valoris, nō obſtant. qd. iuramentū talis mulieris in d. cōtract. interueniſſet, vel quacūq. alia ſolēnitas etiā ſi decretū V.C. appareret interpoſitū, quo caſu d. talis mulier q̄ ſine ſuprad. ſollēnitate contraxit intelligatur dolo malo, & fraudi pſuaſionib⁹ aduerſarij ad ſic cōtrahēdū inducta, & fore & eſſe enormiſſime leſa. V. C. d. Vallis qui pro tēpore fuerit talē cōtractū producentē, vel allegantē nullats. audiat ſub pena 50. lib. Cam. d. coīs applicādarū, & pred. volumus pprimo obſeruari autentica iuramēta puber. & cap. cū cōtingat, & alijs ſimib⁹ legib⁹ nō obſtatib⁹; & talis cōſaguinei vtſupra intelligantur vſq. in tertiū gradū de iure Ciuili cōputandū, & caſu quo tales cōſanguinei abeſſent, vel nollēt cōſentire quo tunc pntia V.C. & Sindici d. Vallis ſufficiat, & cōtract. vel renūtiatio in pntia predictorū fact.

vel

vel fact. teneat, & pleno iure valeat, & obseruetur vtsupra, & d. statutum voluerunt perpetuo in preteritis, pñtibus, & futuris obseruari aliquo cap. d. statutorum supra, vel infra posito, & alijs in contrarium non obstantibus quibuscunq.

Additio rubricæ de raptu mulierum facta Cap. 37. Rub. Cap. 38.

ITẽ hac lege p primo duratura ad compescendas inhonestorũ insolẽtias sancimus, & ord. addẽdo statuto posito in volumine d. statutorũ, & sub rubrica de raptu mulierũ &c. qd. nullus audeat, vel presumat in d. Valle, & eius distrĩct. de die, nec de nocte inhoneste, vel iniuriose ad domũ seu cascinã, vel aliã habitat. alicuius honestæ mulieris accedere. Qui autẽ cõtra pred. fecerit si cõtra voluntatẽ d. mulieris fuerit, & de die in L. lib. den. Cam. d. coĩs applican. cõdẽnetur, si autẽ de voluntate d. mulieris fuerit & de die accesserit in vigintiquinq. lib. den. vtsupra applican. cõdẽnet. & in quolibet pred. casuũ si de nocte fuerit, volumus d. penas pecuniarias talib. delinquẽtib. duplicari.

Additio rubricæ statuti in volumine de pena percutientis aliquem manu vacua. Rub. Cap. 39

ITẽ addendo statuto posit. in volumine statutorũ d. Vallis sub rubrica de pena percutientis aliquẽ manu vacua, statuimus qd. quicunq. de cetera cõtra aliquã personam manu vacua iniuriose adminauerit in centũ lib. den. vtsupra applicandis cõdemnetur quã additionem volumus perpetuo in dicta Valle abseruari.

Additio statuti de festiuitatibus custodiendis. Rub. Cap. 40

ITẽ addendo, seu corrigendo statutũ positũ in volumine statutorũ d. Vallis in tertio lib. sub Rub. de festiuitatib⁹ custodiendis in hac parte tamẽ corrigentes ac lege perpetuo duratura, statuimus qd. de cetero vltimus dies Veneris Sãcti Quatragesimæ cuiuslib. anni ad reuerentiã Passionis D. N. Iesu Christi solus sollẽniter debeat p oẽs custodiri sub pena in d. statutis cõtencta, ceteris autẽ dieb⁹ veneris totius anni ad libitum cuilibet liceat in pũe laborare nisi tali die aliud festum ex forma d. statutorũ celebrãdũ occurrerit, quo casu volumus forma statuti pred. seruari ratione talis festiuitatis tali die veneris occurrentis cap. aliquo d. statutorum supra, vel infra posito non obstant.

Qd per suprad. statuta, & ord. in nullo preiudicetur neq. derogetur alijs statut. antiquis. Rub. Cap. 41

ITẽ stat. ord. & declaramus q̃ per suprad. statuta, & reformationes per nos facta, & ordinata in nulla preiudicetur, neq. derogetur alijs statutis, & reformationib⁹ antiquis d. Vallis Topini scriptis, & publicatis manu Ser Damiani Petruccioli Getilutij de Pedeluco pub. Not. & scribę pred. statutorũ, & reformationũ antiquorũ inde rogat. immo semper maneãt in suo robore rata, & firma saluo qd. si iñctis statutis, & reformationib⁹ expressa mẽtio de d. statutis q̃ in hijs in quib⁹ specialis mẽtio fieret, seu exprexe derogaretur, adderetur, vel diminueretur q̃ iñcta statuta, & reformationes roboris firmitatem obtineant.

ACTA, cõpleta, & approbata, ac publicata fuerũt suprad statuta, reformationes, & additiones p suprad. statutarios, & reformatores. Quę statuta reformationes, & additiones suprascrip. & oĩa, & singula voluerũt, & ord. haberi pro legib⁹, & statutis municipalib⁹ d. Vallis Topini, & Villę Balc. & ipsa inuiolabiliter obseruari mãdauerũt alijs statutis antiquis vtsupra sẽp in suo robore pmãsuris scripta p me Paulũ Angeli de Gualdo Captano orũ pub. Not. & Iudicẽ ord. & V.C. d. Vallis Topini, & Villæ Balc. & nunc Not. & scribã p d. statutarios ad pred. scribẽda, cõficiẽda, & ordinanda specialiter eleptũ, & deputatũ sub amnis Dñi Millesimo quatrincẽtesimo quinquagesi-

mo sexto, & die decimaquinta mensis Augusti quarta inditione tẽpore Sãctiss. in Christo Patris, & Dñi Dñi N. Calisti Diuina prouidentia Papæ Tertij.

ET ego Paulus Angeli de Gualdo Captaneorũ pub. Imperiali aũcte. Not. & Iudex ord. & ad pñs V.C. Vallis, & Villæ Balc. district. d. Vallis pro Sacrosancta Rom. Eccl. & Sanctiss. D.N. Dño Calisto Papa Tertio, nec non Reuer. in Christo patris & Dñi Dñi Bartol. Dei, & Apost. Sedis gratia Episcopi Cornetani, & Montisflasconis Fulginei Vallis, &c. digniss. Gubernatoris, & nunc Not. & scriba vocatus electus, & deputatus p d. statutarios ad d. statuta, & reformationes, & capitula d. statutorum, & reformat. scriben. & cõficien. & rogatus à d. statutarijs d. statuta, & reformationes scribere scripsi, & publicaui signumq. meum apposui consuetum.

Loco † signi signum mei Pauli Not. supradicti.

IN Nomine Dñi Amen; Anno D. Mccccl vi. inditione quarta, die vero vltima mẽsis Augusti tẽpore Sãctiss. in Christo Prĩs, & Dñi D. Calisti Diuina prouidentia Papæ Tertij, Reuerendiss. in Christo Pater, & Dñus D. Bartholomeus Dei gratia Episcopus Cornetanus, & Montisflasconis pro S. R. Eccl. & pred. Sanctiss. D. N. Calisto Fulginei, Vallis Tupini, & Villæ Balc. Guber. visis, examinatis, discussis, & mature intellectis statutis, & reformationib⁹ in pñti volumine descriptis ipsorũq. tenore cap. & partib⁹ bñ, & singulariter cõsideratis Actẽdens ipsa statuta, & reformationes in oĩb⁹, & per oĩa esse dictis populis saluberrimas, & ipsas aut. ipsarum quacunq. particula in nullo facere cõtra Ecclesiasticã libertatẽ statuta, & reformationes pred. cũ earum singulis partib. & cap. tãquã rationabiles, & Iustissim. auctoritate gubernationis suę approbauit, cõfirmauit, & roborauit, & mand. ipsas in oĩb⁹ suis partib⁹, & cap. ppetuis tẽporib⁹ ab oĩb⁹ inuiolabiliter obseruari Cõstitut. statut. reformat. & cõsuetudinibus cõtrarijs nõ obstãtib. quibuscunq. Acta fuerunt hęc in cõuentu S. Fortunati de obseruãtia B. Francisci extra, & prope mõtẽ Falcon. vbĩ ad pñs pred. D. Gub. morã trahit, & residet Anno, inditione, mense, die, & poñtu quib. supra pñtib⁹ Egregio decretorum doctore D. Baptista castaloñ de Corneto ipsius D. Gub. Auditore, ac ser Bartholomeo de Castello testibus ad premissa, vocat. habitis, & rogatis.

ET ego Antonius de Chrispis de Corneto pub. Apostolica auctoritate Not. & ad pñs pred. Reuerendiss. D. Gub. Cãcellarius de premissis vna cum pronominatis testib⁹ rogatus fui, & ideo scripsi, & me subscripsi, & signum meum apposui cõsuetum in fidem, & testimonium premissorum.

TABVLA REFORMATIONVM.

Si quis produxerit aliqd. Instrum. in Iudicio de aliqua re vẽdita, donata, &c. ex quo acquireretur aliqd. ius, & nõ acceperit possess. corporalẽ in spatiũ duorũ annor. non audiatur. Rub. Cap. 1.

De mentione facta in aliquo contractu, vel pacto de Floreno. Rub. Cap. 2.

Qd. mulier dotata sit cõtẽta suis dotib. & ad successionẽ ab intestato peruenire nõ possit. Rub. Cap. 3.

Quod nulla persona possit petere pro alimentis alicuius Dotis aliquam quantitatem pecuniarum in vnũ annum. Rub. Cap. 4.

Qd. nullus possit aliquem excasare, vel exmasiare. Rub. Cap. 5.

Quando casus euenerit qd. in d. Valle, & Villa remanerent aliqui minores. Rub. Cap. 6.

Qd. vnusquisq. maior xiiii. annis possit denuntiare, & accusare blasfemantes Deũ Rub. Cap. 7.

Qd. quicũq. cõburẽt aliquã domũ cappanã, paleare, metã, vineã, possess. sepẽ, vel arborẽ. Rub. Cap. 8.

Qd. nullus audeat frãgere murũ, vel muros, & de nõ intrã. vel exeũ. aliũde quã per portas. Rub. Cap. 9.

Qd. nullus occupet, vel retineat aliqua bona Cõis. Rub. Cap. 10.

Qd. nullus procuret, aduocet, vel patrocinium prestet alicui in Cõe. Rub. Cap. 11.

q̃d. si quis petijt ab aliquo aliquã rẽ, seu pecuniæ quãtitatem de qua per prius fuit solut. Rub. Cap. 12.
q̃d. nullus possit intus castr. hẽre aliquã domũ copertã nisi copertimine terreo, vel lapideo. Rub. Cap. 13.
q̃d. V.C. possit, & valeat cõstringere proximus bãditi siue cõdẽnati ad æmẽd. bona bãniti. Rub. Cap. 14.
Quicunq. haberet domum, seu partem domus, vel possess. cõem, aut contiguam cum aliquo suo conserte debeat reparare. Rub. Cap. 15.
De Blado non extrahendo de Valle Topina, & eius destrict. Rub. Cap. 16.
q̃d. V.C. non audeat ab aliqua persona recipere aliquam quantitatem pecuniarum, quæ deuenire deberet in Communi. Rub. Cap. 17.
q̃d. quicũq. hãns domũ, vel casalenum in aliquo Castro soluere debeat per ad concimine Rub. Cap. 18
q̃d. oẽs boiẽs maiores 14. annis quãuis non herẽnt domos in Crĩs teneãtur facere Custodias Rub. Cap. 19
q̃d. quicũq. hẽns, vel possidẽs aliquã possess. non sibi, vel alteri allibratã, vel adcatastatã Rub. Cap. 20
q̃d. nullus offic. possit, neq. valeat de administrat. eius officij in tẽpus sex mẽsiũ sindicare. Rub. Cap. 21.
De relaxatione balistræ per V.C. cuiuslibet semestris. Rub. Cap. 22.
q̃d. Cãm. possit relaxũ ãni nullats. petere possit aliquã quãtitat. pecun. à cultorib. datiuarũ Rub. Cap. 23.
q̃d. quãdo casus euenerit qd. aliquis voluerit vẽdere aliquam possessionem teneatur eam vendere adiacentibus. Rub. Cap. 24.
De nouo regimine, seu de nouis bussulis offit. reficiẽd. quãdo opus erit in pub. addunãtia Rub. Cap. 25.
De duplicatione penarum in d. damnidatis. Rub. Cap. 26.
q̃d. nulla persona pasculet cum bestijs Caprinis sepem alicuius Vineæ, seu orti. Rub. Cap. 27.
q̃d. nullus audeat campestr de nocte cum eorum animalibus iacere ad pasculandum. Rub. Cap. 28
q̃d. nullus forensis possit emere domum, seu casalenum in Castris d. Vallis Topinæ. Rub. Cap. 29
De pena capientis columbos. Rub. Cap. 30
q̃d. nullus audeat aliqd. castr. fortillitiã, seu villã alienare, obligare, & cõcedere alicui. Rub. Cap. 31
q̃d. proximiores succedant defunctis. Rub. Cap. 32
q̃d. pedagium soluatur à forensibus modo infrascripto. Rub. Cap. 33
q̃d. debeat solui pedagium de similibus ad similia de rebus quibus non esset facta mentio specialis, & qd. nulla persona audeat, vel presumat defraudare. Rub. Cap. 34
q̃d. quicũq. vẽderit aliqd. alicui forẽsi debeat pedagiũ penes se detinere, & assignare pedagerio Rub. cap. 35
q̃d. pedagerij nullatenus valeãt, vel possint exigere vltra summas in cap. declaratas. Rub. Cap. 36
Additio facta cap. 37. de rapt. mulier. &c. Rub. Ca
Additio rubricæ Statuti in volumine de pena percutientis aliquem manu vacua. Rub. Cap.
Additio statut. de festiuitatibus custodiendis Rub. Cap. 40
q̃d. per suprad. statuta, & ord. in nullo preiudicetur, neq. derogetur alijs statut. ãtiquis Rub. Cap. 41

IN Nomine Indiuiduæ Trinitatis Amen. Infrascriptæ sunt correctiones, & additiones factę ad statuta coĩs, & hominũ Vallis Topini, & Villæ Balc. factæ, ordinatæ, obtẽtæ, & cõpositæ pro bono laudabili, & quieto viuere hominũ, & vniuersitatis d. coĩs Vallis Topini, & Villæ Balc. Ad lãudẽ, & honorẽ omnipotẽtis Dei, eiusq. glorioſissimæ Matris Mariæ sẽper Virg. gloriosæ, & Beatiſs. S. Laurẽtij, & S. Christinæ protectorũ coĩs vniuersitatis, & hominũ d. Vallis Topini, & Villæ Balc. & totius celestis Curię Amẽ. honorẽ, & statũ S. R. Eccl. ac Beatiſs. Sũmi Põtificis, & Sacri Collegij Romanorũ D. Cardinaliũ, & R. D. Gub. Ciuitatis Fulginei, Vallis Topini, &c. Et ad trãquillũ bonũ, & quietũ viuere, & pacẽ quietẽ, & vnionẽ Doctorũ hominũ d. coĩs factæ, ordinatæ, conuitæ, cõpositæ, & reformatæ p̃ spectabiles homines ser Dominicũ Cagni, Iacobũ Costãæ, Angelus Sãtutij, Ciolũ Vagnis, & Paulũ Augustini hõnes electos p̃ cõe, & cõsiliũ generalem vniuersitatis, & hominum d. coĩs Vallis Topini, & Villæ Balciani ad infrascripta omnia, & singula habentes liberam, ac plenam potestatem arbitrium, ac autoritatem, vt plene patet in libris informat. d. coĩs manu ser Barnaldi, ser Andreæ de Nucerio V. C. dictæ Vallis inde rogati sub anno D.N. Iesu Christi ab eius salutifera natiuitate M. quatringentesimo septuagesimo quarto inditione vii. Pontificatus Sanctiſſimi in Christo Patris, & Domini nostri D. Sixti Diuina prouidentia Papæ Quarti diebus, & mensibus infrascriptis.

Additio

Additio ad statutum super pōitū sub rubrica de Sindicatu V.C. d.Vallis Rub. Cap. 1

ITē statuimus, reform. & admonemus addēdo supranominato statuto de Sindicatu V.C. qd. in futurū quilib. V.C.d.Vallis Topini,qui pro tēpore fuerit stet,stare debeat teneatur finitis sex mēsib⁹ sui officij ad reddēdū rationē sui officij, & ad Sindicatū p quinq. dies, & durātib⁹ d. quinq. dieb⁹ debeat in hospitio habitare, & stare,& infra tr dies de d. quinq. dieb⁹ liceat vnicui dare petitionē suā, ac producere cōtra d.V.C.si v luerit,& à d. triduo vlt. nō audiatur reliqui duo dies de quinq.sint pro inuestigāda ver tate,& diffinitiue pronunciando in absoluen. vel condemnando V.C. placet.

De pena forensium damni dant. Rub. Cap. 2.

ITē statuerūt, & reformauerūt qd. quicūq. forēsis dederit dānū psonaliter vel cū bestij in territorio d. Vallis Topini teneatur, & obligatus sit ad illā penā,qua puniri deber aliquis de Valle Topina dans dānū in eius territorio q̄ tale dānū dederit, & nō plus, nec minus, & talis forēsis dānū dās teneatur fidē facere de pena, quæ est pro tali dāno dat ab illis de Valle Topina in territ. suo p lrās autēticas officialis, qui pro tēpore fuerit su dānis datis in d. suo territ. Et hoc statutū locū habeat in d.d. & in datiuis soluen.à d. fo rensib⁹, quæ soluātur,& solui debeāt cōi Vallis Topini à pred. forēsib⁹ sicut & prout i li de Valle Topina soluere tenerentur, & soluunt in territorio d. forensium. Placet q damnum dans puniatur secundū statutū loci proprij etiā non facta d. fide.

Additio ad statutum positum sub rubrica de mercede, & salario V. C. per examin. testium, & per r quisitionibus fiendis. Rub. Cap. 3.

ITē statuerūt, ord.& reformand. addiderūt,supranotato statuto de mercede, & salari V.C,&c. Qd.in futurū oēs. qui fuerint ad officiū V C. d. Vallis dūtaxat recipere po sint pro sui mercede, & salario bononenū vnū pro examinatione vniuscuiusq. testis a illo ad eius instātiā fuerit examinatus tā in causa ciuili, quā criminali, quā etiā mixta, si fuerit requisitus copiā actestationū dare, & dederit, vel p eum, qui d. V.C. requisiu rit, steterit quominus habuerit dūtaxat d. V. C. habere, & recipere possit pro quolib teste, vel in pub. vel priuata forma dato, vel oblato bononen. duos quo quolibet te videl. bononen. duos tā pro examine, quā pro copia,& nō vltra. Et si quis V. Com pred. pro tēpore existētiū plus d. bononeno pro examinatione, & duob⁹ bononen. p extractione, & datione copię vtsupra receperit incidat ipso facto in penā vigintiquin librarū den. retinen de suo salario tēpore sui Sindicatus Placet. vt

ITē qd. d. V.C.& quilib. ipsorū,qui pro tēpore fuerint in executionib⁹ fiēdis p eos c tra hoies d.Vallis,& eius district. si talis exequtio ascēderet ad sūmā decē librarū,& a inde infra dumtaxat, recipere possit denarios sex pro qualibet libra,& nō vltra, & si s ma de qua fieret exequtio excederet sūmā d. decē librarū tunc, & eo casu d. statuent voluerunt,& statuer. seruari debere suprad. statutū de materia loquent. excepto qd. causis cōmissarijs, in quib⁹ voluerunt,& statuerunt d. statuentes,qd. d. V.C. habeāt, habere possint dūtaxat bononen. vnū pro quolib. floreno 1; summa de qua facta fu rit exequtio nō excedat viginti florenos. Si vero excederet d. summa de qua facta fu exequtio summā d.vigiti florenorum quātacunq. fuerit quātitas habeat,& habere poss pro sua mercede, & salario exequtionis pred. integrum bononenum dumtaxat pro qu libet floreno, & nō vltra,& intelligātur oīa pred. circa exactionē d. mercedis, si fiat, factæ fuerit cōtra hoies d. Vallis,& eius district. sub pena pred. in forēsib⁹ vero d. V. exigant, & exigere possint, vt acthenus soliti sunt exigere, & habere Pl.

Additio

Additio ad reformat. insertam supra in presenti volumine Statuto ad Cartas : de exact. & modo exigendi pedagia Rub. Cap. 4

ITē ſtatuerūt,ord.& addēdo ſupranominatæ reformationi reformauerūt, qd. in futurū quicūq. de d. Valle,vel eius diſtrict. vēderet alicui forenſi aliquid,& oē id de quo ſoluitur gabella,ſeu pedagiū, talis vēditor teneatur,& obligatus ſit ſub iñcta pena retinere debitū pedagiū,ſeu gabella penes ſe vēditorē, & illud, ſeu illā reddere,& aſſignare gabellario, ſeu pedagiario d.Vallis infra octo dies,tunc ſequentes à die venditionis pred. Et ſi talis vendēs in pred. retētione,& cōſignatione fuerit negligēs ; incidat ipſo facto in pena lib. decē den. pro quolib. cōtrafaciente, & negligente pred. facere , & qualibet vice ; Et tertia pars d. penæ ſit & eſſe debeat d. Coīs Valli Topini , & duę partes de tribus ſint & eſſe debeant d. gabellarij , ſeu pedagiarij , qui tempore d. negligentiæ fuerit gabellarius, ſiue pedagiarius : P.

Additio, & correctio ad ſtatut. & reformat. loquen. de feſtiuitatibus cuſtodiendis Rub. Cap. 5

ITē ſtatuerūt,& ord. qd.in futurū oēs,& ſinguli dies Veneris de mēſe Martij veniētes ab oībus hominibus de d. Valle, & in ea habitātib⁹ cuſtodiātur ſub pena,& ad penā cōtēpt. ſupra in ſtatutis de feſtiuitatib⁹ cuſtodiēdis ; Et ſi in d. ſtatutis cōtineretur , ſeu reformationib⁹ pred. preciperetur cuſtodiri aliqua feſta, ſeu feſtiuitates , quę nō eſsēt de precepto S. M. Eccleſię cuſtodiēdæ ex nunc vigore pñtis cenſurę ſtatuerunt, & refor. impune poſſe d. dieb⁹ laborari,& fieri p libito voluntatis vniuſcuiuſq. exceptis d. diebus veneris de menſe Martij , vtſupra expreſſum eſt : Placet excepto feſto S. Bernardini cuius diem volumus obſeruari, & cuſtodiri .

Qd. nullus de Valle Topina, & eius district. vendat in confinibus alicui forensi. Rub. Cap. 6

ITē ſtatuerūt,ord.& refor. qd.in futurū nullus de Valle Topina,nec eius diſtrictu valeat, nec poſſit vēdere, donare, pmutare, nec aliquo modo, vel queſito colore alienare aliqd. terrenū, ſeu poſſeſs. alicui forēſi nō ſubiecto cōi d.Vallis Topini, qd. terrenū ſit vel fuerit prope cōfinia d. Vallis ad mezengas cētū , qd. terrenū in d. mezēgas exiſtās à d. cōfinib⁹, nullus pōtem, facultatē, ſeu arbitriū habeat d. nō ſubiecto vēdere , donare, pmutare,vel quoquomodo alienare . Et ſi talis vēditio, donatio, pmutatio , vel alienatio facta fuerit penitus,& omnino ſit,& eſſe intelligatur nulla,& ita nūc declaratur nulla, nullius efficacię,vel momenti, nihils. talis vēdens,donās,pmutās, vel quoquomodo alienans ipſo facto incidat in penam vigintiquinq. lib. den. d. Cōi applican. pro quolib. & qualib. vice quib⁹ contra ventum fuerit . Placet .

De vacatione officialium. Rub. Cap. 7

ITē ſtatuerūt,ord.& refor. qd. nullus officialis d. Vallis,qui pro tēpore fuerit, vel erit in futurū poſſit venire ad extraēdū aliqd. officiū ī d.Valle, nec eligi poſſit ad officiū pred. niſi finitū ſit rriēniū à die exitus ſui officij vſq. ad diē introitus , & quicūq. nominauerit ex pred. incidat in penā triū ducatorū aurei pro quolibet & qualibet vice , & nihils. talis nominatio, & electio ſit ipſo iure nulla . Placet .

De mercede V.C. ex condemnationibus Criminalium Rub. Cap. 8

ITē ſtatuerūt, & refor. qd. officiales d. Vallis videl. V. C. qui pro tēpore erūt habeāt, & habere debeāt quintā partē cōdēnationū criminaliū ſuo tēpe , & p ipſum factarū quintā partē videl. ſūmæ taxatæ p cōſiliū d. Vallis , & etiā ſi cū effectu ſūmā taxatā ad manus Camerarij d. Vallis puenire fecerit , & nō aliter , & ſi cōdēnatū detineret qui

talẽ penã ſolueret pro eius carceratione nil vltra d. quintã partẽ poſſit exigere, vel habere à carceratis, vel detẽtis pred. ſub pena decẽ ducatorũ aurei pro quolib. & qualib vice retinẽdorũ tẽpore ſui ſindicatus. Placet exceptis forenſibus.

Debita forenſium quomodo poſsint exigi. Rub. Cap. 9

ITẽ ſtatuerunt,& refor. qd. V.C. d. Vallis nõ poſſint debita forenſiũ cognoſcere, exigere, ſeu exigi facere pro forenſib⁹, & nõ habitãtib⁹ in d. Valle, niſi preſentialiter ſit talis creditor forenſis pñs, vel eius legitimus prõr, qui de ſuo mandato ꝑ pub. Inſtrum. fidẽ faciat,& ſi aliter fieret cõtrafacientes ,vice qualibet, & pro quolib. puniatur tẽpore ſui ſindicatus in ducatis aurei trib⁹ applicandis Cameræ d. Coĩs. Placet.

De licentia habenda pro vindemijs Rub. Cap. 10

ITem ſtatuerunt,& refor. qd. nullus habens vineam, vel pergulas in territorio d. Vallis audeat,vel preſumat, aut poſſit vindemiare, niſi prius habeat licentiã à conſ. d. Vallis vel in genere, vel in ſpecie ſub pena decem lib.den.pro qualibet vice, qua fuerit contrauentum de facto cameræ d. cõis applicandarum. P.

Penæ d. danorum, & emendationes exigendæ. Rub. Cap. 11

ITẽ ſtatuerunt,& refor. qd. V.C.d.Vallis teneantur, & obligati ſint exigere,& in manu Camerarij d.Coĩs ꝓueniri facere oẽs penas accuſationũ,ſeu inquiſitionũ,ſeu inuẽtionũ ſuo tẽpore factarũ in d. datis,ac etiã emendã ꝓuenire facere in manus dãni paſſi ſub pena triũ ducat. aurei pro quolib.& qualib. vice qua fuerit cõtrafactũ de facto Cam.pred. coĩs applican. & ab eo exigẽdorũ tẽpore ſui ſindicat. P. modo iuſte nõ ſit impeditus.

De mercede bayulorum in bannimentis. Rub. Cap. 12

ITẽ ſtatuerunt, & refor. qd. bayulus habeat pro ſua mercede, & ſalario denarios decẽ pro quolib. bãnimento,& nõ vltra,& ſi plus haberet,vel reciperet,aut exigeret incida in pen: quinq. lib. den. pro quolib. & qualib. vice,& pñs ſtatutum intẽlligatur in bãnimentis q̃ fierent ad inſtantiã particularium ꝓſonarũ,& ꝓ cõi d. Vallis. Placet, &c.

Bona Forenſium non habitantium accataſtanda. Rub. Cap. 13

ITẽ ſtatuerunt,& refor.qd. oẽs,& ſinguli forenſes nõ habitantes cõtinue in diſtrictu d. Vallis familiariter habentes poſſeſs. & terrena in ꝓtinentijs d. Vallis teneãtur, & obligati ſint in menſem poſt bãnimenta emanata,accataſtare,& accataſtari facere, & ad cataſtũ ſuũ ponere oĩa,& ſingula bona, poſſ.& terrarũ petia, quæ haberent in territorio d. Vallis ſub pena amiſſionis d.poſſ.quas ſibi accataſtare in d.tẽpus nõ fecerit. Quo elapſo & accataſta, &c. d. forenſib⁹ nõ facien. extima prout ex nunc, & ex nunc, prout ex tunc ipſo facto ſint & eſſe intelligãtur d. poſſeſſiones nõ accataſtatæ coĩs d. Vallis Tupini,& pñs ſtatutũ intelligatur, tã de poſſeſſionib⁹ quas d. forenſes in pñti hãnt quã de illis quas in futurũ emerent. Placet niſi iuſtam ignorantiam allegare poſſet.

Qd. Maſſarij, & Sindicus non permittant aliquem V.C. refermari. Rub. Cap. 14

ITem ſtatuerũt,& refor. qd. Sindici, & Maſſatij,qui pro tẽpore, & temporib⁹ erunt in Valle Topina nõ poſſint aliquo queſito colore ꝓ ſe vel alios ordinare,pati, ſeu facere, nec ꝓmittere, qd.V.C. d.Vallis aliquo modo refirmentur ſeu eorũ officium prorogetur etiã per quindecĩ dies,& vltra, vel minus ſub pena in ſtatutis cõtẽcta duplicata, hoc eſt ſub pena dupli eius qd. dicitur in ſtatuto d. Vallis de materia loquente, quæ pena poſſit & debeat ſemp,& oĩ tẽpore exigi à d.cõtrafaciẽtib⁹, qui tunc tẽporis eſſent de Maſſarijs vel Sindicis d. coĩs tempore refirmæ, vel prorogat. pred. & obligentur ſub pena Iur. &

ſub

sub ead. pena Massarij, & Sindicus d. coīs qui erunt in officio pred.tēpore introitus noui gubernatoris inuestigare oēs Massarios, & Sindicos, qui fuerint p̄teritorū gubernatorū,qui talē prorogationē, seu refirmā fecerunt, seu fieri passi sunt cōtra eos exigi facere d. penā in quā incursi sunt propter d. prorogationē, seu refirmā factā pred. & de pred. penis nulla gratia possit haberi nisi dumtaxat in consilio generali, & nō aliter, nec alio modo, & media pars d. penæ sit, & esse debeat officialis exeqution.&c. & effectualem exequtionem facientis. Placet vt infra.

De scripturis non dandis V.C.nisi precess. sine licentia Sindici, & Massariorum. Rub. Cap. 15

ITē statuerunt, & refor. qd.Cams coīs d. Vallis Topini qui pro tēpore fuerit nō possit neq. valeat p se vel aliū aliquo quesito colore ōndere neq. dare alicui V.C.qui pro tēpore fuerit aliq. libros, seu aliquas script. de Archiuio coīs d. Vallis nisi solū, & dūtaxat libros, & scripturas V. C. sui immediate precessoris sine expressa licentia Sindici, & Massariorū, qui pro tēpore fuerint sub pena decē lib. den. pro quolibet,& qualib. vice, qua fuerit cōtrafactū de facto auferendorū, & cōi d. Vallis applican. Et hoc pns statutū locū no habeat,nec intelligatur de volumine statutorū, & reformationū d. coīs, quæ liceat semp d. V.C. habere, & tenere pro suo libito voluntatis durāte suo officio. Placet.

F. M. Episcopus Viterbiensis Fulginei Vallis Topini Gubernator.

SVprascripta statuta reformat. atq. additiones nuperrime sancitas, atq. editas p̄ sup̄ in principio notatus aūcte ac pōte officij nostri approbamus,cōfirmamus,& corroboramus prout in cuiuslib. cap. calce cōfirmatio p verbū placet apparet reseruata tamē nobis derogādi,atq. abrogādi dū placuerit, aut opportunū duxerimus ipsis potest. dūmodo sint minime aduer. statū S.R.E.ac Sāctissimi D.N.Sixti Papę Quarti eiq.sucess. In quorū fid.has nrās p iñctum Cācellariū nostrū fieri,ac registrari mādauimus nostroq. magno sigillo roborari Dat. Fulginei die 11. Nouembris MCCCCL.XXV.

Loco † sigilli.

IN Christi noīe Eiusq. glorioss. Matris Amen, &c. Ad laudē gloriāq.oīpotentis Dei sueq. glorioss. Virg. M. Beatorū Apost. Petri,& Pauli, ac Sāctorum, & Sanct. Dei totiusq. cestis Curiæ amen. Ad honorē,statum, exaltationēq. Sacro S. R. E. Sanctiss. in Christo Prīs,& D. N. Dñi Sixti Diuina prou. Papæ Quarti suorumq. Romanor. Frum Card. Statum exaltationē,& gloriā Reuerendiss. in Christo prīs, & D.N. Dñi Io: Baptistæ de Sabellis S. M. E. Diaconi Card.& Legati Perusini,& Fulg.nei Vallis Topini, &c. Digniss. pacē,statum, trāquillitatem, & bonum viuere hoīum vniuersitatisq. ac district. Vallis Tupini,& Villæ Balc. Cum ex temporum varietate, ac mutatione iuri cōsonum, ac decens sit pro ipsius Coītatis cōmodo cōseruationeq. ac augumento statuta seu iura municipalia mutare,& seu eis addere, vel in melius reformare; Qm̄ in lege cautum est,quæ de nouo emergunt noua indigent reparatione quapropter circumspecti viri Ser Dominicus Cagni,& Arcāgelus Tonellę, Carolus Gasparis, Paulus Perocti, Antonius Venantij,& Sepenę Spinutij oes de Valle Topini positi,electi,nominati,& deputati ab addunātia general. coīs, & hoīum d. Vallis Topini,& Villę Balc. ad statuendum, reforma. ordinan. & nouas leges cōstitut. reformationes,additiones, ac statuta faciendum & cōdendum prout eis pro iusto, moderato,rectoq. viuere hoīum, & psonarum d.Vallis Topini, & Villę Balc. expediens, ac necessarium sōr videbitur vt paci, iuri, quieti cōseruationiq. hoīum,& vniuersitatis d.Vallis, & Villę salubriter prouideatur. Ideo iñctas leges reformationes,ordinat. addion.habito inter ipsos maturo colloquio cōsideratione

&

& cõsilio circa vtilia reipublicæ d. Vallis, & nouã requirentes prouisionem vnanimi voluntate nemine discrepãte ediderunt, fuerunt, statuerunt, ordinauerunt, ac reformauerũt.

INCIPIVNT RVB. REFORMAT. ET CAP.

Vt Sindicus, & Massarij debeant adesse in addunantijs cum mantello, seu tunica colorata, & caligis, & aluctis. Rub. Cap. 1
Qd. Capsa in qua regimen recluditur debeat habere duas claues diuersas vna ab altera quarum vna Camer. tenere debeat, altera vero Sindicus pro tempore existent. Rub. Cap. 2
Qd. arbores impedimentum alicuius areæ inferentes debeant amoueri. — Rub. Cap. 3
Qd. nemo mictat focuum siue carbonariam prope stratam, & viam. Rub. Cap. 4
Quod nemo debeat ire per semitam aliquam cum bestijs dum possit ire per viam publicam exceptis tempor. æstatis, & vindembiarum. — Rub. Cap. 5
De pena intrantium in Ecclesia cum armis, vel vbi Curia resideret. Rub. Cap. 6
Qd. quolib. terzerij Vallis Topini debeat habere mensuras grani, vini, & olei. Rub. Cap. 7
Qd. fidē iubsionis dande per official. tẽpore Sind. sui intelligantur tã pro administratione officij quã pro debitis in quib. obligaretur d. officialis specialibus personis d. Vallis Topini. Rub. Cap. 8
Qd. quisq. possit, & valeat se appellare vsq. ad summam decem lib. den. Rub. Cap. 9
Quod eligantur per addunantiam duo boni viri super omnibus causis quæstionibus, & controuersijs, ac inimicitijs. Rub. Cap. 10
De pena adminantium cum armis, & manu vacua. Rub. Cap. 11
De penis in maleficijs forensibus dupplicandis. Rub. Cap. 12
Quicunq. venderit possess. preterquam adiacenti q. infra quinquennium possit adiacens agere contra venditorem quo quinq. elapso non audiatur. Rub. Cap. 13
Qd. mulier dotata à patre, matre, fratre, auo, auia, &c. sit contenta suis dotibus, & ad successionem aliquam peruenire non possit. Rub. Cap. 14
De mercede bayulorum de citationibus per eos fiendis. Rub. Cap. 15
De mercede V. C. qui terminauerit aliquam senatam. Rub. Cap. 16
De pena forensibus ementibus in confinibus Vallis Top. & Villæ Balciani. Rub. Cap. 17
De pena non leuantium arbores, qui penderent super possess. alterius. — Rub. Cap. 18
Si quis emeret ab aliquo consanguineo alicuius Domini possess. aliquam, & eam possidere per 6. 7. vel 8. annis qd. rata habeatur talis venditio. Rub. Cap. 19
Quilibet possit accusare canes quos reperiret tẽpore vetito ire dissolutos, & ipsorum pena. Rub. Cap. 20
Si canis alicu. momorderit vsq. ad numerũ triũ personar. et possit prob. impuñ possit occidi. Rub. Cap. 21
De pena pernoctantium de nocte campester ad pasculandum cum eorum animalibus. — Rub. Cap. 22
De pena d. dantis in glandes in terra, seu in arboribus existentibus. — Rub. Cap. 23
Qd. quilib. possit suas possess. cuflodire, & bãnire facere, & de pena in eis d. dãtib. — Rub. Cap. 24
De penis animalibus pasculantibus in ripis, & foucis castrorum Cõis Vallis Topini. — Rub. Cap. 25
De pena fodientium & colligentium erbam, quæ dicitur Cremesì sine licẽtia patroni — Rub. Cap. 26
De pena d. dantium in siluis, & maxime in siluis Gallani, & incident. in eis. — Rub. Cap. 27
Quilibet possit animalia forensium reperta d. dare in possess. nostris ducere ad Curiã. — Rub. Cap. 28
Qd. quilibet forensis, qui miserit eius porcos in distrĩct. Vallis Topini, & Villæ Balciani debeat solu-uere den. duodecim pro quolibet porco. Rub. Cap. 29
Qd. quilibet habens vineas, & possess. in confinibus in reformat. expressis possit, & valeat vindembiare tunc, & quando homines de Capite Aquæ vindemiant. — Rub. Cap. 30
Cuilibet sit licitum accusare forensem d. dantem in eius possess. eum iuramento. — Rub. Cap. 31
Qd. Viæ pub. Vallis Top. debeant terminari tam à parte superiori, quam inferiori ad instantiam cuiuslibet petentis. Rub. Cap. 32

Vt Sindicus Cam. & Massarij pro tempore existent. debeant adesse addunantiæ cum mantello, seu tunica colorata, caligis, & aluctis. Rub. Cap. 1.

IN primis quidem quia decens, & iuri cõsonum est saltem magistrat. q̃ pro tempore erunt in d. Valle Topini pro d. cõis honore inductos esse pallio, seu veste colorata, & caligis, & aluctis idest calceis; propterea nos reformatores statuimus, ord. & refor. qd. quilibet Sindicus Cam̃. & Massarij, qui pro tempore erunt in d. Valle Topini, & Villa Balc. & eã postea regere cõtigerit in introitu eorũ officij, & successiue quoties ad addunantiã venire cõtigerit, & opus erit teneantur, & debeant inductos adesse propriis

mantello

mantello, seu veste colorata,& caligis coloratis, & aluctis idest calceis vtsupra pena pro quolib. cõtrafaciente,& vice qualib. duarũ lib.den.applican. pro trib⁹ partib⁹ cõi Vallis Topini,& pro alia quarta parte V.C.de pred. exequtionẽ facienti. Qui V.C.pro tẽpore existẽs vinculo iuram. teneatur,& debeat inquirere,& inuestigare sup pred. & exequtionẽ in remissibiliter in delinquentes,& cõtrafacientes in pred. facere; & quilib. Massarius habeat pro suo salario in totũ, & nõ amplius de ere coĩs in posterum in totum, & non amplius lib. tres den. persoluendas per Camẽ. coĩs d. Vallis Topini tunc existentem, & ita volumus, ac mandamus perpetuo, ac inuiolabiliter in d. Valle obseruari. Placet Io: B. Sabellus Legatus.

Qd. Capsa in qua regimen recluditur debeat habere duas claues diuersas vna ab altera vna quarum Camer. tenere debeat, altera Sindicus pro tempore existens. Placet I. B. Legatus. Rub. Cap. 2

ET quia ingenia hoĩum fallacia quandoq. dolos in cõi Vallis Topini,& Villæ Balc. & hoĩum ipsius contẽptũ dãnũ, & vilipẽdiũ. Ne in futurũ aliqua fraus, & dolus inesse cõtingat in capsa vbi regimẽ recluditur,& reponitur. Ideo statuimus, & refor. qd. capsa in qua regimen d.Vallis Topini,& Villę Balc. recluditur,& reponitur de cetero, & in futurũ debeat habere duas claues diuersas quarũ vnã Sĩdicus d.Coĩs pro tẽpore existens tenere penes se debeat aliã vero Camẽ d.Coĩs,qui pro tẽpore erit, & Camerarius d.coĩs soluat qd. opus erit in fabricando d. claues de ere coĩs pena pro quolib. psorũ quoties contrafactum fuerit quinquaginta solid. de facto Cõi. Vallis applican. & V.C.qui pro tẽpore erit sup hijs inquirere valeat,& debeat vinculo iuram. P. Io: B. Leg.

Qd. arbores impedimentum alicuius areæ inferentes debeant amoueri. Rub. Cap. 3

ITẽ statuimus,addimus,& refor. qd. quicũq. de d.Valle,& Villa Balc. in posterũ area impediretur quominus tritare,bactere,& ventulare,vel aliqd. exercitiũ in area Dñus nõ posset facere propter arbores circũstãtes, vel quomodolib. circũ circa existentes qd.Dñus arboris, seu arborũ ad requisitũ,& mand.V.C.& infra term. à d.V.C. statuẽdũ debeat eã,vel eas impedimetũ d.areę inferentẽ, seu inferentes à pede leuare sub pena lib. den.quinq.pro quolib.cõtrafaciẽte,& vice qualib.& si infra term. statuen. p V.C. d. arborẽ,seu arbores de d.possessionib⁹ cui preceptũ fuerit nõ ĩcisserit vltra d. penã tũc Dñus areę cui impedimẽtũ infertur possit,& valeat d. arbores impedimentum d.tali areę inferentes incidere à pede sine pena, seu banno statuto, aut alijs in contrarium facientibus non obstantibus. Placet I. B. Legatus.

Qd. nemo mictat focuum siue carbonariam prope stratam cõis. Rub. Cap. 4

ITẽ quia multi iã vias,& stratas pub. occuparunt, & occupatas tenent cũ foueas, seu carbonarias faciãt,& mictãt secus d. stratã,& viã pub.& quo nõ parũ preiudiciũ eisd. infertur in dãnũ,& iacturã d. coĩs decus,& ignominiã,ac personarũ adiacẽtium itinerantiumq. discrimen,ac periculũ. Statuimus idcirco,& refor.ac ord.qd.nullus audeat,vel presumat d. foueã,se carbonar. facere prope stratas,& vias pub. & coĩs d. Vallis Topini, ex quo aliqd.impedimentũ preiudiciũ,seu ruinã d. stratę,seu vię cõi, seu vicinali inferretur, qui autẽ in pred. contrafecerit puniatur ipso facto in XX. sol. den.& nihils. d.foueã seu carbonariam reponere debeat in pristinum statum, & pred. locũ habeant in preteritis, pntib⁹, & futuris, & V.C. qui pro tempore erit super pred. inquirere possit, & valeat per omnem modum, & habeat tertiam partem banni. Verum autem dictæ foueę vel carbonariæ sint damno, seu quoquomodo viæ publicæ stetur iudicio, & arbitrio V. C. Placet. Io. B. Legat.

Quod nemo debeat ire per semitam aliquam cum bestijs dum possit ire per stratam, & viam publicam exceptis tempor. æstatis, & vindembiarum. Rub. Cap. 5

ITē statuimus,& refor. & statutū positū in volumine statutorū corrigimus qd. nemo de d. Valle,& Villa Balc. vel aliunde cuiuscunq. status,seu cōditionis extiterit possit nec debeat ire cū aliquib⁹ animalib⁹ p aliquas semitas in d. Valle, & Villa Balc. existentes dū possit ire p viā pub.pen.pro qualib. bestia grossa X.sol.& vice qualib. excepto tēpore extatis cū baractis in deferendo granū, & hijs similia, & tempore vindemiarum in portando vuas, quā etiā cum cistis stabiando temporib⁹. Ex causis pred. ad penā aliquā nolumus teneri nsi solum ad emendum damnificat .statut.seu reformant.in contrarium facientibus non obstantibus,&c. Placet. I. Bi Legat.

De pena intrantium in Ecclesia cum armis, & in Palatio, vbi Curia resideret. Rub. Cap. 6

AD reprimendū insolētias aliquorū,qui eorū ausis temerarijs audēt,vbi & quando in Ecclesijs ad honorē Dei cōstructis diuina celebrātur, & Deo inseruitur, ac in pretorio,seu palatio,vbi ius redditur armatos ingredi ea propter statuimus, ord. & refor. qd. nemo de d.Valle Topina,& Villa Balc. audeat,vel presumat aliquo modo seu quesito colore in Ecclesijs vbi, & qñ diuina celebrantur armatos ingredi,nec in Palatio vbi curia resideret sub pena pro quolib. contrafaciente, & vice qualibet XX. sol. excepto cultello acto ad scindendum panem. Placet I. B. Legat.

Qd. quolib. terzeriū habeat mensuras. Rub. Cap. 7

ITē quia in districtu Vallis Topini,& Villę Balc. nō sunt mēsurę vini,olei, grani in vilipēdiū,cōtenctum,& iacturā d.coīs, & hoīum ipsius ad hoc, ne quispiā defraudetur pñti idcirco lege firmamus,qd. Sindicus Caīn.& Massarij teneātur,& debeāt fieri facere mēsuras in d.Valle Topina,& in quolibet terzerio d. Vallis videl. grani,vini,& olei quēadmodū eis videbitur,& placebit expensis coīs sub pena X. sol. pro quolib. ipsorum si predicta exequtioni nō mādauerint de facto auferēdorum,& qd.V.C.teneatur, & debeat in pricipio sui officij d. mēsuras reuidere,quę sint sigillate sigillo coīs d. Vallis, quę mensuræ deponantur penes eligendos per Sindicum, & Massarios, & per eos seruentur. Placet I. B. Legat.

Qd. fide iubsionis dandæ per official. tempore Sind. intelligantur tā pro administratione officij quā pro debitis in quib. obligaretur specialibus personis d.Vallis. Rub. Cap. 8

ITē addēdo cap. loquēti de sindicatu officialiū d.Vallis Topini statuimus, ord.& refor.& addimus qd. officiales qui pro tēpore erunt fideiubsiones,quas dabunt in fine sui officij tum sidicatu eos stare cōtigerit intelligātur,& aūctę pñtis cap.obligatę sint tam pro administratione officij quam etiam pro debitis in quib⁹ V.C. & officialis obligaretur specialib⁹ personis d.Vallis T.& Villæ Balc. quam etiam pro quibuscunq.cōtractib⁹, & maleficijs per ipsos V.C. initis,& commissis. Placet I. B. Legat.

Qd. quilib. possit, & valeat vsq. ad summam decem lib. se appellari ad addunantiam. Rub. Cap. 9

ITē cum multi ad appellādum prosiliunt ad superiorē de quauis etiā parua quātitate in ipsius dānum,ac d.cōis,& V.C. vilipēdium, & iacturā,ut locus iustitię sit,& expēsis parcatur uolētes huic modo debita remedia adibere. Statuimus idcirco, & refor. qd. quilib. de d. Valle Top. & Villa Balc. sentiens se grauatum de aliquo precepto,pronumptia, sentia, detentione,uel quauis causa per V.C.Vallis Top. lata ascenden. usq.ad quantitatem decē librar. & nō ultra possit,& ualeat se appellare, & reclamare,ac recursum habere infra term. à statutis prefixum ad addunantiā d. Vallis Topini de d. sentia

pronuntia

pronuntia precepto, seu detẽtione, aut quauis alia causa, uel grauamine. Qui hoïes de addunantia postquã eis erit notificatũ infra 15. dies à die habiti recursus ad eos debeant summarie extraiudicial. sola fact. veritate inspecta terminasse, & diffinisse dictam causam grauamen, seu recursum alias d. tempore elapso V.C. prosequi finire, & determinare possit, & valeat aliquib⁹ non obstantib⁹. Placet Io. B. Legatus.

Qd. eligantur duo boni viri super omnibus quæstionibus controuersijs, & inimicitijs. Rub. Cap. 10

ITẽ cũ multæ lites, scandala, altercationesq. ac questiones in d. Valle, & Villa Balc. oriri solent, & pauci immo nulli sunt qui eis obuiare curent; & debita remedia adibeãt, Hic salubri remedio prouideri cupiẽtes actendentes paci, & cõcordiæ d. Coïs, & hoïum ipsius propterea pñti lege firmamus, decernimus, ac sancimus qd. Sindicus, & Massarij, qui pro tẽpore erunt, teneatur, & debeant in principio eorũ officij in d. addunantia eligere duos bonos viros in lib. reformat. p V.C. ad notandos idoneos, sufficientes, & ad tale exercitiũ actos, qui iuret in manib⁹ V.C. d. eorũ officiũ bene sine malignitate facere, seu exercere sup oĩb⁹ litib⁹ causis, questionib⁹, & cõtrouersijs, inimicitijs, senatis, seu quibuscunq. differẽtijs inter hoïes d. Vallis vertentib⁹ quomodolib. Qui quid hoïes sic electi habeant arbitriũ aũctem, potẽm, & balia vna cũ V.C. dũtaxat d. lites videndi, terminan. cognoscen. & diffinien. sũmarie, &c ac prout d. V.C. & hominibus sic electis iustum fore videbitur, & placebit, & quicquid super pred. per ipsos actum, factum, gestũ, sentian. & mandatum fuerit plenam obtineat roboris firmitatem aliquo statuto in contrarium disponente non obstant. Placet Io. B. Legatus.

Qd. pena adminantium cum armis, & manu vacua. Rub. Cap. 11

ITẽ vt delinquentes metu penæ teneantur. Addentes in maleficijs statuimus, ord. addimus, & refor. qd. si quis de cetero de d. Valle, vel aliunde adminaret cõtra aliquẽ cum aliquo genere armorũ spada, partisiana, bastone, & hijs similib⁹, & etiã lapides proiceret cõtra aliquẽ, & eũ nõ percuteret talis adminans cum d. armis condemnetur pen. X. lib. den. pro quolib. & vice qualib. & si manu vacua adminaret, & non percuteret in medietatem d. penæ condemnetur. Placet. Io. B. Legat.

De pena in maleficijs forensibus duplicentur. Rub. Cap. 12

ITẽ quia multi tũ presertĩ forẽses ob leuitatẽ penarũ ad maleficia excessus, & delicta de facili prosiliũt, vt saltira formidine penæ teneãtur statuimus pro inde ord. & cõfirmamus qd. quicũq. forẽsis qui cõmicteret aliqd. malef. in d. Valle, & eius district. tã supra hoïes d. Vallis, quã aliũ de cõdẽnetur, & cõdẽnari debeat aũcte. pñtis cap. per V.C. vel eius officialẽ d. Vallis in duplũ eius quãtitatis, qua cõdẽnari deberes vigore statutorũ suprascript. & casu quo forẽsis, qui habuerit rixã cũ hoïe de d. Valle cõpelli nõ possit ad penã soluendã, & ipse homo de d. Valle Top. cõpelli non possi, & propterea volumus perpetuo in d. Valle obseruari aliquo non obstante. Placet Io. B. Lagatus.

Qd. quicunq. vendiderit possess. preterquam adiacenti infra quinquennium possit adiacens agere contra venditorem quo elapso non audiatur. Rub. Cap. 13

ITẽ addẽtes statuto posito in statutorũ volumine, seu reformationũ, qd. quicũq. vẽdere volẽs eius possess. debeat eã vẽdere adiacẽtib⁹; statuimus, ord. addimus, & refor. qd. si quis vẽderet aliquã poss. in d. Valle, & villa Balc. preterquã adiacẽtib⁹ qd. adiacẽs possit, & valeat se reclamare de d. tale vẽditore, & eũ ad ius vocare infra quinq. annos, & V.C. prout in cap. d. statuti de tale materia loquẽtis cõtinetur exequi debeat nisi fuerit trãsactũ quiquẽniũ post vẽditionẽ, & poss. traditã nõ adiacẽti, & hoc locũ habeat in vẽ-

ditionibus

ditionib⁹ hucusq. factis si post factas, & traditas poss. earũ iã quĩquẽniũ est elapsũ pacifice,& etiã in futurũ fien. si cõtigerit post eas factas, & poss. captã p emptorẽ quĩquẽniũ lati pacifice, & transacto d.quĩquẽnio habeatur d. venditio pro vera bona autentica, & legitima venditione,& nihil obici, vel opponi possit,& d. adiacentes nõ audiãtur in curia Vallis Tupini, nec alibi elapso d. quinq. & de d. vẽditore in d. ter. non reclamãte, vel si non reclamauerit, & d. quinquẽnium intelligatur, & incipiat, & incipere debeat, & currere à tẽpore celebrat. cõtract. fact.de d.possessione, & quo inceperit emptor publice possidere. Placet Io: B. Legatus.

Qd. mulier dotata à patre, matre, fratre, auo, auia, &c. sit contenta suis dotibus, & ad successionem aliquam peruenire non possit. Rub. Cap. 14.

ITẽ statuimus, ord.& refor. ac addimus corrigẽtes cap. positũ in volumine statutorũ Qd. Mulier dotata à prẽ, frẽ, auo,vel auia,&c. qd.mulier dotata à prẽ,mre, auo,auia proauia,proauio seu à quolib. alio sibi actinenti vsq. in tertiũ gradũ secundũ ius Canonicũ ex parte lineæ ascendentis, seu descedentis, siue trãsuersalis sit cõtenta sua dote, & ab intestato succedere nõ possit, neq. dotãti, neq. alicui alio suo actinenti vsq. in d. tertiũ gradũ cõputandũ, vt supra p aliquã d. linearũ, nec etiã possit petere legitimã, vel legitimæ supplementũ. Nec etiã aliqd. iuris remediũ tã ciuilis,quã pretorij intentare cõtra aliqd. testamẽtũ d. suorum actinẽtium, vel alicuius cõtra qd. de iure cõi daretur ex quacunq. causa tã preteritionis,quã nõ iustę exheredationis,quã alia quacunq. causa, & occasione donec superuixerit masculi d. tali decedẽti actinentes descendẽtium,quãtum vero ad lineã trãsuersalẽ vsq. in d. tertium gradum cõputan. vtsupra de iure canonico. Et dotata intelligatur dummodo pro dote receperit aliqd.sufficiẽs,ideſt cõueniẽs,& cõgruum suę qualitati, & cõditioni, & casu quo nõ habuerit in totum congruã dotẽ iunc stãtib⁹ d. masculis possit agere ad supplemẽtum congruæ dotis cõtra heredes masculor vt supra nõ autẽ possit,nec valeat succedere vtsup. Quinimo statuimus,& ord.qd. si aliqua mulier suis patre, auo, proauo fuerit supstes nõ dotata, & sup sint filij, vel nepotes vel pronepotes masculi lineæ d. patris, aui, proaui,possint d. masculi discendẽtes dotare cõgruę d. talẽ mulierem, & excludere eam à successione dictorum patris, aui, proaui, & cuiuslibet ipsorum, &c. Placet Io: B. Legatus.

De mercede bayulorum super citat. per eos fiendis. Rub. Cap. 15

ITẽ statuimus,ord.& refor.cum multa enormissima p bayulos fiat,qui vltra salarium eis deputatum pecunia indebite ab hõib⁹ d.Vallis, & Villę extorquent. Corrigentes statutum, seu reformat. posit.in volumine statutorum de mercede bayulorum. Qd. bayuli,qui pro tẽpore erunt in d. cõi teneãtur, & etiã debeant, ac possint recipere pro eorum meecede citat. fien. de aliquo,ad instantiam alterius in castro Podij, vel vbi curia esset den. sex pro quolib. citat.& pro qualib. citatione fienda ex. dictum castrum vbi curia esset p queuis loca Vallis Topini vbicunq. expediens foret den. duodecim, & non amplius. Item pro qualibet citatione fienda ad instantiam alicuius forensis contra aliquem per queuis loca dictæ Vallis,& Villæ Balciani den. XV. & non vltra recipere possit, & si ultra dictam summam reciperet perdat de suo salario lib. quinq. pro qualibet uice qua per eum contrafactum extiterit sine diminutione comuni d. Vallis applican. In alijs uero uolumus formam statut. & reformat. seruari ut supra. Placet Io: B. Leg.

De

De mercede V. C. quando iuerit ad terminandum aliquã ſenatã ſi eam terminauerit Rub. Cap. 16

COrrigere volẽtes ſtatutũ loquens de ſcretijs ſenatarũ, & de mercede V. C. ſtatuimus, ord. corrig.& refor. qd. V.C. qui pro tẽpore erit nõ poſſit nec debeat recipere pro qualib. parte ꝑ eius ſalario d. ſenatarũ ſi eas terminauerit, & ſi vltra d. ſũmã reciperet ꝑdat de ſuo ſalario lib.quinq. cõi d.Vallis applicand.quas ſi non terminauerit nihil habeat. Placet Io: B. Leg.

De pena forensibus ementibus in confinibus Vallis Top. Rub. Cap. 17

ITẽ ſtatuimus,& refor. addentes cap.& reformat. poſit.in volumine ſtatut. qd.nullus poſſit vẽdere,nec alienare in cõfinib⁹ d.Vallis,& Villę ad mezzẽgas cẽtũ, &c. alicui forẽſi; qd. forẽſis qui ęmeret,vel reciperet aliquẽ cõtract.quolib. in ſpatio,& mẽſura pred. vtſupra incidat penã xl. lib.in alijs vero volumus forma d. reformationũ ſeruari in qua pena ꝑ V.C.d. Vallis talis forenſis condẽnari debeat. Placet Io: B. Legatus.

De pena non leuantium arbores, quæ penderent ſuper poſſeſs. alicuius. Rub. Cap. 18

ITẽ ſtatuimus,ord.addimus& refor. addentes ſtatut. ſeu reformat. poſit. in volumine ſtatutorũ,qd. ſi quis hẽret arborẽ,quæ pẽderet ſup poſſeſs. vel domũ alterius; Qd. ſi quis de cetero haberet aliquã arborẽ, quæ pẽderet ſup poſſ. vel domũ alterius prope ꝑ tres ꝑticas,qd.Dñus taliũ arborũ teneatur,& debeat ad oẽm requiſitionẽ,& mãd.V.C. incidere, & leuare d. arbores infra tres ꝑticas diſtãtes à domo domus,ſeu poſſeſs. cui impedimentũ infertur ſub pena,& ad penã quinq. lib. den. & ſi cõtrafecerit de facto ab eo auferẽdorũ,& nihils. Dñus talis poſſ.,cui impedimẽtũ infertur,ſeu domus de licẽtia V.C. poſſit, & valeat d. arbores ſic pendentes ſuper domum, ſeu poſſeſſionem ſine pena, & ſando incidere, vt dictum eſt. Placet Io. B. Legatus.

Si quis emeret ab aliquo conſanguineo alicuius Domini poſſeſs. aliquam, Rub. Cap. 19

ITẽ ſtatuimus,& ord. qd. quicũq. ęmerit ab aliquo cõſanguineo alicuius Dñi poſſeſs. vẽdit.& ipſã poſſ. ſic vẽditã pacifice poſſiderit ꝑ annos ſex, vel ſeptẽ,vel octo continuos, quib⁹ durãtib⁹ dñus ſciens nõ moleſtauerit preſumatur talis Dñus ratã habuiſſe venditionẽ factã ꝑ ſuũ cõſanguineũ, & ꝑ cõſequens moleſtare emptorẽ nõ poſſit ſuper re empta preſumatur autẽ d. venditionẽ ſciuiſſe ſi q̃nq. in ꝑtib⁹ verſatus fuerit Dñus, & conuerſatus fuerit cum d.ſuo conſanguineo, qui vendidit, vt ſic tollantur cauſę litum,& queſtionum,nec poſſit de nouo ſuſcitari. Placet Io: B. Leg.

Qd. cuilibet ſit licitum accuſare canes euntes modo quo intra. Rub. Cap. 20

QVoniã canes in tẽpore à ſtatuto vetito tũ maxime noctis tẽpore à patronib⁹ diſſoluuntur, & quãplurima dãna ꝑ eos inferuntur ad vuas in uineis ꝑguliſq. hoĩum Vallis Topini, ac liunde in eorũ nõ mediocre dãnũ hijs obuiare uolentes ſtatuimus,& refor. qd. quilib. de d. Valle Top. & heñs poſſeſs. in d. Valle, & Villa poſſit, & ualeat ſuo iuram. ꝑ V.C. preſtãdo accuſare de d. canib⁹ diſſolutis ubicunq. eos, uel aliquẽ eorũ ſolutos inuenerit,& credatur d.accuſam uerã eſſe quibuſcunq.nõ obſtantib. & Dñus d. canis ſoluat pen. XX. ſol. ſine aliqua diminutione, & predicta intelligantur de nocte. De die uolumus ſtatutum ſeruari. Placet Io: B. Legatus.

Si canis alicu. momorderit vſq. ad numerũ triũ perſonar. et poſsit prob. qd. impuñ poſsit occidi. Rub. Cap. 21

ITẽ ſtat.ord.& refor. Cũ aliqui nutriant,& aſſueſcant eorũ canes,ut alijs uidel. hominib⁹ & perſonis mordeant,& ob eos d. hoĩes teneantur hijs debita remedia adhibere itẽndentes. Qd. ſi cõtigerit qd.canis alicuius aliquam ꝑſonam momorderit,& poſſit

probare p̃ teſtes legit. uſq. ad numerũ triũ p̃ſonarum talẽ canẽ momordiſſe, q̃d. impune occidi poſſit,& ſine pena,& banno ſtatuto non obſtante. Placet Io: B. Leg.

De pena pernoctantium de nocte campeſter ad paſculandum cum eorum animalibus. Rub. Cap.

ITẽ ad reprimendũ cottidiana dãna, quæ in d. Valle Top. & Villa Balc. fiunt, & cõmictunt. tũ maxime noctis tẽpore. Corrigentes cap. poſitũ in volumine ſtatut. & reformat. de pena pnoctãtiũ de nocte ad paſculandũ cãpeſter cũ animalib. Statuimus, addimus, & refor. qd. ſi in poſterũ cõtigerit aliquẽ cũ eius animalib⁹ cãpeſter ad paſculandũ de nocte i cõfinib⁹ in d. cap. expreſſis,& in tẽpore à ſtatuto prefixo cũ quibuſcũq; animalib⁹ ſiue ſub cura paſtoris,ſiue nõ ſoluat Dñus d. animaliũ pro qualib. beſtia groſſa Cam̃ coĩs d. Vallis pro ipſo cõi ricipiente ſol. XXV. den. & pro qualib. vice; cuius pœnæ medietas ſit coĩs Vallis Top. alia vero V. C. de pred. executioni facientis,& Dñus animaliũ p̃noctantiũ cũ animalib⁹, ſiue q̃ animalia ſua ſola abſq. paſtore, & abſq. ſe p̃noctare p̃mictant, & ſic ſiue ſub cura paſtoris, ſiue non teneatur tã ad d. penã, quã ad oẽm emendã dãni ea nocte lati ideſt q̃ p̃ſumatur q̃ ſua animalia ea nocte tale dãnũ dederint caſu quo reperiri aliter d. damnum non poſſet. Placet Io: B. Legatus

De pena d. dantis in glandibus ſiue in terra, ſiue in arboribus exiſtentibus. Rub. Cap. 23

VT obicietur dãnis intolerabilib⁹, quę in glandib⁹ in terra exiſtentib⁹, vel in arboribus pẽdẽtib⁹ fiunt,& cõmictuntur ſtatuimus idcirco, & refor. qd. nulla perſona det dãnũ cũ ſuis animalib⁹ tã groſſis, quã minutis in glandib⁹ in terra exiſtentib⁹ pena pro qualibet beſtia groſſa decem ſol. & pro qualib. beſtia minuta XX. den. & in bactendo, vel ſcurlando glandes exarbor. pro quolib. bactente, ſeu ſcurlante pro quolib. & qualib. puniatur decem ſol. den. Placet Io: B. Legatus.

Qd. quilib. poſſit ſuas poſſeſſ. cuſtodire, & bãnire facere, & de pena d. dãtis in eis Rub. Cap. 24

ITẽ ſtatuimus etiã refor. & ord. cõpeſcẽdo effrenatã rabiẽ illorũ, qui dãna quotidie facere,& cõmictere nõ ceſſant. Vt pena ſuos terreat autores qd. quilib. poſſit, & valeat ſuas poſſ. tã cultas, quã incultas cuſtodire, & facere bannire,& nemo cũ ſuis animalib⁹ ibi paſturet ſeu dãnũ p̃ſonaliter inferat pena pro qualibet beſtia groſſa ſol. X. & pro qualibet minuta ſol. ij. & den. vi. Dans autem perſonaliter damnum puniatur pro qualibet arbore inciſa ſilueſtri applican. pro duabus partibus cõi Vallis Top. & pro alia offic. de pred. executionem facienti. Placet Io: B. Leg.

De pena animalium paſturantium in ripis, & foueis caſtrorum Vallis Topini. Rub. Cap. 25

QVia ripę,& fouei Caſtrorũ Vallis Top. facti ſunt,& fabricati ab eorũd. tutela, & manutentione. Statuimus idcirco,& refor. qd. nemo in futurũ in d. ripis, & foueis caſtrorũ Vallis Top. pred. paſceret, ſeu dãnũ inferat pen. V. ſol. pro qualib. beſtia groſſa, & pro qualib. beſtia minuta ſol. duos, & den. vi. applicand, tribus partib. caſtro vbi dãnũ illatũ eſt,& pro alia quarta parte V. C. exequenti. Placet. Io. B. Leg.

De pena fodientiũ & colligentiũ erbã, quæ dicitur Cremoli ſine licẽtia domini poſſeſſ. Rub. Cap.

ITẽ q̃n nõ nulli tã forẽſes poſtquã p triduũ in d. Valle verſati fuerint, vel poſtquã eis interdictũ fuerit per V. C. q̃ de d. Valle Top. in terr. d. Vallis, & Villę Balc. tẽpore cõſtituto veniunt ad fodiẽdũ erbã, quę dicitur, & nuncupatur crimolinũ in dãnũ, & preiudiciũ, ac cõtpẽctũ Dñi d. poſſeſſionis vbi foderi cõtigerit de hijs inrequiſiti, &c. & inuſ hijs actẽdẽtes ſtatuimus pro inde ord. & hac ppetua lege ſancimus, qd. nemo de cetero in terr. de Vallis Top. & Villę audeat, vel preſumat introire in poſſ. alicuius d. Vallis, &

Villæ

Ville cõtra ipsius voluntatẽ ad fodendũ d. herbã cremolinũ sub pena prò quolib. forense & vice qualib. XXV. lib. den. & pro quolib. de d. Valle Top. & vice qualib. lib. quinq. den. & V.C. qui pro tẽpore erit, possit, valeat, & debeat sup pred. procedere per inuentionem, inquisitionem, accusam, & omnem modum prout sibi videtur pro reperien. d. delinquentes expedies, & opus esse, & habeat tertiam partem bandi, & penæ predict. Placet Io: B. Legatus

De pena d. dantium in siluis, & maxime in siluis Gallani. Rub. Cap. 27

QVoniã Siluę hoium vniuersitatis Vallis Top. & V. Balc. cottidie deguastantur, & inciditur, & nisi prouideatur ad nihilũ redigentur in danũ, & cõptenctũ Dominorũ, & patron. ipsarũ, que damna tã p forenses, quã per hoies d. Vallis fiunt & cõmictuntur opp. prouidere cupientes; Idcirco statuimus, & ord. & refor. qd. de cetero, & in futurũ nullus tã forensis, quã de d. Valle Top. & Villa cuiuscunq. status, & cõditionis existeret, audeat, vel presumat aliquo modo, vel quesito colore lignare, vel incidere in d. siluis hoium Vallis Top. & V. Balc. & quã maxime in silua Vallie, & in silua Vallis Sancti, in castra turini district. Gallani Vallis Top. ac etiã de d. siluis ligna, & arbores asportare, vel nõ asportare. Sub pena pro quolib. de d. valle top. solid. L. & vice qualib. & pro quolib. forẽse, & vice qualib. centũ sol. den. & quilib. de d. valle top. impun. possit, & valeat denũptiare, & accusare, & etiã cõtra pred. forenses exequtionẽ tã realẽ, quã psonalẽ facere, dũmodo exequt. ipsam corã v.c. ead. die pñtetur, & cõsignetur, & habeat tertiam partẽ d. penę, alia tertia pars sit d. coĩs residuũ vero v.c. pro tẽpore existentis. Itẽ qd. per cõe pred. vallis deputentur secreti officiales, qui denuntiare secrete tũ iuram. eos qui dederint damnũ in d. siluis possint, & noĩa denuntiatorũ, & accusatorum humdi teneantur secreta. Tñ iurare debeant in manib⁹ v.c. accusam, seu denuntiam veram esse, & nõ fore calumniosam. Quæ accusa, & denuntia cum iuram. vt supra prestito habeatur pro plena probatione, r.e cauillationib⁹, & subterfugijs deliquẽtes in pred. excusentur, seu impun. euadant. & v.c. pro tẽpore existens, seu eius official. possint, valeant, & debeant super pred. procedere per inquisitionẽ, accusam, seu denũtiã & oẽm modum prout sibi opportunum videbitur pro veritate reperienda de facto non seruata aliqua solemnitate, & substantialitate à statutis dictæ vallis topini permissis. P. Io: B. Leg.

Cuilibet sit licitum animalia forensiũ reperta dãnũ dare capere, & ducere ad Curiã. Rub. Cap. 28

ITẽ cum forẽses hoĩb⁹ d. vallis insopportabilia damna inferant ad reprimen. ipsorum insolẽtias. Statuim. idcirco, ord. & refor. qd. cuilib. de d. valle tip. & villa balc. sit licitum bestias forẽsium quas dñus poss. in eius poss. inuenerit damnum dedisse, eas posse capere dummodo ad curiam ducantur sine pena, & banno, &c. Placet Io: B. Leg.

Qd. quilibet forensis, qui miserit eius porcos in Valle Top. ad impinguandum soluant xii. den. pro quolibet porco. Rub. Cap. 29

STatuimus etiam, & refor. ac pñti lege firmamus in posterum in d. valle top. obseruanda inuiolabiliter, quia multi forẽses eorum porcos mictant ad impinquandum in d. valle top. & villa balc. & obit incredibilia damna faciant, & commictant alijs hõib⁹ d. vallis in eorum, & d. cõis damno nõ mediocre, qd. quicunq. forensis, qui micteret eius porcos ad impinguan. in d. valle top. & villa Balc. quandocunq. & qualitercunq. q̃ dñus d. animalium teneatur vigore pñtis cap. & debeat soluere, & cum effectu

numerare

numerare Cam̃. Cõis Vallis Top. pro ipso cõi recipient. in pecunia numerata añ eius discessũ à d. Valle cũ d. animalib⁹ pro quolib. porco quẽ miserit in d. Valle T. & V. Balc. ad impinguãdũ, & ingrassandũ denarios duodecĩ, & casu quo Dñus d. porcorũ nõ soluerit tunc & eo casu vigore pñtis cap. Dñus d. glandiũ in quib⁹ d. porci steterint, vt dictũ est ad impinguãdũ teneantur penes se retinere quãtitatẽ, & sũmã tangẽtẽ dño d. porcorũ dicta de causa, qd. si facere neglexerit, vel obmiserit, vel pred. adĩplere recusauerit dñus d. glandiũ incidat in pen. quinq. lib. pro quolib. qua cõtrafactũ fuerit vice. Cõi d. Vallis applican. & satisfatione d. sũmę sibi tãgent. d. de cã, vt dictũ est, & V.C. qui pro tẽpore erit, debeat eos cõpellere ad satisfationẽ d. quãtitatis eis tãgentis, & ad exactionẽ penæ in qua incurrissent vigore pñtis cap. d. venditores d. glandiũ, & V.C. vna cũ Sind. pro tẽpore existent. teneantur facere discriptionem d. porcorum stantium in d. Valle Top. & Villa Balc. ad hoc ne cõitas defraudetur. Placet Io: B. Legatus.

De modo vindembiandi Rub. Cap. 30

ITẽ statuimus, & refor. corrigẽtes statutũ, seu reformat. posit. in volumine statuti de pena vĩdemiãtiũ sine licẽtia, &c. Qd. quilib. tã foresis, quã de d. Valle T. & V. Balc. hañs poss. vineas, & pgulas in d. Valle T. à fossato Vallie distrĩct. Vallis T. p directũ, & quãtũ dictãt cõfinia d. Vallis versus Plebẽ canonice p directũ possit, & valeat vindemiare tunc, & quando hoĩes de Capite Aqua distrĩct. Fulg. vĩdemiant sine aliqua pena, & bãno statuto, seu reformat. sup hoc edit. in cõtrariũ facien. &c. nõ obstãt. P. Io: B. L.

Cuilibet sit licitum accusare forenses d. dantes in eius posses. cum iuramento. Rub. Cap. 31

ITẽ etiã statuimus, ord. & refor. qd. cuilib. de d. Valle T. & V. Balc. sit licitũ accusare, denũptiare, & se querelare de quolib. forẽse dãnũ dant. in eius poss. tã culta, quã inculta, tã cũ testib⁹, quã etiã cũ iur. p V.C. prestan. &c. & V.C. possit tã procedere p inquisitionẽ, quã p denũtiã, accusã, & querelã quolib. & pred. volumus in d. Valle T. & V. Balc. inuiolabiliter obseruari quibuscũq. nõ obstãtib⁹. Et V.C. credat pred. vera esse cũ iur. ne delinquẽtes cauillationib⁹, & subterfugijs valeant in pred. se excusare, seu impun. &c. euadant. Placet vsq. ad vigint. sol. tm̃ Io: B. Legatus.

Qd. Viæ pub. Vallis T. debeãt ter. à parte superiori, & infer. ad instantiã cuiuslib. peten. Rub. Cap. 32

ITẽ stat. ord. & refor. vt itinerãtes abilius p vias pub. d. Vallis, & Villę ptrãsire possint q; vię pub. d. Vallis, & Villę debeãt esse terminate, & terminari debeãt vigore pñtis cap. tũ à parte superiori, quã à parte inferiori ad petitionẽ cuiuscũq. petentis. Io: B. Leg.

Datum Perusiæ die IX. Octobris M. CCCC. LXXXII. Antonius Thuscu.

ACta, facta, cõpleta, approb. & pub. fuerũt suprad. statuta, reformat. ord. & additiones p suprad. Dños statutarios, & reform. quę quidẽ statuta, reformat. & additiones, & oĩa, & singula suprascripta voluerũt, ord. & decreuerũt in d. Valle T. haberi pro legib⁹ & statutis municipalib⁹ d. Vallis T. & V. Balc. & ipsa inuiolabiliter obseruari mãdauerunt Alijs priscis, & antiquis statutis d. Vallis sup saluis, ac in suo robore pmãsuris scripta per me Iustinianũ ser Marini de Brãcalupis de Montefalco pub. ac Imperiali aũcte Not. & Iudicẽ ord. & nunc V.C. Vallis T. & Villę Balc. ac Not. & scribã d. statutariorũ, & refor. inter alijs per eos ad hoc specialiter electũ sub annis à Natiuitate Domini nostri Iesu Christi Millesimo quatringẽtesimo octuagesimo primo, die vero iiij. mẽsis Octobris xiii. inditione ac tẽpore Sanctissimi in Christo patris, & Domini Domini Nostri Sixti Diuina prouidentia Papæ Quarti.

Et

ET ego Iustinianus ser Marini de Brãcalupis de Montefalco pub.& Imperiali aũcte Not. & Iudex ord. & ad pñs V.C.Vallis Top.& Villæ Balc.distrĩct. d.Vallis Top. pro S.R.E. & Sanctiss. Dño N. Dño Sixto Diuina prouidentia Papa Quarto, nec nó pro Reuerendiss. in Christo patre, & Dño Dño Io: Baptista Sabello Purusiæ Ducat. Spoletani Fulginei Vallis Top. &c. Apostolicę Se. Legati digniss. & modo Not.& scriba vocatus p d. statutarios ad d. statuta reformationes,& cap. ac additiones d. statutorũ reformationũ, ordinationũ, ac additionũ scriben.adnotan.& cõficien. & rogat. à d. statut. d. statuta, & reformationes scribere, scripsi, & public.signũq. meũ cõsuetũ apposui. Loco † signi signum mei Iustiniani pred.

IN Dei Nomine Amen . Hęc sunt quedã reformat. cõis hoĩum,& vniuersitatis Vallis Tup. Villęq. Balc. cõtinẽtes in se cõsiliũ,prepositi. arrẽgation.&c. & reformat.&c d. coĩs fact.&c. edit. &c. & cõposit.&c. tẽpore Sãctiss. in Christo patris , & Dñi Nri Dñi Alexandri diuina prouidentia Papæ Sexti fact. edit. cõposit. p me Perdominicũ ser Bartolomei de Coppis de Mõtefalcone pub. & Imperiali aũcte not. & nũc not. V.C. & scribã d. Vallis,& Villę sub annis Dñi nri. Iesu Christi ab eius salutif. Natiuit. millesimo quatricẽtesimo nonogesimo quarto inditione 12. die vero 7. mensis Septembris .

PVblica , & generali addunãtia coĩs , & hoĩum Vallis Tup. & Villæ Balc. ex soléni deliberatione Iacobi Andreæ generalis Sindici d. coĩs, & Massariorũ , & collegarũ ipsius, de cõsensu , voluntãte , & licẽtia mei Pierdominici V.C. pred. p Perangelũ Pauli, & Augustinũ Cõtis pub. bay. & iuratos nũcios d.coĩs preconizzat. & requisit. in locis pub. & cõsuetis in d.Valle Top. more solito, & cõsueto heri pro hoc manè, & hoc mane cõgregata,cõuocata , & coaddunata in murellino Castri S. Christinę iuxta menia ipsius crin. distrĩct. d. Vallis in qua quid. addunãtia in numero sufficiẽti cõgregata ego Pierdominicis V.C.pred.diuino primis inuocato presidio ex deliberat. suprad. Sindici,& Massariorũ eis in offic. colleg. proposui,& proponẽdo dixi,quid videtur,& placet d. gener. addunãtiæ, & hoĩb9 in ea existẽtib9 prouidere, cõsulere , & arrengare , & ordinare, & deliberare sũper iñctis propositis . & super emergentibus contenctis , & dependentibus ab eisd. & ipsarum qualibet , & in primis .

CVm fuerit,& sit qd. hoĩes d.Vallis quotidie faciãt inquisitiones , & accusas de dãnis eis illatis in eorũ poss. & aliquãdo nullo existẽte,vel apparẽte dãno, & hoc faciant pro damnificare eorum vicinos . Placeat igitur super re ista prouidere,& reformare quid agendum sit .

SEcundo cũ vigeat quoddã cap. in volumine statut. ciuiliũ sub rubrica de cõfessionib9 factis in iudicio,& exequtionib9 Instrõrũ Cap. ii. in quo quid. cap.inter cetera cõtinetur q, oĩs qui cõfessi fuerint debitũ suis creditorib9 debeãt ipsũ debitũ soluisse infra decẽ dies à die facti precepti sub pena xx.sol.quolib.die quo fuerint in mora,& pñs V.C. ipm̃ obseruare qd. si cõtigerit in futurũ obseruari esse in maximũ dãnum, & preiudicium hoĩum d.Vallis,qd. agendum, reformandum, ve sit deliberare placeat .

Super quib9 oĩb9 & singulis ; Idem ego Pierdominicus V. C. pred. nomine ipsius Sindici petij per ipsam Cõitat. sanum, & vtile consilium exiberi.

VIr prudẽs Arcãgelus fancellæ de Castro S. Cristinæ d.Vallis vnus ex hoĩb9 in d.generali addunãtia existẽtib9 surgẽs pedes nõ recedẽdõ ab iuuocatione iã p me facta aio consulendi

cõsulẽdi dixit, cõsuluit,& arrẽgauit sup prima preposita q; oĩs homo, qui hãt possess.siue poss. in d. Valle Top.& in ipsa, vel ipsis functis tẽporib⁹ aliqd. dãnũ illatũ debeat illorũ se querelare cũ Massarijs illius tertij vbi fuerit illatũ dãnũ, qui Massarij teneãtur vinculo iuram. immediate ire ad ẽstimandũ d. dãnũ, & de inde facta ẽstimatione precipere illi, vel illis p quẽ, seu quos fuerit datũ d.dãnũ,qd infra term. decẽ dierũ debeant,seu debeat satisfeciſſe dãnũ passo de oĩ eo, & toto,qd. p ipsos fuerit ẽstmatũ, qd. si d.dãnum dantes noluerint satisfacere, tunc, & eo casu liceat ipsi damnum passi cum licentia d.Massariorum ire ad curiam d.Vallis,& facere inquisitionem siue accusam prout eis videbitur, & placebit,& si aliter procederetur non valeat, nec teneat vllo modo.

ITẽ suũ prosequẽdo dictũ sup secunda prepositа dixit, & arrẽgauit qd. cap. illud in illa parte sm̃ tollãr. & annulletur, & de cetero nullã hãt roboris firmitatẽ, & q̃ V. C. qui pro tẽpore fuerit nõ possit,nec valeat vigore illius cap. aliquẽ cogere ad soluẽdũ d.penã xx. sol. sed solũ ad soluẽdũ debitũ creditori cũ expẽsis legitimis,& ad satisfaciẽdũ sibi de exequtione tangenti prout & sicut in cap. reformat. in statut. existen. continetur omni meliori modo, &c.

IN reformatione cuius quid. generalis addunantia misso sollemni, & diligenti partito p me Pierdominicum V. C. pred. de voluntate pñtia, & consensu dictorum Sindici, & Massariorum super consultatione d.Arcangeli hoc modo videl. qd. quicunq.vult,& cõtentatur, & sibi placet d. consilium redditum per d.Arcangelũ sup prima prepositа cõsulẽdo sit vna pars, & mictat eorũ fabas in bussula alba del sit, volẽtes vero cõtrariũ sit altera pars,& mictat eorũ fabas in bussula nigra den nõ dans sig. &c. & recollectis fabis p Pierangelũ Pauli pub. bay. de cõsensu mei V.C. & p me numeratis placuit nonaginta duob⁹ hoĩb⁹ mictere eorũ fabas in bussula alba del sit, & sic fuit victũ, obtẽtum, & refor. dictum,& consilium d.Arcangeli, vt supra redditur vigintiduob⁹ fabis in bussula nigra del non in contrarium repertis, & redditis non obstantibus.

ITẽ simili modo,& forma facto in misso sollen. & diligẽti partito sup secunda prepositа qd. quicunq. vult,& cõtẽtatur, & sibi placet d. cõsiliũ sup ipsa secunda prepositа p suprad. Arcangelũ cõsulentẽ redditũ, vt supra mictant, & reddat eius fabã in bussula alba del sit, volẽs vero cõtrariũ in bussula nigra del nõ dãs igitur fabas, & recollectis vtsupra & p me V.C. numerat. victũ,obtẽctũ,& refor. fuit d.consilium d. Arcangeli vtsupra redditũ p fabas nonagĩtatres in alba bussula del sit reptas viginti vna in nigra bussula del non reptis nõ obstantib⁹ & sic fuit obtẽtum, & similiter vtsupra reform.

ET ego Pierdominicus de Coppis de Mõtefalcone pub. & Imperiali aũcte Not. & Iudex ord. & nunc Not. V.C. officialis, & scriba d. Vallis Top. & hoĩum ipsius sup d. oĩb⁹& sĩgulis dum sic agerẽtur,& reformarẽtur interfui,& pñs fui, & ea rogatus scribere scripsi,& publicaui signũq.meũ in fine apposui ad fidẽ,& testimonium permissorum.

Loco † signi signum mei Pierdominici Not. pred.

N. Sayanus Eques, & Doctor Fulginei Vallis Tup. Gubernator suprad. reformationes, de verbo ad verbum lectas, & bene discussas iuri, & rationi consonas confirmamus emologamus, & approbamus, mandantes obseruari in omnib⁹, & per omnia quibuscunq. in contrarium faciẽtibus non obstantibus, & ad fidem solito sigillo iubsimus muniri. Dat. Fulginei die xii. Decembris 1494.

Alexander Fidelis Vice Canc.

Ad laudem, & gloriam Oīptis Dei ſuęq. Glorioriſſimæ Virg. Matris Mariæ beatorū Apoſtolorū Petri, & Pauli, ac Sanctorum, & Sanctarū Dei totiuſq. cęleſtis curię Amen.

AD honorē, ſtatum, & exaltationē Sacr. S.R.E. & ſanctiſs. in Chriſto prīs, & Dñi nri. Dñi Clemētis diuina prouid. Papę Septimi ſuorūq. Reuerēdiſ. Fratruū Cardinalium, ſtatum exaltationē, & gloriā Reuerendiſs. in Chriſto prīs, & Dñi Dñi Hippoliti S. R. E. Diaconis Card. de Medicis Vicecancellarij Perusię Vmbrieq. Apoſtolicę ſedis Legati de Latere digniſſimi; Pacē, ſtatū, trāquillitatē, & bonū regimē hoīum vniuersitatis atq. diſtrict. Vallis Tup. & Villęq Balc. Cū ex tēporis varietate, ac mutatione iuris cōſonū, ac decēs sit pro ipsius coītatis cōmodo, cōſeruatione, ac augumēto ſtatutorum, ſeu legum municipalium mutare, corrigere, ſeu eis addere, vel in melius reformare. Quoniā in lege cautum eſt, quæ de nouo emergerunt noua indigēt reparatione qua propter circumſpecti viri Perusantonius Ritij Sindicus, Philippus Antonelli. cam. Berardus Lisij, Perleonardus Cappellecti, Centes Periohīs. Saluator Arcāgeli, Paduanus Barnabei, Io: Baptiſta Auguſtini, & Michael Martini Maſſarij de d. Valle Top. Villęq Balc. Nec nō ſer Marius Vagnis Baſtianus Bart. Micchelangelus Buccilli, Petruspaulus Angeli, Micchelangelus Paciani, Cētius Profilij, Fidelis Germani, Petrusiacobus Franciſci, Ciccus Santini, Vicus Silueſtri, Martinus Thomæ, Cēcius Ferri, Nallus Dulcis, Baptiſta Falchetti, Benedictus Nati, Federicus Berardini, Simon Antonij, & Meuarellus Martini oēs de d. Valle Top. hoīes, & cōſiliarij adiuncti, & cōuocati p ſuprad Sindicum, Maſſarios more ſolito, &c. Qui oēs ſuprad. Sindicus, & Maſſarij, ac Conſiliarij adiuncti pred. cōſtituti pſonaliter in palatiō coīs ſolitę residētię V.C. d. Vallis Tup. Ex matura deliberatione, & correctione Petriantoni Sindici ſubd. ſuorūq. ſociorū Maſſar. in d. Palatio cōgregati, & coadunati ad reformādū, ordinan. & nouas leges cōſtitut. reformat. ac cap. ſtatutorū d. Vallis corrigēdū, & oīa alia faciēdum, & cōdēnādum prout. eis pro iuſto, moderato, rectoq. viuere hoīum, & pſonarū d. Vallis Top. & Villęq. Balc. expediē, ac neceſſarium videbitur fore, vt paci, iuri, quieti cōſeruationiq. hoīum, & vniuerſitatis d. Vallis, & Villę ſalubriter prouideatur, Ideo iñctas leges, reformātias, ordinationes, additiones, corritiones, habito inter eos maturo colloquio, cōſideratione, & conſ. circa vtilia reipublicę d. Vallis, & Villę, & nouā requirētes prouiſionē vnanimiter, voluntate nemine diſcrepāte ediderunt, fecerunt, ſtatuerunt, ordinauerunt, ac refor. iñctas reformat. cap. videl. Et primo ad obuiādum odio, amori, & timori q. cōtinue euenire poteſt ex quo in preterito oīa prepoſita in cōſilio d. vallis facta fuerunt vna voce declarat. & generaliter pro maiori part. obtēpt. fortaſſe in dānum, & preiudicium coīs d. vallis tup. villęq. balc. Idcirco ſuprad. Sindicus & Maſſarij, & Cōſiliarij ſuprad. adiuncti vtſupra ordinauerunt, & refor. qd. oīa prepoſita in futurum fiēda in cōſilium d. vallis top. debeāt declarari, & obtineri pro maiori parte cōſiliariorum ad buſſulas, & palluctas, & ſi cōtrafactum fuerit prepoſita aliter facta, & obtēta in conſilium d. vallis, & villæ ſint, & eſſe debeant nulla, & nullius teneāt roboris firmitatē prout viua voce per ſuprad. Sindicum, Maſſarios, & Conſiliarios fuit obtentum neminē diſcrepante.

Qd. Inquiſitiones d.d. non poſſint exigi elapſo anno.

ITem ex quo ſup Inquiſitiones d.d. tam pro penis, quam pro emēdis multę lites oriuntur in d. valle top. villaq. balc. ſubditi Sindicus, & Maſſarij, ac cōſiliarij adiuncti ſuper premiſſis ſtatuerunt, & ordinauerunt quod Inq. d d. fact. per v.c. dictæ vallis,

& villę, & eorum official. elapso anno post finit. tempore V. C. aliquo quesito colore exigere, nec exigi facere pro penis, nec pro emendis prout per subd. viua voce fuit solemniter obtenctum.

Qd. nullus possit tormentari.

ITē ad tollendū cupiditatē lucri,& prauā voluntatē officialiū subd. Sindicus, & Massarij, ac Cōsiliarij adiuncti statuerunt, & ordinau. qd. V.C.& eorū offic. d.Vallis,& Villę in futurū nō audeāt, nec presumāt aliquo quesito colore tormētare,nec tormētari facere aliquē de d.Valle Top. Villaq.Balc. absq. presentia Sindici, vel duorū Massariorū d.Vallis,& Villæ pro tempore in offic.existentiū si ibid.assistere voluerint, sub pena decē ducatorū Auri de suo salario auferendorū,& Camerę d.Vallis applicadorū, & si post monitionem,& notificationē supradicti Massarij ad d. tormentum assistere noluerunt predictus V.C.vel eius offic. possit,& valeat delinquentē tormentare absq.pena,& banno precedentibus tamen legit. inditijs.

Qd. Conductores Pedagij non possint de precio gratiari.

ITē quia cōductores pedagij d.Vallis Tup. villæq.balc. grām diminuēdi preciū d.cōducte in consilio coīs sepe petere cōsueuerunt,& Sind.& Massarij d.vallis,vt plurimū d. cōductorē de aliqua parte precij d.cōductę gratia cōgratul. in graue dānū, & preiudiciū vniuersitatis,& coīs d.vallis,& villę. Ideo ad tollendū d.abbusionē,& dānū subd. Sind.& Massarij,ac Cōsiliarij vtsupra adiuncti statuerunt,& ordin. qd.in futurum gabella, siue pedagiū coīs,vniuersitatis d.vallis detur,& vēdatur plus offerēti more solito,& de precio vendito d.cōductorē nō possit aliquo quesito colore ab aliquo gratiari in soluēdo preciū, nec gratiā sibi cōcedi in dānū,& preiudiciū d.vniuersitatis,& quicunq.proponeret,& actētaret,seu cōtra arrēgaret,& disponeret,incidat in penā vnius ducati auri pro quolib.& qualib.vice cōtrafacien. exigend. sūmariè tunc p V.C. absq.aliqua diminutione d. V.C. pro tēpore existen. pro suo salario consignan. & ita subd. oēs ordinauerunt, reformāuerunt, &c. omni meliori modo.

De publica voce, & fama, &c.

ITē ex quo extat cap.in volumine statutorū d.vallis descriptū sub rubrica de pub.voce,& fama thenoris qd. decē testib⁹ exam. de pub.voce, & fama, adhibeatur plena fides ac si adessent duo testes de vīsu, qd. cap. iniquū videtur esse ad tollendū aliquā prauā hoīum voluntatē subd. Sind. Massarij, & Cōsiliarij corrigere volētes suprad. cap. oēs vnanimiter,cōcorditer, & nemine discrepāte viua voce statuerūt, & reform. corrigendo d. cap. de pub. voce, & fama locum non vendice nisi infamibus hominibus, & alijs penis atrocibus prout sud. oēs hoīes viua voce, & nemine discrepante sold. obsincerunt.

Qd.V.C. non admictātur nisi prius qētatione taxarum secum portauerint.

ITē quia in preteritū V.C.electi,& deputati ad offic. Vicecoītat. d.Vallis,& villę fuerunt in d. officio admissis nō solutis taxis solitis, & cōsuetis in graue dānū, & preiudiciū d.vniuersitatis vallis top.Idcirco ne aliquo qui pro V.C.ad officiū electū in futurū de premissis gloriari possit cū d. coīs iactura; Qua propter ad obuiandum predictis suprad. Sind. Massarij,& Consiliarij habito inter eos maturo colloquio,& deliberatione statuerunt,& reform. qd. V.C. in futurū ad d.offic. exercēdū electi, & deputati nō debeat aliquo quesito colore per Sindicū, & Massarios tunc tēporis in offic. existentes audeant,

deāt,nec presumāt aliquē V.C.neq.aliquē eius officialē ad d. offic.V.coītat. exercendū recipere, nec admictere nisi prius quietatione taxarū predict. presentauerit,& effectual. ostenderit sub pena priuationis eorū officij,& vnius ducati aurei pro quolib. cōtrafaciē-te,& qualib.vice absq. aliqua grā,& diminutione V.C.pro suo salario cōsignan.& Sindi-cus,& Massarij successores teneantur vinculo iuramenti,& pen. duorū ducat. auri pred. oīa,& singula obseruari facere exigend. vtsupra,& perpetuo valitur. prout per subd. fuit sollemniter obtenctum,&c.

Qd. officium V.coītat. non possit per substitutum exerceri.

ITē quia V.C.d.Vallis,& Villę,vt plurimū d.officiū V.coītat.p substitutū exercere p-missū fuit in graue dānū,& preiudiciū coīs,& vniuersitatis d.Vallis Tup.& Villę Balc Idcirco ad tollend. d.malā cōsuetudinē pred. Sindicus,Massarij,& Cōsiliarij pro ho-nore,& vtile d.vniuersitatis,& coīs Ord.statuerūt,& refor.vt in futurū d.officiū V.coītat d.Vallis nō possit aliquo quesito colore p aliquē substitut.exercere sub pena amissionis sui salarij,& priuationis sui offic.& Sīdicus,& Massarij d.Vallis pro tēpore existētes aliter quā p V.C.ordinatū, & electū d. officiū exercere nō pmictāt sub pena vnius ducati auri pro quolib.cōtrafaciēte,& vice qualib. absq. aliqua gratia, & diminutione psoluend. Et ita per subd. fuit sollem. obtentum viua voce nemine discrepante, &c.

ET ego Iubileus ser Sanctis de Gualdocaptan. & Ciuis Tudertinus pub. Imperiali aūcte Not.& Iudex ord.& ad pñs V.C. Vallis Top. Villęq. Balc. Oīb⁹, & singulis cap: & reformationib⁹ supradscripsi dū sic agerentur, & fierent interfui, & pñs fui & ea rogat. scribere scripsi,& adnotaui, & ad fidē,& robur oīum,& singulorū premisso-rū Sigoum nomenq. meum hic infra apposui consuet. &c.

Loco † signi signum mei Iubilei Not. anted.

REuerendissimę Dñe cū nihil tā studiosū in oīb⁹ reb⁹ inueniatur,quā legū autori-tas quę,& diuinas,& humanas res bene disponit,& oēm iniquitatē expellit. Hinc est qd. cū preinserti E.V.R.D. orēs vniuersitas,& hoīes Vallis Tup. Villęq.Balc. certas ipsorū cōstitut. iuraq. manucipalia,& cōsuetudines cōfusas haberent, ne in infini-tū extenderētur eas emēdare,corrigere,augere,& partim de nouo facere, & vie delucide tradere procurauerunt; Dignetur igitur V.R.D. ea qua fungitur applica aūcte preinser-tas cōstitut. iuraq. municipalia,& reformationes,cōfirmare, roborare, & autorizzare, & mandare oīb⁹, & singulis ad quos spectat vt preinsertas cōstitut. iuraq. municipalia, & reformationes inuiolabiliter obseruēt decernēdo ex nūc prout ex tūc, & e cōtra nullum irritū, & inane oē id & totū qd. secus contra eas factū fuerit fieri ve cōtingerit consuetu-dinibus ceterisq. contrarijs non obstantibus quibuscunq. &c. & de dono,& certa scien-tia V.R.D. Quam Deus ad vota conseruet. Concessum vt petitur.

Cyn.Phy. Electus Taracmēn Vice Leg.&c.

Dat. Perusię die xxv. Septembris MD. XXXIIII.

Marcus Philonardus.

COpia literarū Ill. D. Octauiani Bētiuoli Guber. ppetui Vallis Tupini Villęq. Balc. trasmissarū Sind. & Massarijs d.Vallis', & p me Iacobū Nucolucium de Sass. pub. aplica aūcte Not. Iudicēq. ord.& ad pñs V. C. registrat. de verbo ad verb. prout iacent nil adden. vel minuen. &c. quarū quid. tenor talis est videl. foris Alli m. Mag. & nrī dilectis. Massarij, & Sind. di Valtopina. Intus vero Mag. nrī dilectis. Considerando

esser cosa giusta,& ragioneuole, che chi ha libra,& possede deue similmẽte pagare l'imposition,& grauezze,che si pagano p libra ordiniamo,statuimo,& declariamo,che tutti, & singoli tãto della Valtopina,quãto forastieri,che hãno libra, & possedono nel terr. & distretto di d.Valle siano tenuti,& obligati à pagare l'imposit.& grauezze imposte,& da imporse p libra,& pche p l'assenza di d. forastieri, è difficile, anzi quasi impossibile di esigere quãto à loro vien'imposto statuimo,ordiniamo,& refor. che nõ pagãdo d. forastieri, li lauoratori, coltori, ò cõdottori delle poss. & cose di essi siano tenuti,& obligati à pagare tali imposit. & grauezze, reseruãdo però à d.lauoratori, ò condottori ogni ragione,& attione di poter redimãdare, & cõseguir dalli d. loro proñi forastieri quãto p essi p'tal causa pagarãno,ò hauessero pagato, dãdoli,& cõcedẽdoli di più autoriã, & facoltà di poter ritenerse li frutti, ò altro ptinente à d. proñi, ò locatori forastieri p rata, & quantità che per essi hauessero pagata,ò fussero tenuti, ò astretti à pagare per tali imp. ò grauezze facendo questo ñro ordine publicare ne i luoghi soliti,& consueti della Valle & registrare tra gl'altri statuti, & reformationi à perpetua memoria. Alli vostre seruigij Ottauiano Bentiuogli.

Die Iouis 2. Martij 1564.

Marcusantonius pub.& iurar. bay. cois Vallis Tup. & Villę Balc. post com. sibi factam iens,& rediẽs retulit mihi Iacobo V.C.suprad.reformat.per loca solita Castri Podij,alta, & intelligibili voce publicasse,& preconizzasse,& alia fecisse,& dixisse prout in eis, &c.

Iac. V. C.

Reuerendiss. Mons. & Proñ. ñro Osser.

COnsiderando questa Coĩtà li graui danni, che ogn'anno riceue dall'affidati sì da pastori, sì anco da loro bestiami, che p il lõgo dimorar che fanno in questo piccolo terr.,nel quale altro bene nõ si troua se nõ quello che è vicino alla strada,& quelche è peggio passano a' tẽpi, che sono li frutti, & oltre il dãno nõ si degnariano pagar vn danaro p emẽda blli proñi. In però questa Coĩtà cõ bona grã di V. S. Reuerẽdiss. ha fatto quest'ordine,che p l'auuenire nesuno di questa Valle ardisca ricettare, & dar alloggiamẽto nelle loro poss. li sud. affidati quelli che sarãno vna sera solo stati in d. terr. accio si leui l'occas. di dãni sotto pena di diece scudi d'applicarsi p il mezo alla R.C.A. & p l'altro mezo à questa Coĩtà.& esequtore,& ad ognuno sia lecito poterne far'inuentione, & guadagnarà la sua rata non ostante qualsiuoglia cosa in contrario, dat. sub die prima Octobris 1558. Io: Antonius Orphinus V.C. loco † sigilli.

Actẽta sterilitate loci,& angustia,ad euitãdũ dãna,quę cõmictũtur p d.affidatos eosd. vltra diẽ pnoctari prohibemus,& cõcedim.vt petitur Fabius Gub.loco sigil. † Oliuerius.

Concedimus,& confirmamus,& mand. obseruari vtsupra pena tamẽ applican. Cam ñrę pro medietate, & pro alia medietate coĩtat pred. & exequtori.

loco † sigilli Ottauianus Purpetuus Gub. P. M.

Suprascripta est copia cuiusd. decreti facti p cõe Vallis T. de anno 1558. & post modũ cõfirmat. p R.Gub. Perusię,& vlt. loco p Ill. D. Comit. Octauianũ Bẽtiu. ppetuũ Gub. Vallis Tup.accopiat.ac exẽplat.diligẽter de verbo ad verb.p me Iacobũ Stomatellũ Vrbinatẽ V.C.ac Ltem Vallis T. pro Ill. D.Oct.Perpetuo Gub.sub annis D.N. Iesu Christi M.D. LXVI.indit ii. tẽpore Sanct. in Christo pris D. N. D. Pij diuina prouidentia Papę Quinti die 6. Sept. d. anni Idem Iac. V.C. manupropria.

FORMA

FORMA CAPITVLORVM.

Infrascricta est notula, ordo forma, & modus Cap. electionis tuę spectabilitatis, quorũ vigore, & tenore ad hoc officiũ nrũ V. coĩtat. merito vocato ad quę manutenẽda, & seruanda specialiter teneris, & obligat. pro tempore in electione expresso videlicet in primis.

Teneris, & obligatus es ead. die, qua ad dictum V. coĩtat. officium exercen. &c. te contuleris, & ita vt bonis sit auspitijs super. precamur te coram Sindico, & Massarijs d. Vallis Topini, & Villæ Balciani, seu maior, &c. parte ipsorum comunitatem ipsam regentibus personaliter pñtare, & coram eis iuramentum in forma valida prestare de officio tibi deuent. bene, lealiter, modeste, & iuxte ezercendo absq. fraude, sine quorum licentia, aut maioris partis ipsorum te a d. officio non absentabis.

Obseruabis, & obseruari facies omnia, & singula cap. huius nostri statuti, ac reformationum in volumine d. statutorum descript. & dabis bonum, & vtile consilium bona fide sine fraude pro d. cõi, & omnes credentias imponendas penes te retinebis, quæ retinenda erunt.

Conficies, & facies vnum librum in quo quidem adnotabis, & describes omnia, & singula acta, scripturas tam ciuilis, quam criminales addunantiasq. & reformar. in eis fiend. extimas ddatorum, introit. & exit. Camerarij pro tempore sui officij existen. & omnes, & singulas scripturas ad hanc comunitatem spectantes, seu de quibus te rogari contigerit videl. ad cõe pertinent. sine aliquo premio cum inuentario omnium scripturarum quas in fine tui officij relinques publicatum in forma cum omnibus cartis signatis ita qd. fraus in eo fieri non possit, & ipsum in fine tui officij penes tuos sindicatores relapsabis.

Item omnibus, & singulis personis tam d. vallis topini, & villæ balciani, quam aliunde ad te pro iure consoquendo confugientibus, & tuam postulantibus opem ius fauorabile, & expeditum ministrabis iuxta dictorum statutorum, & reformat. serie tam maxime viduis, pupillis, orphanis, & miserabilibus personis tibi ex iure diuino in preceptis tradit. & recommiss. testan. aplican.

Terminabis omnes, & singulas causas coram te vertentes tam ciuiles, quam criminales, quam etiam mistas, ciuiles videl. infra XXX. dies à die contestat. litis computanniſi steterit per partes, crimineles vero in LX. dies vtiles à die excusat. factæ si reus cõparuerit, vel à die ĩciati processus quando quis contumax esset.

Sententias, & condemnationes omnes, & singulas criminales tuo tempore ferendas infra mensem cum effectu exequtioni mandabis à die latę sentẽtię cõputan. exceptis señtijs contumaciter latis, & señtijs vltimis quas tuleris.

Instrã pub. quæ coram te producentur obseruabis, & obseruari facies nisi erunt falsa simulata, & de iure non subsisterent, & non recipies ab aliqua persona ensenium, nisi salarium tibi per cõe deputatum.

Non propones aliqd. nec preponi consenties durante tempore tui officij in nostra addunãtia, seu cons. qd. esset eõtra formã cap. pñtis statuti, & reformat. in eo descript.

Item non recipies ab aliqua persona aliquam pecunię quantitatem, quæ deueniri deberet in cõi, sed eam cum effectu peruenĩri facies in manus Camerarij d. cõis, qui pro tempore erit ne coĩtas defraudetur.

Item

Item nil recipies, nec recipere possis occasione alicuius contrat. pro aliquo malef. pretestu exequtionis, vel contradictionis si talis contract. solueret in cõi aliquam penã pecuniar. cum ex dicta pena partem,& mercedem eius condignam laboribus habitaturus es, & percepturus.

Item non facies aliquam exequtionem ad instantiam alicuius tam d. vallis, & villæ, quam aliunde nisi principalis aut eius leg. prór coram te in iudicio iurid. venerit.

Habebis namq. pro tuo ord. deputatoq. & consueto salario pro toto d. semestri flõs sexdecim monetæ currentis ad rat. 40. bol. pro singulo flor. current. in prouincia Ducat. Spolet. & plus petere non possis, computat. in hijs xvi. floren. carta, cera, & atramento pro libro, & alijs scripturis ad cõe spectantibus conficien. per te prout opus erit persoluend. tibi dictum salarium per nostrum Camerarium de terzaria in terzariã pro rata vt sequitur.

Item habebis à qualib. persona d. Vallis, & Villę, & aliunde pro qualib. petitione,& acto,ac presentatione cuiuslib. scripturæ coram te in iudicio facien. & presentand. bõn. vnum argenti, & non amplius, item pro examinat. cuiuslibet testis bol. vnum, & non vltra in qualib. causa tam ciuili, quam crimin. quã etiã mixta ab illo videl. ad cuius instantiam examinan. &c. consequen. &c. & ad instantiam cuiuscunq. petentis, & pro copia cuiuslib. testis data,vel danda in publicã, seu priuatã formã bol. duos,& non vltra ita qd.plus vno bol. pro exam. & duobus bol. pro extractione,& dat. copiæ in pub. seu priuatam formam recipere non possis nec valeas.

Item habebis pro qualib. exequtione crimin. X. lib. infra dcũ ser pro qualib. libra,& non vltra, & ab inde supra seruabis formam statut. Vallis Tupini loquentium de materia except. qd. in causis commissarijs, & tibi per superiores commictendis possis, & valeas recipere bol. vnũ pro quolib. floren. si quantitas fuerit vsq. ad summam XX. flor. monetæ. Qd. si d. summam XX. floren. excederet ẽ quant. fuẽit summam tunc, & eo casu possis, & valeas recipere vnum bol. argenti pro singulo floren. expresse intellecto inter homines d. Vallis Tupini, & Villæ Balciani. Si vero fuerit contra forensem, seu forenses exiges, & recipies ab eo, vel ab eis prout actenus in d. Valle extitit consuetum.

Item gaudebis, & frueris omnibus, & singulis priuilegijs, honorib⁹, onerib⁹,& emolumentis consuetis,& alijs tuis in officio p̃cessoribus concessis dum̃o pred. statuta,& reformat. in volumine statut. express. & descript. non obstar.

Gaudebis insuper, & frueris quarta parte malliorũ exõrd. dãpnorũ dat. & aliorum introitum tibi concessorum per formam statutorũ, & reformat. eius summæ, quam cum effectu ad manus Camerarij cõis d. Vallis,tunc existentis, ex tuis industrijs peruenire facies in cõi facta prius monitione, vt moris est de d. penis, & summis per Sindicum, & Massarios semel, & non plus prout eis videbitur, & placebit.

Item habebis pro qualib. senata, & duã confinium inter homines d. Vallis T. & Villæ verten. &c. si eam terminabis, & non aliter cum effectu pro tua mercede a qualib. parte bol. duos argenti, & non vltra.

Teneris etiã dũ ad d. tuũ officiũ exercend. peruenies facere vnam balistã bonã acciari, & sufficientem põtare cum tenere cinto, & corda cum ordine ponderis sex librarũ, & valoris septem lib. den. & coram Sindico, Camerario, & collegis põtare, & relaxare emendam de d. suo salario, & tuis dumtaxat sumptibus, & expensis.

Item

Item teneris,& obligatus es, ac debes de supraſcripto tuo ſalario perſoluere,& in manibus camerarij d. cõis dimictere,& relaxare ducatos auri quinq. & carlenos quinq. papales pro taxa d. tui officij V.cõitat. ad ſemeſtrem tibi conceſſum pro ſecretarijs Sanctiſs. D. N. Papæ perſoluen. per ipſum camerarium tunc exiſten. &c. ipſis ſecretarijs,& plus ſi erit impoſit. per. S.D.N. Papæ .

Item d. officium tibi de mand. per nos cum tuam exoptemus perſonam , & alterius per ſubſtitutum non exercebis, nec exercere permictes ſed tu ipſe,& non alius id adminiſtrabis .

In fine demum tui officij ſtabis ad ſindicatum quinq. diebus continuis in pub. hoſpitio coram Sindicatoribus per cõe deputandis quibus idoneas preſtabis fid. quæ ſint , & intelligantur etiam obligatæ tum pro adminiſtratione officij q. prefuiſti , quam pro debitis in quibus fortaſſe obligatus eſſes ſpecialibus perſonis d. Vallis Topini , & Villæ Balciani coram quibus reddes rationem villicationis tuæ ; qui ſindicat. ſemel,& in fine officij quo diſceſſurus es,& ſi refirmare cõtigerit fieri debeat,& nõ prius , nec poſſit eſſe in fine tui officij de te ſindicat. &c.

Pierdominicus de Coppis de Montefalcone V. C. de Man. &c.

Et ego Pierdominus de Coppis de Montefalcone pubilcus , & Imperial aũcte Not. Iudexq. ord. & nunc not. officialis , & V. C. Vallis Tupini , & Villæ Balciani ſupra deſcript. form. videl. electionis , & capitulorũ de mand. Sindici d. Maſſariorũ ſcripſi , copiatũi,& exemplaui prout ſupra latius continetur , & apparet, & ad fidem , & teſtimon. premiſſorum ſignum nomenq. meum appoſui in fine .

Loco ſigni † ſignum mei Pierdominici Not. pred.

FORMA ELECTIONIS TRASMICTENDAE AD V. C.

SIndicus , & Maſſarij cõis Vallis Topini, & Villæ Balciani . Dilecto nobis ſpectabili, & preſtante viro ſer Sancte Criſoſtomi Falcon. ſalutem , & proſperos ad vota ſucceſſus virtutuum tuarum laudabilis fama qua apud nos fide digno commendare nõ deſinis teſtimonio , deuotioniſq. nec fid. quam erga ſtatũ Sanctiſs. D. N. Sancteq.R.E. gerere comprobaris deq. integritate animi tui admodum confidentes , ſperanteſq. proculdubio qd. quę tuæ fidei , integritat. atq. prudentię commiſſa erunt iuſte, fideliter,ac moderate exequeris merito pro inde nos inducunt , vt te quibus poſſumus honoribus , & gratijs proſequamur . Vacantes porro nuperrime circa noſtra huiuſce noſtræ cõitatis Vallis Top. & Villæ Balciani V.cõitat. election. actendenteſq. talem virum prehabere cuius opera prudentia, & integritate, hęc noſtra reſpublica Cõitas, & vniuerſitas augeatur, iuſtitia ſeruetur , ſontes deprimãtur,boni , & iuſti , vt decens eſt extollantur ; In te quidem oculos animũq. noſtrum direxiſſimus cuius virtutes , longaq. experientia bonorum operum, ac iuſtitiæ cultus , & obſeruantia ab vnde nobis proſpect. ſint . Te igitur ſer Sanctem antedictum, quem mirifice colimus multorum numero deligentes in noſtrum noſtræq. reipublicæ cõis, & vniuerſitatis Vallis Topini, & Villę Balciani fortię,& diſtrict. eiuſd. pro ſemeſtri proximo futuro incipiendo immediate poſt officium pñtis V.C. qd. erit Kale. Ianuarij menſis proximi inſtantis annis videl. M. CCCC. LXXXII. & vt ſequitur feliciter finien. &c. Vicecomitatem , & officialem cum aũcte , poteſtate , arbitrio , & balia, cumq. ſalario, honoribus, oneribus, & emolumentis , ac cum pactis

modis, conditionibus, & cap. consuetis, & quam maxime prout in allegatis cap. q̃ tibi transmictimus continetur. Quam quidem electionem vtrum acceptaueris, vel non, qd. absit, nos infra triduum reddes certiores, quo ter. elapso d. electionem nullã fore decernimus, tibiq. in posterum nullius valoris, roboris, & efficaciæ esse. Qua propter tuam hortam. spectabilitatem, vt qd. hæc cõitas nostra tam libere, & gratanter tibi contulit id leto hilariq. vulto susçipias, & acceptes, & vt optimam spem, & fiduciam quam de te sumpsimus, facto, vt debes, comprobes in quorum omnium fid. & testimonium has nostras fieri iubsimus, & per nostrum inctũm V.C. scribi nostriq. maioris sigilli impressione muniri. Dat. in Castro Podij Vallis Top. in Palatio nostræ residentiæ die Decembris M. CCCC. LXXXI.

Iustinianus Brancalupus Falconensis M.

Sindicus, & Massarij cõis Vallis Tupini, & Villæ Balciani.

TASSE

OSSERVATE, E DA OSSERVARSI

DAL SIG. POTESTA' NELLA CORTE DI VALTOPINA,

& dal Balio di d. Corte tanto in cause Ciuili, quanto in Criminali.

Per qualsiuogli atto tanto Ciuile, come Criminale bolongnino 1
per risposte, & repliche non si paghi niente.

Per capi soldi si debba pagare per ciaschedun fiorino bolon 1
& sia per qualsiuoglia somma.
& se sarà forastiero paghi il doppio.

Per qualsiuoglia mand. ò bolletta relassata dal Potestà si paghi bol. quattro. bol. 4

Per copia di processi sì ciuili, come crim. in forma originalis p ciascheduna carta bol. 4

Item che nessuno possi essere astretto dal Potestà à pagare il processo, se di quello non harà hauuta copia, ò almeno l'originale loco copiæ.

Per sportule da venti fiorini sino in cinquanta si paghi carlini cinque. bol. 30

Da cinquanta sino a cento si paghi carlini diece. bol. 60

Da cento sino a ducento si paghi. bol. 80

Da ducento in sù sino a qualsiuoglia somma si paghi per centinaro di Fior. bol. 40

Per decreti, ò sportule in cause criminali.

In cause capitali si paghi al Potestà scudi quattro. scudi 4 e bol. 0

In cause afflittiue giulij quindici scudi 1 e bol. 40

In cause pecuniarie giulij sette, e mezo scudi 0 bol. 60

Item che nelle cause doue si pagano li capisoldi non si debbano pagare sportule.

Per possessi da darsi dal Potestà si paghi vno scudo bol. 80

Per inuentarij al Potestà vno scudo bol. 80

Per ciascheduna multa si paghi tra il Potestà, & il Balio giulij cinq. bol. 40

Per esamine di testimonij in cause ciuili, & ad defensam in cause criminali per ciascheduno testimonio. bol. 4

& se

Et se vi saranno inditij per ciascheduno quattrini tre bol. o quattrini 3
Per accesso da farsi dal Potestà ad locum differentiæ. bol. 12
Per ciascheduna citatione da farsi dal balio in qualsiuoglia luogo di detta Valle si pahgi due quattrini. bol. o quat. 2
Per esecutione di qualsiuoglia somma, & per qualsiuoglia mandato si paghi al balio vn bolino. bol. 1
Per qualsiuoglia precetto, ò sequestro da presentarsi dal balio si paghi bolini due per persona. bol. 2
Per cattura se sarà dentro Castelli si paghi al barigello due giulij. bol. 16
Se sarà in campagna giulij cinque. bol. 40
Per ciascheduno bandimento da farsi dal balio habbi bol. vno. bol. 1
Per possessi habbi il balio due carlini. bol. 12
Per inuentarij similmente habbi carlini due. bol. 12

FINIS

Imprimatur.

Angelus Abbas Felicianus Vicarius Gener.

Imprimatur.

F. Io: Baptista de Rubeis Romanus Ordinis Prædicatorum, Lector, & Vicarius Sancti Officij Fulginiæ.

Regulariis quod quis uocat uidere adrachij uide Mas Del
Alb. dd. 107 279

59129

Confirmatio grâtis habetur ad relatum in carta
illicita maxe ubi adest cla de modo sunt tenuta
decis 21. n°3. par. 2. recol.

Et quod confirmatio facta in forâ cõtenta carta licita et honesta ad
cautelandum ea uel huiusmodi cautelas uno uno ita ex decisione
eadem decis. 339 n. 3 par 2. recol.